

NÖJE. Lisbeth Salander är "Flickan som lekte med elden" i nya biofilmen med samma namn, som har världspremiär i dag – även på Alandica i Mariehamn.

Noomi Rapace spelar förstas huvudrollen och detta är den andra filmen baserad på böckerna i **Stieg Larssons** storsäljande Millennium-trilogi. Nöje har redan sett filmen.

SIDAN 15

Nämnd sågar förslag att stänga Södersunda skola

NYHETER. Stäng Södersunda skola och utöka samarbetet med staden. Det är **Rainer Juslins** förslag till hur Jomala kommun skall få en billigare skolorganisation.

Juslin, tidigare rektor, nu utbildnings-

chef, har på uppdrag av kommunstyrelsen i Jomala gjort en utredning över situationen. Att göra en åldersindelning i de två skolorna är, enligt honom, inte kostnadseffektivt utan snarare en dyrare lösning.

Skolnämnden i Jomala anser att utredningen utgår från felaktiga grunder och att den inte kan användas som beslutsunderlag.

SIDAN 3

"Folkomröstning" om ny stadspark

NYHETER. Hur vill du att det nya parkområdet mellan stadsbiblioteket och Alandica i Mariehamn, Miramarparken, skall se ut? Det har du nu möjlighet att påverka genom att delta i en omröstning som staden arrangerar.

Utgångspunkten är två tävlande idéskisser, den ena av landskapsarkitekt **Tiina Holmberg** från Mariehamn och den andra av trädgårdsarkitekt **Mats Wahlin** från Hammarland.

Trots att de i många avseenden har tänkt lika är ändå de två parkförslagen mycket olika varandra.

SIDAN 5

Två sidor av Haddon

KULTUR. Att **Haddon Sundblom** inte bara målade Coca Cola-tomtar kan ses i en ny utställning.

SIDAN 9

Ökat tryck när Övergårds stängs

NYHETER. ÅHS största inbesparing blir stängningen av Gullåsens avdelning Övergårds. Avdelningens långvårdspatienter kommer istället att ta Gullåsens korttidsplatser. För Ålands centralsjukhus, som ofta remitterar korttidspatienter till Gullåsen, innebär detta att de kommer få ett högre tryck av patienter som inte kan lämna sjukhuset.

SIDAN 4

Salmén gjorde hole in one

SPORT. Anna-Karin Salmén gjorde en hole in one under en deltävling på damernas europatour igår. Det var under den första rundan i deltävlingen i Arras i Frankrike som Salmén lyckades med bedriften.

SIDAN 19

Under klubban. Ålandsfuchsians ordförande Louise Karlsson visar upp och berättar om de olika växter som bjuds ut på föreningens perennauktion. Foto: STEFAN ÖHBERG

Får jag 50 cent för plantan?

TRÄDGÅRD. Rekordmånga trädgårdsentusiaster samlades i onsdags i Byttböle i Hammarland då det var dags för Ålandsfuchsians årligen återkommande perennauktion för medlemmarna.

–Vi har aldrig varit så många och aldrig heller har förtjänsten varit så bra, nästan

500 euro, säger Ålandsfuchsians ordförande **Louise Karlsson** glatt.

Det bästa med auktionerna är att man kan fynda ovanliga växter till en billig peng. Här byter allt från små violer till blivande stora träd ägare.

Att auktionen arrangeras i en trädgård som

närmast kan beskrivas som ett hav av blommor är inte heller helt fel.

SIDAN 17

Äntligen

FREDAG

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

” Om inte tillväxten i turistindustrin och trenden med ökat flygresande minskas så kommer turismens miljöpåverkan år 2060 vara den största av alla sektorer. **NY FORSKNINGSRAPPORT**

Giftiga jeans plockas ur sortimenten

Klädbutiken Zic Zac fick plocka bort jeans från hylorna efter förra veckans rapport om miljöskadliga ämnen i jeans. SVT Plus undersökte de sex vanligaste jeansmärkena i Sverige och flera av dem innehöll för höga värden av ämnet Dimetylfumarat.

–Leverantörerna mejlade oss direkt och informerade om vilka modeller det handlade om, säger Inger Karlsson på Zic Zac.

Granskande tv-programmet Plus undersökte jeansmärkena Nudie, Miss Sixty, Wrangler, Cheap Monday, Crocker och Lee för att se vilka kemiska ämnen de innehåller. I vissa modeller hittade man fem gånger högre halt av det allergiframkallande antimögelmedlet Dimetylfumarat än vad som är tillåtet. Men det gäller alltså inte alla modeller.

Ämnet kan enligt Plus ge starka allergiska reaktioner som klåda och brännsårliknande skador. Första maj i år beslutade EU-kommissionen att halterna av DMF inte får överstiga 0,1 mg/kg.

I jeansen från Cheap Monday och Lee hittades höga halter av nonylfenoletoxilater, som är ett miljöskadligt avfettningsmedel men som inte ska utgöra någon hälsorisk. För Zic Zac innebar detta att man fick returnera fyra par Lee-jeans till leverantören.

–Det var jeans som fanns kvar sedan innan det nya EU-beslutet togs, säger Inger Karlsson.

I övrigt har larmet om giftiga jeans inte påverkat Zic Zac särskilt mycket. Den aktuella Nudie-modellen som utpekats har butiken aldrig haft i den ”tvätten” som ska vara farlig. Cheap Monday håller som bäst på att undersöka vilka av deras modeller som har för höga halter.

Otestade jeans

Övriga klädbutiker i Mariehamn säljer inte de aktuella märkena, vilket innebär att de inte blivit testade.

–Ämnena finns väl antagligen i alla jeans i någon utsträckning, men huruvida halten är för hög kan man

Giftiga? Giftiga och miljöskadliga ämnen finns i de flesta jeans, men nu har EU sänkt den lägsta tillåtna halten. Foto: JONAS EDSVIK

egentligen inte veta förrän sådana här tester görs. Man måste lite på leverantören helt enkelt, säger **Tom Forsbom** på Magique.

Magique kontaktade sina leverantörer när rapporten kom och enligt dem ska butikens jeans hålla sig inom gränsvärdena.

På Kappahl har man en egen testgrupp som med jämna mellanrum gör stickprov på sortimentet.

–Vi är noga med att kontrollera sådana här saker, säger **Susanne Fagerström** på Kappahl.

De åländska jeansförsäljarna har inte direkt märkt av någon oro hos kunderna.

–Det är kanske tre fyra personer som haft frågor om jeans de köpt. Men har man tvättat dem en gång är det ju tyvärr redan kört eftersom ämnena då kommit ut i miljön, säger Inger Karlsson.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Har du hört talas om farliga ämnen i jeans?

Ronnie Österberg, Mariehamn
–Nej det har jag inte gjort. Jag oroas inte särskilt mycket av sådant.

Kickan Kullman, Mariehamn
–Ja det har jag gjort. Jag kollade genast mina jeans, men jag har Levis och de har tydligen inte testats. Jag blir nog lite orolig både för miljöns och min egen del när jag hör sådana rapporter.

Seth Jacobson, Mariehamn
–Jag läste om det i tidningen men såg att det bara handlade om sådana där trend-jeans så jag går fri.

Regina Bromark, Lemland
–Ja det har jag. Jag håller själv på med textilier och jag tycker det är viktigt att man håller koll på sådant där.

Klimatmässa på bilfri dag

■ På tisdag, den 22 september, är det bilfri dag. Mariehamns stad och Agenda 21-kontoret ordnar en miniklimatmässa med underhållning, utställning och information i Sittkoffs kl 11-13.

De berättar om programmet: På scen återfinns stadsfullmäktiges ordförande **Gunnar Jansson**, skådespelaren **Matts Stenlund** som uppför monologen Ålänningen och bilen samt gruppen Whatclub med **Richard Palmer**, **Kjell Dahl** och **Robert Zetterqvist** som står för musikframträdande.

Utställningen handlar om klimattoppmötet i Köpenhamn i december. Det kommer också att visas bilder från klimatdrabbade områden, med mera.

På kvällen blir det en annorlunda debatt med titeln ”Tunnelseende” i Alandica kl 18.30. Ämnet är Föglötunneln.

Christian Pleijel leder debatten där paneldeltagare och publik får chansen att bredda sitt tunnelseende med hjälp av olika hattar. Deltagare är **Johan Ehn**, **Bjarne Pettersson**, **Katrin Sjögren**, **Veronica Thörnroos**, **Otto Hoijar**, **Torsten Sundblom** och **Jerker Örgans**.

Under dagen kommer man även att kunna se en tunnelinstallation gjord av skrotkonstnären **Kari Niskanen**.

Bilfri dag firas över hela världen! Dagen ingår i den europeiska trafikantveckan som infaller 16-22 september.

von Essen om kretslopps jordbruk

■ **Hans von Essen**, professor i ekologiskt lantbruk vid Biodynamiska forskningsinstitutet i Järna, föreläser om kretslopps jordbruk och Östersjön i samband med Skördemarknaden vid Naturbruksskolan på söndag.

Arrangörerna Ekologiska Odlarna på Åland r.f. hade från början bjudit in professor **Artur Granstedt**, men han fick förhindra av hälsoskäl så nu kommer von Essen istället.

Föreläsningen är i Naturbruksskolans stora sal klockan 14.00 och inträdet är gratis. (ab)

Representant på plats!

VISNING OCH DEMONSTRATION

Fredag - lördag

Av VALTRA på Ulfsby Gård

Ålands Veterantraktor klubb finns på plats och visar upp tröskverk, självbindare & släptröskor.

TRAKTORPULLING

VALTRA

Valtra A82

Valtra T162

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

Tfn 28 011, BUTIKEN 28 170, TRÄDGÅRD 28 162,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

I november ifjol berättade Nya Åland om tingsrättens dom.

Hovrätten avslog överklagan om ärekränkning

■ Den man i 40-årsåldern som dömdes av Ålands tingsrätt i november 2008 för grov ärekränkning efter att ha kallat en advokat för "svin" och "brännvinsadvokat" på nätet överklagade domen till Åbo hovrätt. Nu har domen fallit från hovrätten och man slår fast att tingsrättens domslut inte ändras.

I sitt överklagande hävdade mannen att han inte skrivit eller publicerat uppgifter om advokaten på nätet. Men åklagaren och hovrätten ansåg att tingsrätten hade bedömt ärendet korrekt.

Domen från tingsrätten blev 60 dagsböter på sammanlagt 360 euro. Mannen ålades också av hovrätten att ersätta staten för bevisningskostnader på 74,87 euro samt ersätta rättegångskostnaderna för målsäganden på 1.096 euro. (ns)

Lantrådet mötte utrikesministern

■ Lantrådet **Viveka Eriksson** diskuterade Ålandsfrågor med utrikesminister **Alexander Stubb** igår. Då mötet var deras första sedan Stubb tillträdde våren 2008 inledde Eriksson med en kort presentation av landskapsregeringens handlingsprogram.

Andra frågor som diskuterades var den av lagting och riksdag nyligen godkända talerätspropositionen samt kontaktgruppen mellan utrikesministeriet och landskapsregeringen.

Viveka Eriksson passade även på att bjuda Stubb till Åland.

Landskapets förvaltningschef **Arne Selander** och Ålands riksdagsledamot **Elisabeth Naucér** var med under mötet på utrikesministeriet i Helsingfors. Samma dag träffade lantrådet Ålandsminister **Astrid Thors** för en uppdatering av pågående ärenden. (ak)

Tekniska problem för Åland24

■ Vissa av Åland24s sändningar uteblev på onsdagskvällen på grund av problem i samband med uppgradering av programvaran.

Vd **Stefan Norrgrann** berättar att felet nu är identifierat och åtgärdat. Både program och inslag går som vanligt att se på hemsidan <http://www.24.ax> (ab)

Oenigt om Jomalaskolors framtid

Ny utredning sågas nu av skolnämnden

Stäng Södersunda skola och samarbeta mera med Mariehamn. Det föreslår utredaren Rainer Juslin som lösning på skolsituationen i Jomala.

Men kommunens skolnämnd anser att utredningen utgår från felaktiga grunder och att den inte kan användas som beslutsunderlag.

Skulle det löna sig att införa en åldersindelning i Jomalas två skolor så att de två första årskurserna skulle gå i Södersunda och resten i Vikingaåsen?

Det undrar Jomalapolitikerna som i samband med budgetbehandlingen 2009 beslöt att utreda frågan närmare.

Kommunstyrelsen gav i våras utredningsuppdraget till Rainer Juslin, då rektor, nu utbildningschef, som i somras lade fram sin rapport. Han har kommit fram till att kommunen inte skulle göra speciellt stora inbesparingar genom att införa en åldersindelning.

Negativ effekt

Rainer Juslin motiverar det bland annat med att behovet av skolskjutsar skulle öka för Vikingaåsens del från 79 procent till 86 procent. Dessutom behövs en helt ny transport från Vikingaåsen till Södersunda.

Juslin konstaterar att det inte bara blir dyrare utan att ökade skolskjutsar också har en negativ effekt på miljön.

Vad lärarna beträffar varnar Juslin för att lösningen kan leda till att lärarnas undervisningsskyldighet sänks, något som innebär ökade kostnader. Han påpekar också att ambulerande undervisning kan upplevas som stressande.

En enda skola

Rainer Juslin föreslår i stället att Jomala skall gå in för att utveckla samarbetet med Mariehamns stad.

Kommunen skulle kunna avtala med stan om att elever som bor i Kalmarnäs, Västerkalmare, Österkalmare, Kalmsta och eventuellt också de som bor i Möckelö och Sviby kunde gå i stadens skolor.

Dessutom, anser Juslin, att Jomala borde ta steget mot

Oviss framtid. Blir Södersunda skola den nästa som stängs på Åland? Det föreslås i en utredning om skolorganisationen i Jomala. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Föreslår samarbete. Utredaren, Rainer Juslin, anser att Jomala och Mariehamns stad kunde utöka samarbetet kring skolorna. Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

en framtid som ett skoldistrikt med en enda skola.

Lärarna flyttar

Rainer Juslin föreslår en övergångsperiod på fem år då budgeten, arbetsplanen och föreståndaren är gemensam i de två skolorna men undervisningen separat.

Senast år 2014 skulle Södersunda stängas. Lärarna flyttar till Vikingaåsen, för

resten av personalen erbjuds andra motsvarande befattningar inom kommunen.

Juslin bedömer att hans förslag skulle leda till kännbara inbesparingar.

Minska kostnaderna

Nu har skolnämnden i Jomala tittat närmare på utredningen och av det yttrande nämnden har gett till kommunstyrelsen framgår tydligt att Juslins

åsikter inte faller i speciellt god jord.

Nämnden påpekar att utgångspunkten för utredningen var att minska kostnaderna med 105.000 euro vilket motsvarar tre lärartjänster, inte att jämföra med den nuvarande organisationen.

Siffror saknas

– Utredningen utgår sålunda från felaktiga jämförelsegrunder och skolnämnden anser att den inte kan användas som beslutsunderlag för en eventuellt kommande omorganisering, skriver nämnden i sitt yttrande.

Nämnden skriver också att några inbesparingar på lärartjänster överhuvudtaget inte nämns i Juslins utredning och att det inte heller har tagits fram exakta siffror för hur mycket kostnaderna för skolskjutsarna kommer att stiga.

– Det går inte att få fram nettovinsterna eller förlusterna ur utredningen, skriver nämnden.

Gemensam skola

Till förslaget om utökat samarbete med staden hänvisar

nämnden till en utredning från 2007 om ett gemensamt skoldistrikt mellan Jomala och Mariehamn.

– Skolnämnden ansåg då att den bästa lösningen för Jomala kommun är att det bildas en gemensam skola för eleverna i gränsområdena till Mariehamn och att samarbetet i dessa områden även omfattar barndagvård och ungdomsverksamhet, skriver nämnden.

Bör minskas

Nämnden vill ännu fundera närmare över frågan om ett enda skoldistrikt och en enda skola i Jomala. Ärendet tas upp på nytt då budgeten för år 2010 behandlas.

Som situationen ser ut nu är det preliminära budgetförslaget för år 2010 mer eller mindre likadant som för ett år sedan, det vill säga att kostnaden för skolverksamheten i Jomala bör minskas med cirka 160.000 euro för att budgeten skall hålla sig inom ramen.

På måndag tas skolfrågan upp i kommunstyrelsen.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Ingen influensaepedemi här ännu

Ännu har inga nya fall av influensan A(H1N1), den så kallade svininfluensan, rapporterats på Åland. Så än har inte epedemin nått landskapet.

För Åland 24 berättar dock **Birgitta Hermans**, klinikchef på Ålands hälso- och sjukvård, att personer som misstänker att de blivit smittade av influensan fortsättningsvis bör kontakta ÅHS telefonjour. Detta för att det ska vara möjligt att ha kontroll om och när smittan drabbar Åland.

På influensalinjen, som är bemannad klockan 9-12 kan man få information om vilka

åtgärder det krävs. Telefonnumret är 535 310.

Snart vaccin här

De första vaccinerna mot influensa anländer till Finland i oktober. Den nationella expertgruppen för vaccinationsfrågor i Finland har utarbetat ett förslag till vaccinationsordning.

Enligt det vaccineras hälso- och sjukvårdsanställda samt gravida först av alla. Därefter skulle personer i åldern 6 månader-64 år som hör till en riskgrupp vaccineras, sedan friska barn i åldern 6-35 månader (barn är effektiva smittspridare), sedan friska barn och ungdomar i åldern

3-24 år samt värnpliktiga och i sista vaccinationsgruppen finns riskpersoner över 65 år. Risken att få influensan verkar vara minst bland personer över 65.

Enligt information från social- och hälsovårdsministeriet kommer situationen att bedömas på nytt innan hela befolkningen vaccineras, om det krävs är det dock möjligt att vaccinera alla under hösten och vintern. Hittills talar man inte om någon epedemi i Finland.

Det totala antalet bekräftade smittor är 244. Vaccineringen är frivillig.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Allmänna råd. ÅHS satsar på en kampanj med enkla råd för att förebygga spridningen av svininfluensan. På arkivbilden visar hygien-skötare Gunilla Häggblom, ledande skolhälsovårdare Mona Himmelroos och klinikchef Birgitta Hermans upp tre enkla sätt att stävja influensan. Foto: NINA SMEDS

Rehab-patienter drabbas när Övergårds stängs

Stängningen av Gullåsens avdelning Övergårds innebär fler patienter på Gullåsens korttidsplatser.

Patienter som ska remitteras från Ålands central-sjukhus kommer därför att få vänta på sjukhuset eller i hemmet.

På tisdagen bestämde sig Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS) styrelse för att föreslå en stängning av Gullåsens avdelning Övergårds. Om stängningen blir av är det den största besparingen som sjukvården gör nästa år.

Avdelningen ligger för tillfället på Grelsby sjukhus och tanken är att patienterna ska flyttas till Gullåsens övriga tre avdelningar eller till kommunernas äldreomsorg. Men kommunernas möjlighet att ta emot patienter är små.

–Det finns nog ingen större beredskap i kommunerna för nya patienter, säger vårdchef **Bengt Michelsson**.

I dagsläget är det runt elva patienter som måste flyttas. Endast en av dem är möjligtvis

Bekymrad. Ann-Christine Mannström menar att flytten blir besvärlig både för personal och patienter.

Foto: ERKKI SANTAMALA

klínikfärdig, alltså i väntan på plats på äldreboende. På Gullåsen finns 72 platser och av dem är 70 procent långvårdsplatser.

Långvårdspatienterna från Övergårds kommer att läggas in på korttidsplatserna, något som oror **Ann-Christine Mannström**, översköterska på Gullåsen, eftersom det är till korttidsplatserna man annars brukar ta in nya patienter.

–Då får korttids- och reha-

Trångt. När långvårdspatienterna från Övergårds flyttar till Gullåsen blir det färre platser för rehabpatienter.

biliteringspatienterna vänta på centralsjukhuset eller i hemmen i stället, säger hon.

För sjukhusets avdelningar, främst kirurgen, innebär detta ett högre tryck.

Ingen sägs upp

Tanken var från början att Övergårds skulle stängas sommaren 2011. Hade den planen hållits hade Trobergshemmet och det nya psykiatrihuset i Mariehamn varit färdigbygg-

da. Då hade patienterna haft någonstans att ta vägen.

–Men hur skulle vi då ha uppfyllt sparkravet på tre miljoner euro nästa år? Det är väl egentligen ingen skillnad om den stängs 2010 eller 2011, säger förvaltningschef på Ålands hälso- och sjukvård **Tom Axberg**. Men det är ju ingenting jag är glad och stolt över.

Ingen ordinarie personal kommer att sägas upp. De

som blir lidande är tillfälligt anställda vars vikariat inte förlängs efter årsskiftet. Den ordinarie personalen flyttas till andra avdelningar inom sjukvården där vakanta tjänster finns.

–Som tur är har vi ganska mycket tid på oss att planera och verkställa flytten, det är ju inte bara ett eller två möten som krävs för den här planeringen, säger Bengt Michelsson.

Nästa vecka ska man börja kontrollera exakt vilka tjänster som berörs, och dessutom kartlägga kommande pensionärer för att hitta lediga tjänster. Totalt är det femton personal som behöver omplaceras.

Avgifter höjs

Men man gör inte bara besparingar genom att stänga Övergårds, man förlorar samtidigt intäkter om 700.000 euro som

Flera förseningar för Air Åland

Det åländska flygbolaget Air Åland har drabbats av flera störningar i trafiken den här veckan. Den senaste månaden har bolaget vid nio tillfällen tvingats ställa in eller skjuta fram en tur.

Igår morse upptäckte Air Ålands personal ett tekniskt fel på det plan som skulle avgå till Stockholm klockan 06.40. Passagerarna fick därför vänta på att Helsingforsplanet, som avgår klockan 07.10, skulle återkomma till Mariehamn och Stockholmsturen avgick därmed inte förrän klockan 09.30.

–Det är bedrövligt. Jag tycker ju att vi borde få det att fungera. Har vi folk som ska flyga med oss så förväntar de sig att vi ska gå punktligt och

att vi ska komma fram punktligt, säger Air Ålands vd **Jan Erik Sundberg**, som berättar att man inte har ekonomisk möjlighet att gardera sig för allting.

–Ska man ha 100 procentig säkerhet så att man ska dubblera alla besättningar och all teknik blir det helt enkelt för dyrt.

Air Åland har ju trafikplikt till Stockholm, hur går det här ihop?

–Om vi inte flyger får vi ingen ersättning och det är rätt hårda regler. Är vi mer än 30 minuter försenade räknas det som att vi inte har avgått.

Många bestämmelser

Som helhet tycker inte Jan Erik Sundberg att Air Ålands inställda turer är problematiskt många.

–Vi flyger ju drygt 99 procent av de turer vi ska flyga. Det kan man jämföra med att till exempel SAS, som de flesta ser som ett stort och stabilt och pålitligt bolag, inte når över 92 procents punktlighet. Sedan är flygning som sådant omgärdad av väldigt många säkerhetsbestämmelser. Man står hellre en stund på marken än lyfter om det finns minsta tecken på att tekniken eller chauffören inte är i skick.

”Haft otur”

Sedan hösttrafiken inleddes den 17 augusti har Air Åland ställt in eller skjutit fram turer på grund av sjukdom omkring sex gånger. Tre gånger har man blivit kvar på marken på grund av tekniska problem.

–Just nu känns det faktiskt som att vi har haft lite otur,

framför allt med sjukdomar, säger Jan Erik Sundberg.

Svårigheter

I somras rapporterade Nya Åland vid flera tillfällen om de ekonomiska svårigheterna i företaget Air Åland. Efter samarbetsförhandlingar sades fyra tekniker upp från företaget samtidigt som flygbolagets piloter fick acceptera ett förändrat arbetsavtal.

Räcker de åtgärder ni har vidtagit?

–Det är den bedömning vi har gjort. Flygbranschen har ju rent allmänt drabbats hårt av den globala finanskrisen och så även Air Åland. Men det som är positivt är att vi hade fler passagerare än någonsin i augusti månad och i september har vi också väldigt bra siffror.

Hur länge till flyger Air Åland?

–Jag tror att vi flyger oerhört länge till. När det uppstår en lågkonjunktur handlar det bara om att agera, att inse att man har andra förutsättningar och att man anpassar mat efter matsäck. Gör man inte det – då finns man inte.

LISA BERGKVIST
lisa@aland24.ax

Stått stilla.

Senast i går morse upptäckte Air Ålands personal ett tekniskt fel på det plan som skulle avgå till Stockholm klockan 06.40. Passagerarna fick vänta på att Helsingforsplanet skulle återkomma till Mariehamn och Stockholmsturen avgick därmed nästan tre timmar för sent.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Foto: ERKKI SANTAMALA

kommer från patienternas avgifter. Patientavgifterna kommer därför att höjas. När och med hur mycket är ännu inte klart.

Stängningen är en stor fråga som blir problematisk att genomföra. Tom Axberg menar att det största problemet för ÅHS förvaltning nu är att faktiskt få stängningen genomförd vid årsskiftet.

–Inbesparingen är ju beräknad på årsnivå och blir det

uppskjutningar från lagtinget blir det ju inga besparingar, säger han.

Han är orolig för att lagtinget mitt i allt ska säga att det inte blir av och att man i stället ska behöva spara in på något annat.

–Vad ska jag säga till min personal då? Vi kan inte sitta och fundera över den här saken till februari.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Tävling om stadens nya oas

Två visionärer. Mats Wahlin och Tiina Holmberg presenterar var sin vision av vad man kunde göra av grönområdet mellan stadsbiblioteket och Alandica. Skisserna presenteras tydligt på skärmar i stadsbiblioteket. Foto: ERKKI SANTAMALA

I går öppnades en utställning i stadsbiblioteket som visar två skisser på hur den nya parken mellan stadsbiblioteket och Alandica i Mariehamn skulle kunna se ut.

Nu inbjuds allmänheten att rösta om det alternativ som tilltalar allra mest.

Den så kallade Miramarparken, det vill säga det område som avgränsas av stadsbiblioteket och Styrmanngatan i norr, Österleden i öster, Alandica och Nygatan i söder och Strandgatan i väster, skall bli ett attraktivt nytt uterum för människorna i Mariehamn.

Enligt stadsplanebestämmelserna klassas marken redan som grönområde men nu vill staden göra något alldeles extra. Därför har man anlitat två proffs, trädgårdsarkitekten **Mats Wahlin** och landskapsarkitekt **Tiina Holmberg**. De har fått göra var sin idéskiss som nu har offentliggjorts för att allmänheten skall ha möjlighet att rösta fram sin favorit.

Åländsk natur

Utgångspunkterna från stadens sida har varit att parken bör kunna förverkligas för maximalt 420.000 euro, att den redan befintliga stenparken öster om biblioteket bevaras, att det skall finnas en evenemangspark och att Alandica-arkitektens krav att området öster om kultur- och kongresshuset skall ha temat åländsk natur förverkligas.

Om någon tror att strikta krav skapar likriktade förslag är det bara att ta sig till stadsbiblioteket eller att, från och med klockan 12 i dag, gå in på stadens hemsida (www.mariehamn.ax) och titta på de två arkitekternas lösningar. De är mycket olika.

En promenadaxel

Båda har visserligen utgått från att Köpmannagatan skall förlängas med en promenadaxel mot Slemmern, båda vill att det böljande biblioteket och Alandica skall hamna i en intressant arkitektonisk dialog, båda betonar orden grönt och lättskött, båda lyfter fram den åländska stranden, båda har satsat på lekfullhet och barn och båda har en vision om vatten i parken i framtiden.

Men det är då man tittar på detaljerna som man ser skillnaderna. Den som bekantar sig med ritningarna i biblioteket el-

För alla väder. Wahlin ser framför sig små uterum av glas så att man kan sitta och njuta i parken också om det regnar.

ler på nätet skall därför ta sig tid att läsa också all text så att de fina nyanserna får en chans att bli upptäckta.

Egna synpunkter

Som ett exempel på större olikheter kan nämnas att Wahlin strukturerar sin sluttning österut som en gräsläktare med böljande trappavsatser mot Slemmern medan Holmberg i stället vill öka tillgängligheten med ramper som sluttande går genom blomsterrabatter mot ett evenemangstorg och sjön.

–Den som röstar får naturligtvis också komma med egna synpunkter och förslag, det finns utrymme för det på formuläret, säger marknadsavdelningens arbetschef, projektledaren **Lars Göran Åström**.

En parkplan

Omröstningen pågår till den 30 september.

Efter det lever idén vidare helt enligt normal planeringspraxis.

Det betyder att Tekniska verken gör upp ett förslag som skall få klartecken av den politiska ledningen innan det till slut blir en parkplan.

–Vi är visserligen lite sena men målet är att kunna förverkliga parken så fort som möjligt, säger Åström.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Lysande upplysning. Tiina Holmberg har utgått från stadens tema "maritima Mariehamn". Informationsplatsen har följaktligen fått formen av en fyr.

Elegant och dansant på dragspel

"Skärgårdsdanser"

Mikael Engblom på dragspel, akustisk gitarr, elgitarr och elbas. Inspelad, mixad och mastrad av Torbjörn Engman/Studio Garaget på Snäckö.

Musik

Det finns dragspelsmusik av många slag. Ibland kan man höra dragspelare som drar på för allt vad bälgen håller och det som når lyssnaren är mest bröl. Men det finns också dragspelare som hanterar sina spel på ett helt annat och känsligare sätt.

Till dem hör **Mikael Engblom** på Enklinge som ger prov på sitt kunnande på nyutkomna skivan "Skärgårdsdanser" där han samlat en bukett med egna dragspelsfavoriter.

Kan spela till dans

Engblom spelar elegant och välfraserat och från första spåret märker man att han har

lång erfarenhet av att spela till dans. Det finns ett sug i hans låtar som kommer av att han vill och kan spela så att det går att dansa till musiken.

Musiken på skivan är en blandning av välkända och mindre kända låtar. Att Ålands östra skärgård har musikinfluenser både från öst och väst märker lyssnaren lätt. Här finns en del låtar som skulle gå bra på dansbanor i Sverige: snoa, hambo och någon dansbandslåt, men också finsk tango och humppa.

Även egna låtar

Tre av de fjorton låtarna är exempel på Engbloms egen låtskrivartalang, "Linas vals", den dansbandsaktiga "Floorfiller" och "Sommarmkväll" har han gjort själv. Och alla tre är låtar som står sig väl bland det övriga på skivan.

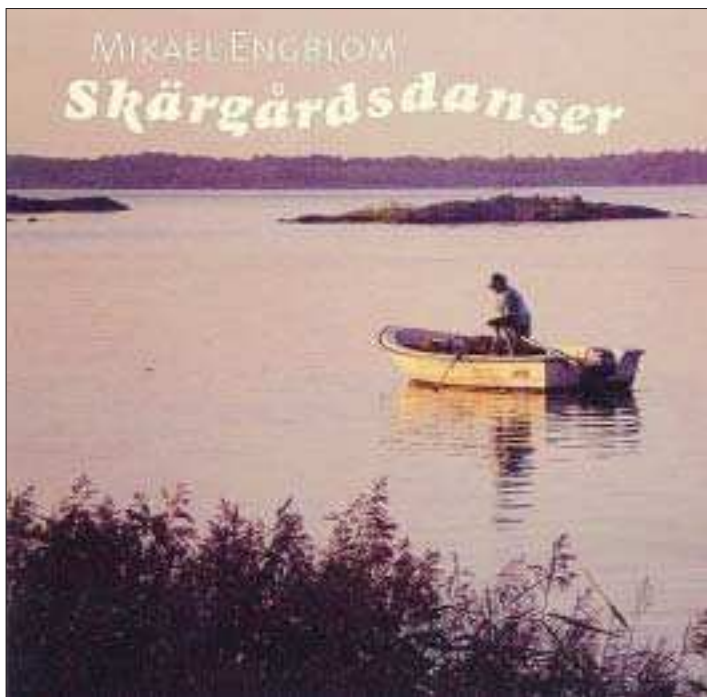
Mikael Engblom visar sig också vara något av en multi-instrumentalist som utöver dragspelet kan lägga på akustisk gitarr, elgitarr och elbas, något som gör skivan än mer njutbar.

Såväl för den som bara vill lägga sig i soffan och lyssna som för den som vill ta sig en svängom på stuggolvet är "Skärgårdsdanser" en välkommen skivnyhet.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Skärgårdsmusik.

Mikael Engblom med dragspel och snipa. Bilderna från skivomslaget.

Vackra bilder och intressant historik kompletterar Vårdö kommuns nya hemsida.

Vårdö förnyar sin hemsida

På Vårdödagen den 10 september 2009 publicerades Vårdö kommuns nya hemsida. Sidan har utvecklats i samarbete med Majactive Ab, och för designen svarar April Kommunikationer Ab, skriver man i ett pressmeddelande.

Sidan finns på adressen www.vardo.ax och innehåller information om bland annat förvaltningen, kommunens historia och historiskt intressanta personer. Sidan ska kunna läsas på nio språk; svenska, finska, engelska, ryska, estniska, lettiska, franska, spanska, och holländska.

Varför så många språk, kommundirektör Magnus Sandberg?

– Vi har märkt att det är efterfrågan. Det är **Bosse Ahlnäs** (pensionerad kommunsekreterare. Reds anm.) som anlitat folk vartefter för översättning. På de främmande språken är det kort sammanfattning av kommunen och kontaktinformation till turistföretagare.

Översättningen är en kort sammanfattning om kommunen och var man kan hitta kost och logi. Målet är att erbjuda mångsidig service och information. (ns)

Vi firar 1-15 år

Bianca Flöjt i Saltvik Kvarnbo fyller 4 år på söndag, den 20 september. Mamma, pappa, Felix och Benjamin gratulerar.

Tobias Gustafsson i Sund Tranvik fyller 8 år i dag, fredagen den 18 september. Han gratuleras av mamma och pappa, Lisa och Laban, mormor och morfar, och farmor och farfar.

RESTEN AV LAGRET MÅSTE BORT ANNARS KAN VI INTE FLYTTA TILL ENGLAND

NU ÄR VI TVUNGNA ATT NÄSTAN GE BORT RESTERANDE 3800 PERSISKA MATTOR

KASHAN
350x250 Förr 3.960,-
~~NU: 1.650,-~~
RESTPRIS
990,-

TABRIZ
300x200 Förr 2.640,-
~~NU: 749,-~~
RESTPRIS
499,-

MESHED
300x200 Förr 1.960,-
~~NU: 399,-~~
RESTPRIS
339,-

KASHGAY
250x150 Förr 1.230,-
~~NU: 499,-~~
RESTPRIS
390,-

KHAMSE
200x120 Förr 670,-
~~NU: 299,-~~
RESTPRIS
199,-

HAMADAN
300x100 Förr 895,-
~~NU: 280,-~~
RESTPRIS
199,-

FINNS I OLIKA STORLEKAR!

NOOR ORIENTAL HOUSE AB 040-366 2706

Vi finns på Dalvägen 2, i samma hus som Zebra bil, tel. 040-366 2706

Lör 10-22
Sön 12-22

Patrik Dahlblom
Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

PAMELA

Gratulerar 70 år

KARIN MATTSSON
Namn: Karin Mattsson.
Född: den 22 september 1939.
Bor: i Eckerö Storby.
Yrke: pensionär.
Intressen: korsord, läsning, boule, hem och hus, promenader och sommarstugan.
Familj: man **Tage**, döttrarna **Elisabet** och **Anna-Lena** med familjer där det ingår sex barnbarn.
Födelsedagen: firas inom familjen.

Kom ihåg

■ **ABF-Åland:** Motionsgymnastik måndagar kl 18.30 i Strandnäs skola (norra gymnastiksalen.) Ledare Sinikka Östberg. Ev. förfr. tel.16707.

■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, inleds för hösten söndag 20.9 kl 16.00-18.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Det finns plats för nya deltagare. Frågor och nyanmälcan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, 04575483818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax

■ **Folkhälsan i Eckerö:** Motionsdansen börjar fredag 18.9 kl. 19.30 i Ekeborg. Bugg en halvtimme innan, kl. 19.00.

■ **Folkhälsan i Finström:** Yoga startar i Godby högstadieskola söndag 20.9 kl 19.00.

■ **Folkhälsan i Finström:** Motionsdansen på Karl Ers i Bjärström börjar onsdag 23.9 kl 19.30.

■ **FORD classic och Motorsport Club:** Månadsmöte söndag 20.9 kl 14.00 i Idrottsgården. Ingång norra sidan via bowlinghallen.

■ **FORD classic och Motorsport Club:** Rullande träff torsdag 24.9. Avfärd från Tb Bilmacken kl 18.30.

■ **Förbundet Ålands Sjödagar:** Höstmöte torsdag 24.9 kl 18.00 på SALT i Sjökvarteret. Stadgeenliga ärenden + program 2010.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Maggies vattengymnastik fortsätter i simhallen på Ålands idrottscenter i Godby, måndagar kl 14 och 15 och onsdagar kl 16. Start vecka 40, den 28 och 30.9. Anmälningstid för nya simmare är vecka 38, den 14-19.9. Simmare som inte tänker simma ska anmäla sig på tel 43606 eller 04570723806.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vattengymnastiken i Mariebad börjar måndag 28.9 kl 16.30. Tidigare simmare företrädare, anmälan till Marita tel 21629/ 04573480616.

Ett litet ord

Samla inte skatter på jorden heter det. Samla skatter i himlen i stället. Men man vill ju ha det man kan se och ta i och helst sätta en namnlapp på. Ändå tror jag att skatter är något som vi ytterst bär i våra hjärtan.

Häromdagen vandrade jag in i basilikan på Sankt Markusplatsen i Venedig. Guldets omslöt mig på alla sidor. En explosion av kärlek till kyrkans innersta väsen. Turister trotsade förbudet att ta bilder. Det är svårt att bara gömma i sitt hjärta.

Varje mosaikbit är en skatt och en ikon. En skatt inte bara på jorden utan också i himlen.

Jag stannar i förundran inför bildernas skönhet.

Det är lätt hänt att man faller på knä för guldets. Det

dyra och framgångsrika. Det är snyggt med en handväska av Gucci, en glänsande Ferrari. Men i skuggorna handlar det om andra värden. De syns inte klart. De är dolda.

I kyrkornas välvda rum handlar det om Guds omsorg. Där kan vi vänta in barmhärtigheten. Inte i glassiga modebutiker.

”Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand.” Gud bär omsorg. Det är skatten.

JUANITA FAGERHOLM-URCH
urch@aland.net

Bergbo söndag 20.9 kl 8.30-10.00. Vi kan även hämta varorna vid behov om ni meddelar Ulla 42344/0405910584.

■ **Retrieverförening:** Valpkurs startar i oktober. För anmälan maila Marlene före 27.9 och berätta lite om dej och din hund på marlene.lundberg@aland.net Maila gärna även om du tidigare anmält intresse så vi vet att intresset fortfarande finns. Återkommer med information när alla anmälningar kommit. Frågor besvaras endast kvällstid på 0405498884, Marlene.

■ **Steinerpedagogikens vänner:** Studierna om ”De sju livsprocesserna” fortsätter. Stadsbiblioteket måndag 21.9 kl 18.00 . Ämnet är ”Att växa som vuxen”.

■ **Södra Lemarks Marthaförening:** Hösttänka ute och inne på Solkulla lördag 19.9 kl 12. Hjälpa oss med att ta in ved, vindsröjning, snickeriarbeten m.m. Ta med egna lämpliga verktyg. Vi bjuder alla talkoarbetare på middag!

■ **Vårt Hjärta:** Söndag 20.9 startar de ledde Hjärtrundorna, kl 11.00 från vardera kiosken i Rökerirondellen och från Baltichallen. Fyll i dina promenader i motionshäftet och delta i Hjärtrundans eget lotteri på höstmötet 14.11 i Mariepark. Gå varje söndag för din hälsa i goda vänners lag! Även nya vandrare är varmt välkomna i gemenskapen!

■ **ÅBSKs Aktivitetssektion:** Introduktionskurs 25-26.10 i Rallylydnad. Anmälningar och frågor till Carina tel 04573432502.

■ **Ålands synskadade:** Första BINGOkvällen för hösten tisdag 22.9 kl 18.00 på Ankaret.Kaffeservering. Fina vinster.

TACK

För alla uppvaktningar med anledning av min 70-årsdag framför jag mitt varma

TACK!

Stig Dreijer

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd
Baltic Excellent: Braviken 21.9, Hallstavik 22.9, Chatham 26.9,Braviken 1.10, Hallstavik 2.10.
Birka Exporter: Amsterdam 18.9, Hallstavik 21.9, Braviken 22.9, Amsterdam 25.9, Hallstavik 28.9.
Birka Transporter: Travemünde 18.9, Helsingfors 20.9, Raumo 21.9, Lybeck 24.9, Travemünde 25.9, Helsingfors 27.9.
Birka Shipper: Alexandria 19.9, Beirut 22.9, Mersin 23.9, Istanbul 26.9.
Birka Carrier: Hull 21.9, Antwerpen 22.9, Amsterdam 23.9, Helsingfors 26.9, Immingham 29.9.
Birka Express: Hangö 18.9, Hull 21.9, Bilbao 23.9, Hull 26.9, Helsingfors 29.9.
Birka Trader: Hull 19.9, Helsingfors 22.9, Kotka 23.9, Hull 27.9, Bilbao 29.9.

Godby Shipping

Link Star: Mariehamn t.o.m. 31.9.
Midas: Gdynia 21.9, Raumo 23.9, Gdynia 28.9, Kotka 30.9, Raumo 2.10, Gdynia 5.10.
Mimer: Amsterdam 21.9, Rouen 23.9, Raumo 29.9, Kotka 1.10, Amsterdam 5.10.
Miranda: Kotka 21.9, Antwerpen 28.9, London 29.9.
Misana: Ferrol 24.9, Santander 25.9, Kotka 5.10, Raumo 6.10, Ferrol 13.10.
Misida: Kotka 23.9, Raumo 24.9, Ferrol 1.10, Santander 2.10, Kotka 12.10.
Mistral: Antwerpen 21.9, London 22.9, Kotka 28.9, Antwerpen 5.10.

Gustaf Erikson

Tingö: På dock.
Ahtela: Linjetrafik Helsingfors – Muuga v/v.
Josefine: Mariehamn.
Nathalie: Dalsbruk.
Amore: Riga.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Imingham 21.9.
Auto Bank: Zeebrügge 21.9.
Auto Bay: Santander 21.9.
Belgard: Upplagd i Mariehamn.
Borden: Cuxhaven 21.9.
Bravaden: Studstrup 23.9.
Estraden: Harwich 21.9.
Fingard: Upplagd i Åbo.
Klenoden: Mäntyluo 21.9.
Najaden: Masterdam 21.9.
Nedgard: Upplagd i Mariehamn.
Nordgard: Grangemouth 21.9.
Norking: I trafik Zeebrügge/Tilbury
Norqueen: I trafik Rotterdam/Teesport.
Norsky: I trafik Zeebrügge/Teesport
Norstream: I trafik Zeebrügge/Teesport.
Ostgard: Vasa 21.9.
Seagard: Fredrikshamn 21.9.
Swegard: Fowey 22.9.
Sydgard: Raumo 21.9.
Trenden: Mäntyluo 21.9.
Westgard: Kaskö 21.9.

Saltvik skrev under avtal

■ **SALTVIK.** Kommunstyrelsen har beslutat att ingå avtal med Ålands kommunförbund om ett permanent samarbete gällande barnskyddsjour. Innan man skriver på vill man dock veta att avtalet blir

tidsbestämt för perioden 1 januari 2010 till 31 december 2011, att det i avtalet framgår på vilket sätt administrationen hanteras samt hur man kommit fram till att grundavgiften ska vara 20.000 euro. (ml)

ÅLANDS NATUR OCH MILJÖ

Vårt 30-årsfirande kulminerar i ett Jubileumsseminarium den 3 oktober kl 13 på Hotell- och restaurangskolan. Seminariet är i två delar, där första delen handlar om vad som har hänt under 30 år, och andra delen fokuserar på framtiden. Medverkande är ÅNOM-veteraner samt representanter från olika delar av samhället. På kvällen ordnar vi en jubileumsbuffémiddag med program. Kostnad 30 euro/person exkl. dryck. Anmäl ditt deltagande på tfn 17230 senast 24 september. Varmt välkomna!

ÖNNINGEBYMUSEETS VÄNNER

gjorde 2008 en resa till Blekinge. Lokal ciceron var **Björn O. Svensson** som kunnigt visade runt. Nu gästas han Önnungebymuseet med en alldeles specialgjord utställning. Björn har målat 20 fartygsmålningar där motiven har en anknytning till Önnungeby. Här finns till exempel barken Plus som gick under på 1930-talet och tog med sig torparpojken Lindmans-John från Önnungeby. Här finns fartyg som **Olof Knahe** förde befäl över och många andra. Välkommen till vernissagen lördagen den 19 september kl 13-16. Utställningen har sedan öppet söndag 20

Skolmaten

Vecka 39, 21-25 september
Godby
Måndag: Korv Stroganoff, ris och grönsaker.
Tisdag: Biff á la Lindström, potatis, säs och sallad.
Onsdag: Stekt fisk, potatis, säs och råkost.
Torsdag: Flygande Jakob, ris och sallad.
Fredag: Potatis- och purjolökssoppa, karelska piroger och äggsmör.

Kyrkby och Vikingaåsen
Måndag: Flygande Jakob, ris och sallad.

Tisdag: Biff Stroganoff, potatis och sallad.
Onsdag: Stekt fläsk, stuvade makaroner och sallad.
Torsdag: Tex Mex med tillbehör.
Fredag: Fisksoppa, mjukt bröd och pålägg.

Mariehamns stads grundskolor
Måndag: Pastagryta.
Tisdag: Fisk, potatis och säs.
Onsdag: Risgrynsgröt, sylt och pålägg.
Torsdag: Husets köttträtt, potatis och lingonsylt.
Fredag: Bondsoppa, ost och bröd. Salladsbuffé alla dagar.

DÖDA

Vår älskade

Sten-Erik Abrahamsson

* 29.3.1936 Mariehamn
† 15.9.2009 Mariehamn

*Livet förgår som kvällens fläkt
evig är vårens andedräkt.
Z. Topelius*

Gitta
Stig och Mixi
Anna Karin och Kaj
Kerstin och Josef med familj

*Bubba, med glädje i hjärtat
minns jag ditt sommarskratt
minns jag din hand i min*

Nina Sofia

Familjen tar i stillhet avsked av Sten-Erik i Mariehamn. Efter urnläggningen kommer en minnesstund för hans vänner att ordnas i Åbo. De som önskar hedra hans minne kan göra det genom en inbetalning till Ålands sjöfartsmuseum Nordea 229618-122241 märkt "Sten-Erik Abrahamsson".

Foto: Leif Jansson

Sommarliv på Lilla holmen

Svunnen tid. Stadens första anlagda badstrand. Lilla holmen fick sandplage, lång brygga och omklädningshus i slutet av 1930-talet. Den tid Abrahamsson beskriver är tio år senare. Det här vykortet, producerat av Kuultokuva i Helsingfors, är förmodligen från 1960-talet. Men påfåglarna har hängt med genom årtiondena. Ålands museums samling.

Barnsliga hågkomster från 1940-talets Mariehamn

Det var inte många som hade sommarställe så därför var nästan alla på Lilla holmen. Han för sin del gick dit – eller rättare sagt sprang längs esplanaden - och var det någorlunda väder var han där till fyra-, femtiden. Barfota sprang han för det mesta och ganska snart fick han så tjockt skinn under fötterna att han kunde springa överallt utan att det kändes.

Byxorna och skjortan kunde lämnas i avklädningshytten. Dom vuxna, som hade mera kläder, lämnade in kläderna till gumman **Vesterlund**, som vaktade över allting på holmen. Hon skötte också om påfåglarna, gässen och de andra fåglarna.

Simma hade han lärt sig själv. Man lärde sig på så sätt att man hoppade i ute i ändan på bryggan och då var man ju tvungen att på något sätt kravla sig fram till en stege för att komma upp. På det sättet lärde han sig hundsim och så gjorde de flesta andra också.

Mamma hade tyckt att han skulle gå i simskola och han var med några gånger men det var så tråkigt att han slutade. Man måste vara på land hela tiden och öva in konstiga rörelser med benen. Grodsim, sa tanten som försökte lära.

Efter hundsim var det lätt att

Den här texten skrev, en kort tid innan han avled, författaren och mariehamnaren Sten-Erik Abrahamsson för Folke Wickströms och Jerker Örjans kommande "Boken om Mariehamn".

En nekrolog publicerades i torsdagens Nya Åland.

utan lärarinna lära sig grodsim och någon sorts crawl, kattsim och ryggsim och alla andra simsätt.

Simmandet gick till så att man hoppade i, simmade till stegen, klättrade upp och sedan hoppade i igen. Ibland tävlade man i att dyka snyggt utan att det plaskade alltför mycket. Naturligtvis var det många som höll på med det där samtidigt. Man var i så länge att man började frysa och sen stod man i en lång rad tryckt mot badhusväggen och skakade med blå läppar.

Var det sol torkade man fort och blev någorlunda varm och då började man hoppa och dyka och simma igen. Ibland räknade man hur många gånger man "varit i" under en dag. Femton, tjugo gånger kunde det bli ibland. Då var man ganska urlakad när man kom hem.

Förstås kunde man också simma ut till flotten och hoppa och dyka där. Men man måste kunna simma någorlunda bra för att våga sig på det.

Ibland tog man sig ända till Gröna Udden. Dit var det ganska långt men man kunde vada långa sträckor utanför vasskanten, simma måste man bara en kort bit över den grävda kanalen in till Katthavet.

På land fanns det också ett och annat att göra. En sak var att kika in genom ett kvisthål som fanns i väggen på flickornas sida. Det kunde bli kö vid hålet om något intressant var på gång men för det mesta började flickorna skrika och skratta där inne och så var det nån som stoppade en handduksflik i hålet och då måste man börja med nånting annat i stället.

Populärt var att gräva ner varann i sanden. Till sist var det bara huvudet som stack upp. Det såg roligt ut när flera huvuden bredvid varann stack upp. Det var egentligen ganska skönt att bli nergrävd, om man frös värmden sanden ganska bra. Fast grå och dammig blev man förstås men det sköljdes bort nästa gång man hoppade i.

Spännande var att bli helt övertäckt. Då satte man en näsduk eller nåt över ögonen och så täckte nån över ansiktet också. Andades gjorde man genom ett vasstrå som stack upp genom sanden. Man fick vara noga med att inte öppna munnen det minsta. Gjorde man det fick man förstås munnen full av sand. Då blev det bråttom att få upp huvudet och spotta ut sanden.

Hade man kallt kunde man springa några rundor längs en stig som gick runt de stora havtornsnåren på södra sidan av holmen. Ibland kunde man smyga på ett gäng fylltrattar som då och då höll till i ett av snåren. Det hände att gubbarna hade en kvinnlig fylltratt med sig och då var det intressant att kika på hur det kunde gå till. Hade man tur försökte sig nån av gubbarna på lite kärleksliv men för det mesta blev det inget av. Tanten var inte på humör och gubben fick sig ett par örfilar. Sen fortsatte pimlandet igen.

På holmen fanns också påfåglar.

Dom skrek så högt att det ibland hördes ända hem till Södragatan. Det vill säga om det var en vacker och lugn sommarkväll. Mot slutet av sommaren började påfåglarna tappa stjärtfjädrarna och nästan alla var intresserade av att få en eller flera fjädrar med sig hem. Dom var ju långa och vackra och kunde sättas upp på väggen därhemma. En del var så intresserade att de sprang efter påfåglarna och ryckte loss fjädrar. "Dom ska ju ändå tappa dom", tyckte man. Och så var det ju.

Fast gumman Vesterlund tyckte förstås annorlunda. Hon skrek och hojtade om hon fick se nån som jagade påfåglar. Och kände hon igen en så kunde man få en utskällning när man nästa gång kom in i badhuset.

Hon skulle berätta för kapten Holmqvist, sa hon. Kapten **Carl Holmqvist** kallades Tippo Kalle och var nåt slags högsta kucku för fåglarna på Lilla Holmen. Men Tippo Kalle visade sig aldrig så Vesterlundskan kanske bara pratade strunt.

Men inget ont om gumman Vesterlund. Hon var på det stora hela hygglig och någorlunda ordning och reda höll hon på alla stadsungar som vimlade omkring på holmen. Det var säkert inte så lätt.

Och vad skulle man ha gjort hela långa sommaren om inte Lilla Holmen hade funnits?

STEN-ERIK ABRAHAMSSON

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Inriktningen på värderingsbefriade konsensusnyheter har vattnat ur allmänjournalistiken som i dag befinner sig i kris: ofta anonym, blek och osäker på sitt ärende.

LARS LINDER på DN-kultur

I dag öppnas Picassoutställningen

på Ateneum i Helsingfors med mästerverk från Picassomuseet i Paris. Pablo Picasso är en av 1900-talets mest betydande bildkonstnärer. Han var en fredskämpe som levde med sin tid, som skapade kubismen och som kombinerade vardagliga material till kollage, skriver museet i en presentation.

Utställningen som pågår till den 6 januari presenterar den outsinligt kreativa konstnären som ständigt förnyade sitt uttryck och hämtade inspiration från det soliga Spanien och de dekadenta kaféerna vid bakgatorna i Paris.

I Helsingfors visas ett omfattande tvärsnitt av Picassos produktion: målningar, skulpturer, grafik och fotografier, tjurfäktingar, duvor och älskande, porträtt, landskap och stilleben – ett par hundra verk sammanlagt. Till Ateneum kommer verken från Musée National Picasso i Paris vars direktör **Anne Baldassari** är kurator för utställningen. Helsingfors är den enda staden i de nordiska länderna där utställningen visas.

Inför Picassoutställningen har Ateneum sålt flera tusen biljetter i förköp, biljetter som ger rätt att besöka utställningen under en förutbestämd dag och ett bestämt klockslag kan köpas via konstmuseets nätbutik. Det är första gången Ateneum arrangerar förköp. □

Mary Travers i folkmusiktrion

Peter, Paul and Mary har dött i leukemi. Enligt hennes agent avled hon i onsdags 72 år gammal på sjukhus i Danbury i Connecticut, skriver FNB-AFP.

Trion hade sin rötter i amerikansk folkmusik och blev berömd för sina melodiska, flerstämmiga sångarrangemang i början av 1960-talet. Bland de mest kända låtarna finns Puff the Magic Dragon, If I Had a Hammer, Blowin' in The Wind och Where Have All the Flowers Gone.

Trion framförde både eget material och låtar av **Bob Dylan**, **Pete Seeger** och **Tom Paxton**.

De två andra i trion heter **Noel Paul Stooke** och **Peter Yarrow**. □

Klaus Härös film ”Post till pastor Jakob”

har utsetts till Finlands Oscarskandidat. Det var en jury bestående av branschfolk som valde ut Härös film efter att ha sett 15 inhemska filmer som fyllde kriterierna för att kandidera, skriver FNB.

De slutliga Oscarskandidaterna nomineras den 2 februari och den 7 mars utses vinnarna. □

Jesusbilder, pinuppor, bibelcitat

Utställning med konstnärliga fotavtryck från Amerika

Jesusbilder, amerikanska familjeidyller, pinuppor och abstrakta collage med valda bibelcitat. Variationen är stor och uttrycken många i den utställning med tre Ålandsättade konstnärer som Ålands museum och emigrantinstitutet nu visar.

Haddon Sundblom (1899-1976), **Warner Sallman** (1892-1968) och – ur en yngre generation – **Phil Fagerholm** (född 1940) presenteras på utställningen i Åland museum.

Utställningen, som gjorts i av Ålands emigrantinstitut i samarbete med museet, handlar i vid mening om de konstnärliga fotavtryck och budskap som dessa Ålandsättlingar lämnat i Amerika.

Två blev tre

Eva Meyer från emigrantinstitutet berättar att tanken på en utställning föddes redan när institutet och museet för några år sedan visade julutställningen med Haddon Sundbloms reklamkonst. Då var tanken närmast att i en kommande utställning lyfta fram Sundblom och Warner Sallman, känd för sin Jesusbild och liksom Sundblom Föglöättling.

–Men så sade **Maria Enckell** att det finns en nu levande konstnär som också borde vara med, **Phil Fagerholm** från Seattle.

”Budbärare”

Maria, som är kurator för utställningen, säger att de tre konstnärerna alla på sitt sätt gett bidrag till den amerikanska popkulturen och konsten, men att utställningen också handlar om Åland – om åländska fotavtryck i Amerika.

–Alla tre är budbärare, menar hon.

När det gäller Haddon Sundblom så förmedlade han som reklamteknare de budskap som hans uppdragsgivare ville ha ut, men kanske finns det också något annat i hans verk. Vad säger till exempel de bilder av amerikanskt familjeliv som finns med på utställningen, vad förmedlar den strama soldaten på arméns rekryteringsaffisch från andra världskriget eller de nakna pinuppor som han också målade

Bibelcitat. Phil Fagerholms collage är utan titlar men till varje verk finns ett bibelcitatsom han valt.

till soldaternas förnöjelse?

–Och samtidigt som soldaterna hade Haddon Sundbloms pinuppor att titta på fick var och en som sändes ut i kriget också en liten Jesusbild målade av Warner Sallman att ha i plånboken, säger Maria..

Jesus i miljarupplaga

I Sallmans konstnärliga värld är det bilden av Jesus som bär budskapet, om det så är i altartavlor, i masstryck på väggarna i miljoner hem eller som pärm-bilder på frälsningsarméns tidning.

Eva Meyer hänvisar till en uppgift ur Newsweek om att Sallmans Jesusbilder totalt skulle ha spritts i en miljard kopior.

–Fortfarande har Warner, som i dag äger rättigheterna, fullt upp med att expediera beställningar på bilderna från hela världen.

Collage i original

De Jesusbilder som visas på utställningen är alla tryck och kopior av tryck. Detsamma gäller också bilderna i Haddon Sundbloms del av utställningen. Däremot är allt som **Phil Fa-**

gerholm visar original och hans arbeten skiljer sig också ganska markant från Sundbloms och Sallmans naturalistiska bilder.

Phil Fagerholm, som själv var på plats när utställningen presenterades i går, visar abstrakta collage. Det är arbeten i ganska litet format som dock på ett finurligt sätt kan kombineras till större helheter.

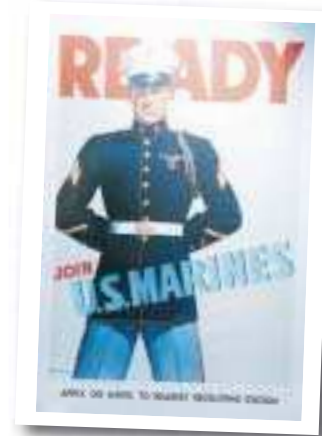
–Jag bor i en liten lägenhet och jag är därför tvungen att arbeta i mindre format, förklarar han.

Fagerholms collage har inga titlar men däremot har han valt ett bibelcitatsom han valt.

Åter till konsten

Fagerholm har rötter i Jomala och Geta. Det var hans farföräldrar som emigrerade till Amerika på 1880-talet.

Han berättar att han tecknade och målade redan från unga år och också fick konstutbildning. I början av sextio-talet genomgick han dock en religiös väckelse och lämnade konsten för en period av trettio år. Men i början av nittio-talet upptäckte han ett kooperativt galleri i Seattle och det

Reklamkonst. Haddon Sundbloms rekryteringsaffisch för marinkåren.

Pinuppor. Haddon Sundblom målade inte bara Coca Cola-tomtar. Här är en av hans pinuppbilder.

gav honom en nystart i konstutövandet.

Om sitt deltagande i utställningen på Åland säger Fagerholm att han upplever det som ett under.

–Det är ett mirakel och jag blir riktigt rörd när jag tänker på hur mycket det betytt för att förstärka min relation till Åland.

I anslutning till utställningen har emigrantinstitutet bjudit in

en panel med fem experter som under ett seminarium skall diskutera de tre konstutövarnas insatser. På torsdag, den 24 september, kl. 17.30- 20, berättar man om vad man kommit till i museets filmsal.

Vernissage på utställningen är det på tisdag, den 22 september, kl 18.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Jesus. Marie Enckell med Warner Sallmans vitt spridda Jesustavlor.

Bioprogrammet

i Alandica 18.9 - 4.10 WWW.KINOCITY.FI

Pettson&Findus
GLÖMLIGHETER
Vi talar svenska!

FAMILJEPAKET
4 biljetter 20€

För hela familjen -T- 7€

DATUM	Kl:
18.9	-
19.9	17.15
20.9	16.15
21.9	-
22.9	-
23.9	-
24.9	STÄNGT
25.9	17.15
26.9	STÄNGT
27.9	13.30
28.9	STÄNGT
29.9	STÄNGT
30.9	STÄNGT
1.10	-
2.10	17.15
3.10	14.30
4.10	13.30

F-15/13
STIEG LARSSONS
FLICKAN SOM LEKTE
MED ELDEN
Michael Nyqvist Noomi Rapace

VÄRLDSPREMIÄR
Läs mer på www.sf.se

Spännande triller 10€

DATUM	Kl:
18.9	19.00 / 21.45
19.9	19.00 / 21.45
20.9	18.00 / 20.45
21.9	18.00 / 20.45
22.9	18.00 / 20.45
23.9	18.00 / 20.45
24.9	STÄNGT
25.9	19.00 / 21.45
26.9	STÄNGT
27.9	15.15 / 18.00 / 20.45
28.9	STÄNGT
29.9	STÄNGT
30.9	STÄNGT
1.10	18.00 / 20.45
2.10	19.00 / 21.45
3.10	16.15 / 19.00 / 21.45
4.10	15.15 / 18.00 / 20.45

Boka biljett på förhand tel. 0457 3430 291 kl. 16-18

FISKFÖRSÄLJNING på Skimragård i Hammarland

Fredag och lördag
kl. 11.00-22.00
Tom Mattsson

Ring och tipsa
0457-313 4444

Välkomna på skördefest!
31 Mellangård

Simskåla Växthus

- Försäljning grönsaker
- Tomat & Gurka från Mickelsö Handelsträdgård
- Äppel från Granlids
- Skattjakt för barn
- Guldning
- Kaffeservering med hembakade bullar

Öppet 11-22 18-19.9. Guidning kl. 13, 15 och 17
Så hittar ni: 200 m. från Stormskåra värdshus
GPS: Byängsvägen 62, Simskåla
Tel. 0408721019 (Nikael) 04573431172 (Solveig)

Tovningskurs ställer ut

Kudde. Kunglig vila inbjuder denna tovade kudde till.

Foto: PRIVAT

Ulltovningens många möjligheter har en grupp lärare och dagispersonal fördjupat sig i under en kurs på Ulfby gård. I går kväll var det vernissage på en utställning som också visas under skördefesten.

Ann Gustafsson på Ulfby gård som lett fortbildningskursen berättar att deltagarna var textil- och andra lärare, förskollärare och övrig dagispersonal. Deltagarna kom från olika delar av landskapet.

Olika tekniker

Under fortbildningen, som pågick under två långa kurskvällar, fördjupade deltagarna sig i tre olika tovnings tekniker; bildtovning, tredimensionell tovnning, samt tovnning i tvättmaskin.

–Den här typen av fortbildning är speciellt lämplig när man använder traditionella material som ull, menar Ann Gustafsson.

Utställning

Deltagarna inspirerades under kursen till att hålla en utställning, dels för att de var mycket nöjda med sina alster, dels för att de ville få dem färdigställda.

De som deltog i fortbildningskursen och nu ställer ut är: Ann Skogberg, Signe-Maj Sagulin, Cecilia Karlsson,

Blommor. Ett tovat bildmotiv med blommor.

Foto: PRIVAT

Tovad Puh. Nalle Puh i ett tovat motiv för barnkammaren.

Foto: PRIVAT

Mona Eriksson, Linda Lindblom, Eva-Marie Fogner, Helena Sjöblom, Rosita Westerberg, Erica Erlund, Elisabeth Sandvik, Erika Ståhlman, Åsa Rosenberg, Carina Svenblad, Carina Renlund, Caroline Liewendahl, Maria Bonds, Monica Knahpe och Micaela Holmström.

Utställningen i stensalen vid Ulfby gård håller öppet under skördefesten; fredag och lördag, kl 11-22. (jk)

NÖJD
KUND
GARANTI

Bli en nöjd IVT kund du också

Välj värmepump från IVT och vi garanterar att du blir nöjd!
Du får många unika fördelar och en trygghet för framtiden.

Ledande i Europa

Alltid den senaste spetstekniken

Komplett program

Exakt rätt värmepump för ditt hus

Certifierade återförsäljare

Specialutbildade på värmepumpar av IVT

Trygga garantier

Fem års IVT specialgaranti
på alla modeller för privatkunder

Lång erfarenhet

Över 300.000 värmepumpar redan
installerade i svenska hem

Bra för miljön

Enda företaget med
Svanenmärkt värmepump

Nöjd-Kund-Garanti

Fördelar och trygghet även
långt efter köpet

SVEP
SVEP
SVEP

IVT
VÄRMEPUMPAR
www.ivt.se

STORÅ RÖR
ÅLAND AB

Storagatan 14 | 22 100 Mariehamn | Tel: 018-504 54

Telefonkatalog på nätet
www.nyan.ax

Nyckelfärdiga egnahemshus

NORA hus
- Livsglädje

Husmodell är Kastelli Aika 178 (www.kastelli.fi)

HUSVISNING
på Solbergsvägen 13
Söndag 20.9. kl. 13.00-15.00

Huset är inflyttningsklart
och till salu

Försäljare:

Nora hus, Henri Kenttä 040 543 9802

Äntligen

FREDAG

TITTES TRÄDGÅRD

VIN & MAT

KRÖNIKA

PORTRÄTT

SERIER

NÖJE

Frida Söderdahl,
19 år,
körledare

ÄNTLIGEN FREDAG TIPSAR

Lyssnar på: Ljudet av obefintliga grannar. Är annars van med en granne med multipla personligheter som skriker så det ekar i rören.

För övrigt... är det skördemarknad som gäller i helgen. Undrar om man är för gammal

Tanja Lönnqvist, reporter.

Lyssnar på just nu: Finfina Big in Japan med Ane Brun.

För övrigt... ska jag till min favoritskärsgårdskommun och vandra i helgen. Kökarbor, vi ses på Otterböteleden!

Annika Kullman, politisk redaktör.

Läser just nu: Gabriel Garcia Márquez "Kärlek i kolerans tid". Inleds med en dödsbringande talande papegoja. Vilken berättare!

För övrigt... skall jag dammsuga Skörde-festen på lammkorf.

Harriet Tuominen, ledarskribent.

Tittar på: Med ett halvt (eller helt, ok) öga på Idol. Fortfarande samma hatkärlek till detta program.

För övrigt... ska jag själv spela in några låtar snart. Men rampfebern måste bearbetas något innan det blir snack om något scenframträdande.

Cecilia Lindvall, reporter.

FRIDA SÖDERDAHL, 19 ÅR, KÖRLEDARE

Drömmar om musikalscenen

Hon är antagligen Ålands yngsta körledare. Frida Söderdahl är 19 år ung och nybliven dirigent för anrika Cantilenakören.

Hon har spelat musikal på Gröna Lund i sommar, drömmar om musikalscenen och tycker chips är under-skattat som frukost.

Vi fick höra från några körmedlemmar: "Ni borde göra ett porträtt på vår nya dirigent. Hon är så ung, men himla duktig på att spela piano. Och den rösten!"

Det blonda hårsvalet yr runt henne när hon sätter sig i intervju-soffan på Nya Åland.

–Hej! Handslaget är fast och varmt.

–Visst är det lite spännande... inför första körövningen med Cantilena var det lite läskigt. Jag visste inte ens om de skulle lyssna på mig, men det gick bra. Jag har blivit väldigt väl mottagen. Alla har varit jättefina och hjälpsamma.

Cantilena har de senaste åren haft fler dirigenter.

–De hade problem att hitta någon och jag blev upprind av min sånglärare **Catherine Frisk Grönberg** som undrade om jag kunde åta mig uppdraget. Jag funderade lite först, men tänkte att det skulle vara kul och en bra erfarenhet.

Frida Söderdahl blev student från Ålands lyceum i våras och läser nu klart sina kurser på musikinstitutet och jobbar lite här och där.

–Jag jobbar i familjeföretaget Trivselväxter och åker runt till företag och vattnar och sköter blommor, så har jag också hoppat in och vikarierat en del på träningskolan.

Bäst trivs hon på scenen eller sjungande vid pianot hon har i sitt rum.

–Mamma brukar säga att det är så tyst i huset när jag är borta.

Hon bor ännu hemma hos familjen i Mariehamn. I familjen ingår pappa **Robert**, mamma **Jeanette** och syskonen **Fanny** 21 år och **Fabian** 17 år. På musikinstitutet har hon sång som huvudämne och piano som biämne, hon sjunger i institutets kör Voces och läser musikteori.

Jag undrar hur en perfekt dag skulle se ut för Frida.

–Oj...jag stiger upp tidigt, har alltid varit en morgonmänniska, jag kan bara inte sova länge.

Det första hon gör när hon vaknar är att hon känner efter hur rösten känns. Till frukost äter hon en smörgås och en frukt.

–Eller chips om det finns från gårdagen. Chips på morgonen är underskattat. Jag har nog rätt dåliga matvanor och äter ganska oregelbundet.

Så går hon till pianot och sät-

Trivs bäst vid pianot. Frida Söderdahls säger att hennes mamma tycker det är väldigt tyst i huset när Frida inte är hemma.

Foto: STEFAN ÖHBERG

ter sig, sjunger en sång, trevar sig fram.

–Har jag en ny sång jag skall lära mig håller jag på med den en stund. Jag lär känna min röst bäst genom att sätta mig vid pianot och sjunga.

–Visst är mina framtidsdrömmar att fortsätta inom musiken. Jag kan inte föreställa mig något annat, men jag vet ännu inte vart jag skall. Att bara hålla på med konserter och skivor är kanske inte min grej. Om jag får drömma fritt så vill jag vara på scen, på en teater. På teatern får man använda huvudet.

Några andra intressen än musiken har Frida Söderdahl egentligen inte, men hon värjer sig lite mot att kalla musiken för ett intresse. Fritid verkar hon inte veta vad är.

–Musiken är mitt liv. Jag definierar mig så utgående från musiken.

Frida vill inte låsa sig i någon viss musikgenre.

–Men jag är speciellt förtjust i musikalerna. I Stockholm är jag med i nåt som heter Stockholm Vocal Academy, där tar jag sånglektioner och deltar i workshops.

I somras satte Stockholm Vocal Academy upp **Harvey Schmidts** och **Tom Jones** succémusikal The Fantasticks från 1960 på Gröna Lunds teatern. Frida gick på audition och fick en av huvudrollerna, den unga flickan Luisa.

–Vi gav åtta föreställningar på inomhusteatern och jag bodde hos en kompis som också var med i uppsättningen. Det var riktigt kul och en bra erfaren-

het. Det var en tacksam musikal att göra på en liten scen.

Uppsättningen gjordes med bara ett piano som komp. Frida tycker det var spännande att lära känna sin rollfigur.

–Luisa är en 16-årig tjej på landet. Hon har aldrig varit någonstans, men drömmar och läser om stora världen. Hon är lite knasig och blir liksom galen av sin egen skönhet. Det är en charmig musikal som blev en folkkär långkörare. Den gick som off-Broadway föreställning i 43 år, nästa år har den 50-årsjubileum och då kommer den säkert att sättas upp både här och där.

Hon har alltid gillat musikalerna, som barn var det musiken i Disneyfilmerna. År 2005 gjorde musikinstitutet en musikalföreställning på stads-huset och då tog intresset ny fart.

–Jag tycker det är en så fin konstform, där finns allting, det känns både äkta och lätt-tillgängligt.

För att vara musikalartist räcker det inte med att kunna sjunga, man måste agera och dansa också.

–Jag har inte hållit på med dans på det sättet, men jag har nog en "basic" rytmkänsla, tränar pilates och så, men jag behöver kanske fräscha upp danstekniken lite, men det hinner jag med.

En av hennes favoritkompositörer inom musikalgenren är **Steven Sondheim** som gjort bland annat West Side Story, Sweeney Todd, Into the Woods och Company. En

annan hon gillar mycket är **Claude-Michel Schönberg**. Han har gjort musiken till musikalerna som Les Misérables och Miss Saigon.

–Men jag gillar nästan alla sorters musikalerna: mer klassiska, som går mot operethållet, jazzmusikalerna, rockmusikalerna, rockoperor. Man skall kunna sjunga vad som helst oberoende av om det är musikal, pop eller opera använder man sig av samma grundteknik, men med lite olika tillvägagångssätt.

Hon lovprisar sin sånglärare Catherine Frisk Grönberg.

–Catherine lär oss tekniken så bra från grunden. Hon är en sån förmåga, mycket mer än en lärare för sina elever, en mentor. Jag är så bekväm med henne, en duktig och kompetent sångpedagog. Det märks också på alla framgångsrika sångare som hon skickar vidare från musikinstitutet. Jag har haft en sån enorm tur som fått ha henne i sex år.

För Frida har också hennes lärare på Vocal Academy i Stockholm betytt mycket för henne.

–**Paul Hughes** min teatercoach pressar mig så där lagom hårt och han har lärt mig väldigt mycket om hur man agerar på scen. Det var också han som regisserade musikalerna vi satte upp.

Lärarna på Vocal Academy är amerikanska och Frida ursäktar sig för att orden blir lite svengelska ibland när det blir tal om musikalerna.

Jag undrar lite försiktigt om

Fakta/Frida Söderdahl

Namn: Frida Söderdahl.

Ålder: 19 år.

Bor: I Mariehamn.

Familj: Pappa Robert, mamma Jeanette, system Fanny 21 år och brodern Fabian 17 år.

Gör: sjunger, spelar, nybliven dirigent för Cantilenakören.

Fritidsintressen: Vad är fritid?

Trivs bäst: Sjungande vid pianot.

Drömmar om: Att få arbeta på scen med musik och teater.

Tycker: Chips på morgonen är underskattat.

hon funderat på att söka till Idol någon gång. Hon svarar med ett skratt.

–Folk har frågat mig vid ett par tillfällen, men det är inte nåt jag skulle göra på hundra år! Det är inte min grej. fast det kanske skulle vara lite intressant att höra vad domarna skulle ha att säga om en, men nej förresten, jag skulle nog inte vilja höra det.

Idols och drömmar om snabb väg till framgång verkar inte vara nåt för Frida. Vi går tillbaka till att tala om Cantilenakören.

–Cantilena som kör är så fin. Man vill ha roligt, men det är ingen lekskola, man jobbar mot ett bestämt mål, en konsert eller så.

Genast nu på hösten har man tagit itu med repertoaren för julkonserten.

–Jag brukar själv dra fram mina julnoter nån gång i oktober. Det är fin och stämningfull musik. Jag tycker det är helt okej att börja så pass tidigt. Dels skall man hinna bli färdig, dels är det ju musik man blir på glatt humör av.

I år skall Cantilena sjunga en del från sin gamla repertoar, men också lite nytt och en del moderna julsånger. Helt klar är repertoaren ännu inte. –Idag sjunger ett trettiotal personer i kören. Vi skulle behöva lite fler herrar, främst tenorer, men också basar. Men de sköter sig bra pojkarna vi har. Många i kören har varit med länge, endel ända sedan kören startades.

–Kom med och sjung! Alla är välkomna! Vi övar onsdagar kl 19 i Källbo skola i Godby.

Vi har under intervjun talat mycket hennes kärlek till musik och teater, om framtidsdrömmar, men hur är det med rädlorna?

–Det är klart att jag också är rädd att inte lyckas. Det är lätt att drömma, men verkligheten är hård. Jag måste ändå efteråt kunna säga att jag i alla fall har försökt. Man lyckas nog alltid på nåt sätt, men kanske inte precis som man tänkt sig. På nåt sätt skall det gå!

Madrass- bytarveckor

Just nu får du 100€ för
din gamla madrass
när du köper
en ny!

Madrass +
bäddmadrass
1595€
(1705€)

Bedtime Comfort No.2 ställbar madrass S2, 90x200 cm inkl. bäddmadrass No.1 **1595€** (1705€) exkl. ben. Sänggavel Bedtime med klädsel i Samba svart, B 180 cm **365€**. Sängbord Madison **195€**.

JUST NU DRAR VI AV 100€!

Madrass +
bäddmadrass
1525€
(1630€)

Bedtime Comfort Duo No.1 Kontinental, 180x200 cm inkl. bäddmadrass No.1 **1525€** (1630€) exkl. ben.

Madrass + bäddmadrass
545€
(650€)

Bedtime Comfort No.1, 90x200 cm inkl. bäddmadrass No.1 **545€** (650€) exkl. ben.

Nyhet!
Torsdags-
öppet till
kl. 19!

Bäddset
30€
(39€)

Bäddset Weston, vit/svart, vit/beige eller svart/vit **30€** (39€)

Åland Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån-ons 9-17.30. Tor 9-19. Fre 9-17.
Lör 10-14. Erbjudandena gäller 9/9 - 21/9 vid köp av madrass för
minst 500€. Kan ej kombineras med andra erbjudanden. Mer info
www.mio.se

mio
www.mio.se

Skördemarknads
special i helgen!

Bakad
potatis med
valfri röra
9,50€

Spela
ÄventyrsGolf
9 hål **5€**
18 hål **8€**

MENY

10th hole BBQ Burger

Hemmagjord burgare med ost & bacon
grillad på stenkol, pommes

BESTSELLER

11.80€

Tacosallad i tortillakorg

Köttfärs, guacamole, gräddfil och nachos

11.90€

Cesarsallad

Grillad kyckling, bacon, parmesan
och örterutonger

11.90€

Putter Pepper Steak

Marmorerad biffstek med pepparsås,
het mangosalsa och klyftpotatis

17.90€

Surf & Turf

Stenkolsgillad biffstek & Scampispett
med chilibeansai och klyftpotatis

19.80€

Varmrökt lax

Med dillstuvad potatis

12.50€

Grillade Tigerräkor

Tagliatelle, lime, chili och färsk koriander

14.00€

Spaghetti bolognese vux/barn... **10,50€/6,80€**

Hamburgertallrik barn ... **6,80€**

Räksallad ... **9.50€**

Vegetarisk sallad ... **9.50€**

Ångbåtsbryggans skagensmörgås... **7.90€**

Ost & Skinksmörgås ... **3.50€**

Smörgås med parmaskinka,
ruccola, mozarella & balsamico ... **6.50€**

Tonfisksandwich ... **4.80€**

Chicken sandwich ... **4.80€**

Party Platter

Nachos, oliver, fetaost, vitlöksdip,
ölkörv, vitlöksbröd, friterade
lökringar & grönsaksstavar

12.80€

Dagens rätt, mån-fre ... **9,50€**

Vi har även alla sorters kaffe, läsk, glass,
kaffebröd och alla alkoholdrycker

ÖPPET ALLA DAGAR t.o.m. 27.9

Sön-Tors **11-23.00**

Fre-Lör **11-01.00**

KRÖNIKA

Kungen av Åland

Sömnlösheten är författarens bästa vän. Ibland när jag ligger vaken i gryningen så brukar jag tänka på hur lätt det skulle vara att lösa Ålands problem en gång för alla.

Man tar ju bara två dåliga idéer och slår ihop till en bra!

Förenklat kan man påstå att ålänningar ansluter sig till någondera av två åsikter i frågan om hur Åland ska förhålla sig till omvärlden:

1. Åland borde bli självständigt och förbjuda alla att någonsin mer tala, tänka eller ens andas på finska.

2. Åland borde kasta självständigheten överbord och ansluta sig till den tvåspråkiga (borttynande) finlandssvenskheten för gott

Och då tänker jag så här, i min smäsömniga fritänkande gryningstimme: gör bägge samtidigt!

Först gör vi oss självständiga. På riktigt. Inte hålla på och jåla med beskattningsrätter och talerätter och allt vad det heter, nänä. Utan bara vinka ajöss. Till hela EU. Vad skulle de göra där nere i Bryssel, skicka EU-infanteriet på oss?

Så goddag planeten Jorden: öriket Åland blev just medlemsstat nummer 193 i FN. Egen beskattningsrätt, talerätt, rubbet.

Och sedan skulle ALLA lära sig finska. Och ett par språk till, minst.

Jag menar det. Åland har troligtvis världens bästa skola. Utom på ett område: språkundervisningen. Jamen snälla: börja läsa finska i FEMMAN? Det borde vara obligatoriskt i första klass. Eller nä, engelska. Och sedan pang på med närspråken finska och ryska i tvåan.

Det självständiga öriket Åland skulle sedan vara befolkat av högutbildade polyglotter i centrum av Östersjöregionen. Förstår ni vilket nav vi skulle bli för handel, sjöfart, forskning och investeringar?! Jessus.

Hembygdsrätten skulle förstås vara kvar, fast det där larvet om att alla måste kunna svenska kan vi skippa. Eller utöka! Alla som vill bo i framtidens Åland måste kunna BÅDE finska och svenska! Eller vilka språk som helst, bara de är minst två. Eller tre.

Woody Allen sa en gång, på tal om bisexualitet: tänk vad praktiskt – femtio procents extra chans att få med sig nån hem på lördagkvällarna. Samma sak gäller förstås för två- eller flerspråkighet: ju fler språk, desto större chanser. Inte bara i bingen. Utan när det gäller jobb, utbildning, kulturutbyten. (Jaja, och på lördagkvällarna också, då. Ålänningarna skulle få ligga mest i hela världen!)

Och så sedan: skatteparadis ja tack! Hur blev det ordet fult? Paradis är BRA grejer! Vi skulle locka till oss all världens investmentbolag med hjälp av låga företagsskatter och ändå få in så mycket deg på alla nyetableringarna att sjukvården skulle bli den bästa på norra halvklotet.

Och vad bra det vore för det politiska livet. För första gången skulle Ålands politiker faktiskt kunna påverka ekonomin genom sina beslut. Och sedan bli utröstade eller omvalda beroende på vad besluten lett till. Tänk, en åländsk politikerklass som konkurrerar genom kompetens! Härrigud.

Gryningsslöjorna drar lojt genom min supraleddande jättehjärna medan jag spejar längre in i framtiden: jag ser ett Mariehamn med ett finansdistrikt (Norböle?) värdigt London, ett teknikcentrum (Klinton!) som spöar Palo Alto och så ett sjuhelvets nightlife downtown à la Manhattan. Torggatan som Park Avenue, Storgatan som Champs Elysées, Norragatan som Reeperbahn...

Allt som behövs är en kung ... Jag ställer upp. Åland, c'est moi...

Sedan sover jag djupt.

Michael

Hancock

Åländska gothrock

Sir Valentin, Marquis Romantika och Il Sacramento är helt vanliga ålänningar.

Och kanske framtidens nya HIM. I helgen kör gothrockarna en spelning i Jönköping.

tartåret 2007 bestod L'amori av **Matias Lindblom, Jens Wickholm** och **Marcus Pellas**. Då körde de akustisk, me-

lankolisk rock. Men när trummisen **Emanuel Sanchez** och basisten **Mikael Westerlund** anslöt sig för en kort tid sedan stöptes det åländska gothrockbandet i sin tänkta form.

– Det är svårt att få tag i en

trummis. Men så löste det sig, och så fick vi bas, så kunde vi köra den musik vi velat från början, säger Marcus Pellas, bandets gitarrist.

L'amori blev lite tyngre och hårdare. Influenser kommer från bland andra **HIM, The 69 Eyes, Metallica** och **Depeche Mode**.

Framtida metalband

Samtliga bandmedlemmar har mer eller mindre ovanliga artistnamn. Matias är Sir Valentin, Jens

är **Count Jecreatio**, Marcus är Marquis Romantika, Mikael är Il Sacramento och Emanuel är självaste **Tsar Imo Pectore**.

– Vi tyckte väl det var lite roligt, annars finns det inte någon särskild anledning bakom namnvalen, säger Marcus Pellas.

Nya femmanna banduppsättningen har tidigare spelat på Åland under Bastun Open Air och Kulturnatten på Ålands museum. På lördag gör de sin första spel-

ning i Sverige – Jönköping.

– Vi är inte d och det är inte grej, men det s Marcus.

Spelningen f basisten, som s ping, blev tillfr de kunde spela dagsfest.

Det går rykt HIM?

L'amori - Ålands nya musikexport? Från vänster: Mikael Westerlund (bas), Emanuel Sanchez (trummor), Matias Lindblom (sång)

Höjer sig över thrillerträsket

bio

Det är omöjligt att se "Flickan" som lekte med elden" med rena ögon. Det är så mycket som vill ställa sig i vägen; böckerna, förväntningarna, snacket och inte minst hajpen, artiklarna, de femtiotusen intervjuerna där Noomi Rapace svarar på frågan "vad har du liksom gemensamt med Lisbeth Salander?" dubbad till något sydostafrikanskt klickspråk.

Men jag gör ett försök. Jag intalar mig själv att jag ska se "Flickan..." utan fördomar, som en ordinär thriller. Det fungerar över förväntan. En ordinär thriller är nämligen just vad det är.

Blodflödet stelnar

Direkt står det klart att detta är **Noomi Rapaces** film. Flickan kanske leker med elden, men det är fan ingen som leker med flickan. Lisbeth Salander ruvar på hämnd. Något kommer att

"Flickan som lekte med elden" Genre: Dramathriller. Premiär: 18 september 2009. Med: Noomi Rapace, Michael Nyqvist, Lena Endre med flera. Regi: Daniel Alfredson. Speltid: 2 tim 9 min. F-15/13. Visas på Alandica.

hända. Där vill bli blod.

Men blodflödet, liksom hela filmen, stelnar snabbt. Där "Män som hatar kvinnor" andades långfilmskvalitet ut i minsta nervösa Salanderhalsbloss känns "Flickan..." ofta just som den tv-produktion den från början var.

Tempot är långsamt (extra märkligt eftersom alla dricker

kaffe exakt hela tiden) och en del skådespelarinsatser är sämre än svaga – **Paolo Roberto**, till exempel, bör inte sluta sitt dagjobb som citatmaskin.

"Rena avrättningen"

Dessutom bjuds vi på en räckreplik som borde ha strukits med kulspruta. "Han är som uppslukad av jorden". "Det kan vara skillnaden mellan liv och död". "Du beskrev morden som rena avrättningen?"

Det kanske finns folk som ser film för att uppleva vad de upplevt åtskilliga gånger förut. Jag tillhör inte den skaran, och jag tvivlar på att du gör det.

Höjer sig ändå

Den största skillnaden mellan film ett och två ligger faktiskt inte i Lisbeths roll utan i vad som utspelas runt henne. "Män som hatar kvinnor" var en smart, ny,

vanvettigt spännande version av en kriminalgåta vi sett förr; det slutna rummet.

"Flickan..." är helt enkelt en kriminalgåta vi sett förr. En traffickinghärva med kunder bland samhällets toppar? Är inte det temat i varannan svensk deckare, och varenda Beckfilm?

Med det sagt blir betyget ändå en trea. Efter en timme ökar spänningen. Även om filmen aldrig når ettans nivå höjer den sig ändå något över det svenska thrillerträsket.

Daniel Alfredson är en regissör som vet hur man spänner åt ett par tumskruvar, och Noomi Rapace har gjort det omöjligt att läsa "Millennium"-böckerna utan att Lisbeth Salanders jagade ansikte blir hennes. Och jo, jag ser fram emot film tre.

ERIK HELMERSON/TT SPEKTRA
erik.helmerson@ttspektra.se

are på export

- på Kulturhuset i
le enda som spelar
en så hemskt stor
ska bli kul, säger
ick de efter att
studerar i Jönkö-
rågad av vänner om
a under en födelse-
ten att ni är nästa

- Om vi är nästa HIM vet jag inte, men vi gillar deras musik och har tagit inspiration bland annat från dem.
Hur ser framtidsplanerna ut annars?
- Vi har några mindre spelningar inbokade på Åland, till att börja med. Och så ska vi spela in en demo snart.
Och drömspelningen är...
- Hmm, vad ska vi komma på? Vi vill bli större och göra fler

spelningar i Sverige och Finland. Nordens framtida metalband, det är självklart!

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Fotnot. Tjuvlyssna kan du göra på Lamoris MySpacesida: mspace.com/lamorimusic. Än så länge finns det bara en låt uppe men fler är på kommande lovar bandet.

ng), Jens Wickholm (keyboard) och Marcus Pellas (gitarr). Foto: PRIVAT

Pettson och Findus glömligheter

"Pettson och Findus glömligheter" heter nya filmen med det strävsamma paret. Så här beskrivs historien:

"Grus i maskineriet och en olycklig olyckshändelse är startskottet i ett nytt äventyr med gubben Pettson och katten Findus. En gammal simmaskin, ombyggd till en takpannekastare, förorsakar en minnesförlust och plöts-

Pettson har tappat minnet och och Findus gör allt han kan för att hjälpa gubben. Illustration: AB SVENSK FILMINDUSTRI

ligt är goda råd dyra. Kan historien om när Fin-

us var liten och försvann få Pettson att minnas? Eller kanske historien om skattjakten då gubben och katten gav sig ut på en sen kväll för inte så länge sedan? Återberättandet av en serie galna upptåg tycks vara enda sättet att få Pettsons minne tillbaka." Pettson och Findus röster görs av **Tord Peterson** och **Lukas Larsson**. Filmen, som visas på Alandica, är barntillåten. (ms)

Irländsk musik på helgens ölfest

■ På lördag är det dags för Stallhagen ölfest IV. Ålands egen oktoberfest har två nyheter i år. Nya Stallhagen Oktober 4,7 serveras och man kan enkelt ta sig till och från festen med buss från Mariehamn.
-Oktober finns dessutom som färsköl på fat, det vill säga mycket mera smak, känsla och arom, säger **Niklas Eriksson** som arrangerar ölfesten tillsammans med **Christer "Krille" Mattsson** och **Niklas Lönnfors** under namnet Ölbaronerna.
Intresset, enligt Niklas Eriksson, för ölfesten är rekordstort.
-Vi har inte tidigare haft så många förhandsanmälningar, över 40 personer, säger han.
Som mest har Stallhagen ölfest haft runt 60 besökare. För underhållningen står

åländska Hmff som spelar irländsk musik, och allsidige trubaduren **Plonke**, som spelar det publiken vill höra. Plonke är bland annat känd från Park.
Festen äger rum på Pub Stallhagen i Finström Grelsby. Bussen går från bussplan klockan halv sju och returen en timme efter midnatt. För det får man betala en femma per väg.

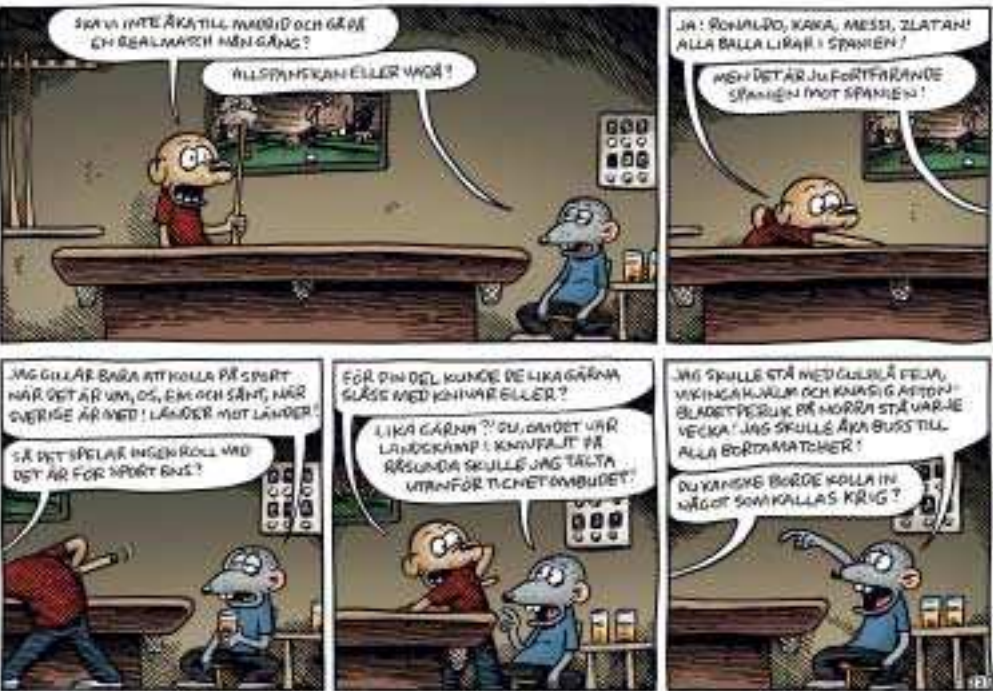
Dansa boogie på Arken!

■ Nu på lördag den 19 blir det "Boogie Nights"-tema på Arken. Det är helt enkelt en fest där musiken från 1970-ta-

let kommer att spelas i första hand. I casinobaren spelar **Dj Colly** funkiga beats, och i nattklubben blir det hur

mycket disco som helst, både levande med **White Toast Disco Edition** och på skiva med **Dj IBZ**.

ROCKY

HÄLGE

Dominerar. "Flickan som lekte med elden" är Lisbeth Salanders (Noomi Rapace) film. Tyvärr omgärdas hon av en thrillerhistoria som är klart blekare än i film ett. Foto: NORDISK FILM

KRÖNIKA

Språkcocktail

Det fungerar ganska bra att tala med en människa man inte har ett gemensamt språk med – för vi har ju våra kroppar som hjälper oss framåt i konversationen, men när vi skulle besöka ännu en vinproducent i Rioja fick jag erfara hur jobbigt det kan vara att försöka göra sig förstådd via en telefonlinje.

Vi susade fram mellan vinodlingarna och var övertygade om vart vi skulle, det var bara det att när vi kom fram fanns det ingenting där. Vår engelsktalande guide hade kontaktat oss några timmar tidigare för att försäkra sig om att vi var på väg, men medan vi pratade bröts samtalet när batteriet i hans mobiltelefon svek.

När vi inte hittade till vår mötesplats var jag tvungen att ringa ett annat nummer jag fått, och en glad kvinnoröst svarade. Jag talade långsamt på engelska och försökte förklara vår situation. Det blev tyst i luren. –Un momento, por favor, sade hon till slut.

Jag hörde viskande, upprörda röster i bakgrunden och fick efter ett tag prata med en annan person. Denna gång pratade jag ännu långsammare. Jag möttes av en ny tystnad och ett till ”Un momento, por favor”. Jag tittade på klockan och kände stressen och hopplösheten komma krälände. En ny person kom slutligen till luren, denna gång en man: –Si?

Medan jag väntat hade jag funderat på om jag kanske skulle prova ett annat språk än engelska. Vindistriktet Rioja hade ju historiskt sett en del att göra med fransmännen –och den tyska turismen var väldigt utbredd. Så jag tog ett djupt andetag och förklarade allt igen – i form av en riktigt kaotisk språkcocktail som hade engelska som bas, var spetsad med tyska termer och toppad med några elegant franska ord. Det lät inte klokt – och jag råkade till och med av bara farten slänga in ett svenskt cocktailkörsbär i slutmeningen.

Ännu en gång blev det alldeles tyst i luren. Jag bet mig i läppen och ångrade min nya taktik. Mannen tog till orda: –Is this Mrs Grüssner Cromwell-Morgan?

–Yes, svarade jag glatt!

–Ok, hello! This is your guide speaking. Sorry for not answering straight away, but I did not really understand your english. You sounded different last time we spoke, so I wasn’t really sure it was you.

Mina kinder blev heta och jag bestämde mig för att inte förklara varför jag pratat som jag gjort. Istället skyndade vi oss till mötet.

Efter ännu ett lyckat vingårdsbesök körde vi vidare till området Ribera del Duero som lockade med många spännande vindistrikt. För första gången sen vi landat i Spanien bestämde vi oss för att faktiskt övernatta i en stad – Valladolid. Det är ljuvligt att vakna upp bland vinrankor och hesa tupper – men stadsmyster, tapasbarer och historiska byggnader lockar också.

Vi tog in på hotell Mozart, vilade bort de fyrahundra bilkilometrarna ur kroppen och gav oss ut på stan. Restauranger och tapasbarer trängdes på de smala gågatorna och vi bänkade oss på en mysig liten uteservering och började bläddra i vår spansk-svenska ordbok för att kunna tyda menyn.

Servitörerna kunde inte ett ord engelska –men vi hade ju vårt kroppsspråk – så det gick ganska bra. Vi njöt i fulla drag av maten och vinet. När servitören kom tillbaka för att se om allt var bra skulle min man fråga efter lite salt och frågade artigt: –Salida, por favor?

Servitören såg alldeles förskräckt och olycklig ut. Min man trodde att hon tog illa upp för att maten inte var kryddad tillräckligt och signalerade att han annars tyckte det var gott. Än en gång frågade han efter ”salida” och servitören pekade slokörat ut mot gatan. Förvirringen var total. Min man skakade på huvudet och låtsades salta sin mat med ett osynligt saltkar.

–Ah! Sal! skrattade servitören och hämtade ett saltkar. Vi bläddrade hastigt fram ordet ”salida” i ordboken. Min man hade frågat efter utgången. På en uteservering.

Ella

GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Vitvinsuppstickare från ett rödvinsmecka

Pratar vin. Ella i diskussion med guide och vinproducent på en vingård i Rioja.

Foto: PRIVAT

När jag reser runt i länder som producerar vin är jag väldigt noga med att beställa vin från just det område jag befinner mig i när jag går på restaurang. Det är väl ganska självklart egentligen.

Tänk om någon skulle komma in till Stallhagens pub och fråga efter Lapin Kulta – det skulle vara lite smått pinsamt och ohöfsat.

Det är inte alltid så lätt att tyda vinlistorna på restaurangerna om man inte har koll

på alla små appellationer i området, men om man ger servitören fria händer kan man ibland få in en riktig lyckträff.

På en restaurang i Valladolid i Spanien blev jag serverad ett underbart vitt vin från samma område som dagens vita. (egcm)

VECKANS VITA

Vin: Prado Rey Verdejo 2008.
Druvsort: Verdejo, Sauvignon Blanc.
Alkoholhalt: 13 %.
Producent/Vingård: Prado Rey.
Ursprung/klassificering: DO Rueda, Spanien.
Lagring: Fyra månader på ekfat.
Förslutning: Syntetkork.
Hållbarhet: Drick nu eller spara 1 år.
Serveringstemperatur: Runt 10 grader.
Pris: Under tio euro.
Inköpsställe: Viking Line.

Området Kastilien-León i Spanien dominerar av mustiga, röda viner av druvan Tempranillo, som har lika många synonymer som områden där den odlas. Men mitt i all kryddig rödvinprakt finns ett litet vitvinsuppstickarområde som verkligen heter duga – eller rättare sagt Rueda.

För några månader sedan satt jag på en restaurang i en stad i området. Framför mig hade jag ett löjligt stort fat på fot med grillade skaldjur och grönsaker –och i vinkylaren bredvid mig stod en immig flaska Rueda, dock av en annan producent än denna. Smakerna var en sinnlig fullträff och jag nästan snyftade efter varje tugga och klunk.

Vinet är lite spritsigt och doftar ljuvligt av ananas, smör, kiwi och banan. Att den lokala druvan Verdejo har fått sällskap av en skvätt Sauvignon Blanc känns i den lilla krusbärston som sticker upp i aromen. I smaken finns ett livligt citrusbett som mjukas upp av söta pärontoner och i eftersmaken känns det som om jag just tagit en stor tugga rabarbersmulpaj gjord på riktigt spädsyrliga försommarrabarber.

Passar till: smakrika fisk- och skaldjursrätter, gärna grillade – åtminstone om vinet är ekfatslagrat. Vinets syra kan kännas för dominant om inte syran får en medspelare i maten.

En citrusvinäger eller crème fraîche-sås borde fixa den biten. Kom ihåg att syra i vinet ska möta syra i maten – då huggs syratopparna av och smakerna framhävs.

VECKANS ÖL

Namn: Riedenburger Weisse Premium.
Ursprung: Tyskland.
Typ: Ekologiskt överjäst veteöl.
Alkoholhalt: 5,1 %.
Pris: 3,01 euro för 0,5 liter.
Artikelnummer på Alko: 776566.

Ett vackert skum lägger ett lock över det här kolabruna ölet. När jag stoppar ner näsan i glaset får jag omedelbart en blomma på näthinna – hyacint.

Jag får nästan lite julkänslor fast en het höstsol utanför fönstret har lurat upp temperaturerna till sommarvärme. Jag behöver inte leta efter dofter – de kommer alldeles frivilligt marscherande rakt upp ur glaset.

Det är blommigt, sötkryddigt och doftar lite bananpuré. Smaken är lika intensiv som doften och påminner om ett hembryggt honungsöl. Någon beska finns inte att tala om, men en liten sötma klingar med i eftersmaken. Jag skulle dricka det här ölet med apelsinmarinerad örtyckling och honungsrostade rotfrukter (se dagens recept).

VECKANS RECEPT

Helstekt apelsinkyckling med rotfrukter (4 pers.)

Du behöver: en hel kyckling, en stor apelsin, fem vitlöksklyftor, färsk rosmarin, olivolja, torkad chili, soja och salt.

Lägg kycklingen i en smörad ugnsfast form. Riv skalet av apelsinen, dela den och pressa ur saften i en skål. Tryck in apelsinhalvorna i kycklingen tillsammans med några rosmarinkvistar och lite salt.

Blanda det rivna apelsinskalet med hackad vitlök, olivolja, hackad rosmarin, några matskedar soja, torkad chili och salt.

Gnid in kycklingen med blandningen.

Välj några rotfrukter du gillar, till exempel kålrot, palsternacka och morot. Skala dem och skär dem i ganska grova stavar som du lägger runt kycklingen. Blanda lite honung, vitlök, rosmarin, salt och peppar med apelsinsaften och häll över rotfrukterna. Lägg smörklickar på.

Grädda långt ner i ugnen på cirka 200 grader i ungefär 1 timme och en kvart. Servera med dagens öl.

Många intresserade. Nästan fyrtio medlemmar i Ålandsfuchsian kom i onsdags för att ropa in planter på föreningens perennauktion.

Blommor och blad under klubban

Plantauktionerna är en årligen återkommande programpunkt i våra trädgårdsföreningar.

I onsdags var det dags för Ålandsfuchsians medlemmar att fynda växter på en perennauktion i Hammarland.

Både inom Ålands trädgårdsförening och Ålandsfuchsian ordnas olika tillfällen där man kan byta eller ropa in sticklingar och planter. Det är

populära programpunkter eftersom man kan komma över riktiga godbitar och det för en billig peng.

På onsdag kväll samlades närmare 40 ivriga medlemmar från Ålandsfuchsian hemma hos Anna-Lisa Andersson i Byttböle i Hammarland. Det var dags för höstens perennauktion.

Flera hundra

I praktiken går auktionerna till så att medlemmarna hämtar planter som de donerar till föreningen som också får pengarna som försäljningen inbringar.

Hur många planter som gick under klubban i onsdags vet ingen med exakthet men Ålandsfuchsians ordförande Louise Karlsson tror att det korrekta svaret ligger någonstans mellan två och tre hundra.

I föreningskassan betydde det i alla fall ett vackert klirr på nästan 500 euro.

Brett sortiment

I sortimentet i Byttböle fanns allt mellan himmel och jord. Marktäckare och hostor, höga och låga blommande perenner, fuchsior och pelargoner, kryddväxter, buskar och träd...

Någon kom över en viol för 50 cent, andra fick gå

Gröna auktionsfynd. Små och stora högar med planter fanns snart utplacerade i en halvcirkel runt auktionsdeltagarna.

ända upp till 7 euro för att få en åtråvärd pion.

Jag har på den här sidan ofta uppmanat trädgårdsintresserade läsare att gå med i föreningarna för de fina föreläsningarna, trädgårdsbesökens och resornas skull. Plantauktionerna är ytterligare en anledning!

Anna-Lisas blomsterhav

Det är fullständigt otänkbart att nämna att man har varit på besök hos Anna-Lisa Andersson utan att samtidigt också berätta om hur hennes trädgård för tillfället ser ut.

Oj, oj, oj! Den ser ut, det kan jag lova! Medan blomsterprakten redan har falnat hos de flesta andra av oss är det precis tvärtom i Byttböle.

Stora fält med röd solhatt, astilbe, flox, rosor med mera och hundratals dahlior bjuder in till en färgkarneval som får själen att dansa samba!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Färgprakt 1. Anna-Lisa Anderssons stora blomsterland bara lyser i olika färger.

Färgprakt 2. Anna Lisa Andersson plantera varje år ut hundratals Dahliaknölar bland perennerna.

Krånglig skönhet.

Blommor inte er hortensia 'Endless Summer'? Gör som Anna-Lisa Andersson: Strunta i planteringsanvisningen som rekommenderar skugga och ställ busken i full sol i stället!

Gårdar, sportplaner och trafikleder

VI FIXAR ALLT – DIREKT

i samarbete med branschproff

- Asfalt och lättare beläggning
- Fräsning
- Grundarbete
- Beläggning för tennisplaner

Två års garanti på arbeten som utförts och material som levererats av Lemminkäinen Infra.

Tack vare gedigen kunskap och lång erfarenhet är Lemminkäinen Infra Finlands ledande tillverkare av asfaltprodukter.

Vi är på Åland
f.o.m vecka 40.
Be om en offert!

**LEMMINKÄINEN
INFRA**

Lemminkäinen Infra Oy
Beläggning
Andreas Wiklund
tel. 050-534 5798

LEMMINKÄINEN-KONSERNI

BARNSIDAN

barnsidan@nyan.ax

Teckna ditt drömjobb!

TECKNINGSTÄVLING

Vad vill du bli när du blir stor?

Barnsidan vill att du tecknar, ritar eller målar ditt drömjobb.

Lämna in ditt bidrag och vinn möjligheten att få prova på ditt drömyrke!

Alla barn under 12 år är välkomna att delta. Skicka in teckningen till Barnsidan, Nya Åland, Pb 21, 22101 Mariehamn senast den 11 december. Märk kuvertet "Drömjobb". Kom ihåg att skriva namn, ålder, adress och telefonnummer på baksidan av teckningen.

Bilen på bilden är en Fiesta Titanium 5d (pris 13 850€ + bilskatt 3428,14€, totalt 17 278,14€) extrautrustad med metallic-lack. Fiesta Titanium innehåller bl.a: kromade detaljer exteriört & interiört, 15" aluminium fälgar, eluppvärmd vindruta, dimljus fram & lederratt. Fiesta finns också som miljöbil, Fiesta 1,6 TDCi. Bränsledekl: 3,7-6,5 liter/100km bl. körning. Miljöklass 2005. CO₂: 98-154 g/km. www.motorcompany.ax

Ford Fiesta

Fiesta är ett livfullt uttryck för den inspiration som återfinns i modern design. Fiesta vann nyligen den prestigefyllda utmärkelsen Red Dot Award. Dessutom är Fiesta allergicertifierad.

Fiesta är sagolik att köra – välkommen in på en provtur!

Fiesta Trend 3d

Pris från 13 155,75€
(varav bilskatt 2 525,75)

Fiesta Trend innehåller bl. a fjärrstyrt centrallås, elhissar fram, eluppvärmda- och elmanövrerade backspeglar, lackade ytterbackspeglar och dörrhandtag.

FordCredit Finansieringserbjudande

1,9% fast ränta

Öppningsavgift 120€, 8€/rat tillkommer

reddot design award
winner 2009

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel *5252
Tom Enestam 525 303
Tony Sommarström 525 309

Bilförsäljningen öppet:
vardagar 9-17
lördagar 11-14

Feel the difference

Malin Lundberg

Epost: malin.lundberg@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Inte för att man ska lyssna på honom.

IFK-TRÄNAREN PEKKA LYYSKI OM JARI LITMANEN.

Fräidrottare siktar på silver i SFI-final

FRÄIDROTT. På lördag avgörs årets SFI-final i fräidrott på WHA. Föreningarna som deltar är IF Åland, Esbo IF, IF Sibbo-Vargarna och IK Falken.

– Målsättningen är att komma så nära efter Falken som möjligt, säger fräidrottstränaren Frank Ottesen.

Efter fjolårets tredjeplats är det ett silver IF Åland siktar in sig på på lördag. Guldet har man ingen chans på då IK Falken finns med på banorna.

– Falken är överlägsna. De har till exempel **Karin Storbacka**, vinnaren på 800 meter i Finnkampen, **Caroline Backa**, medaljtjej på häck i FM och **Simon Sundsten** som hoppat över åtta meter i längd för några år sedan med i laget, det finns ingen chans att vi slår dem, säger Ottesen.

Intressanta löpgrenar

SFI-finalen är indelad i fyra olika klasser, herr, dam, H17 och D17. Inom varje klass tävlas det i fyra olika grenar och varje grenplacering ger ett visst antal poäng som sedan ger varje lag ett slutresultat.

– I herrklassen är det intressanta för Ålands del 200-metersloppet där **Mats Boman** och **Victor Jansson** deltar. De klassas som etta och tvåa utgående från sina tidigare resultat, berättar Ottesen.

I H17, klassen för pojkar som är 17 år eller yngre, tycker Ottesen att det ska bli extra intressant att följa **Jonathan Malmberg** i 800-metersloppet.

– Han persade under skol-SFI-mästerskapen för två veckor sedan. Det ska bli intressant att se om han lyckats konservera formen.

Ovisst om Wiss

En som borde kunna samla höga poäng åt IF Åland är **Hanna Wiss** som tävlar både

Med i laget. Mats Boman är en av de fräidrottare som ingår i IF Ålands lag när SFI-finalen avgörs på WHA på lördag.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

i 400 meter och tresteg i damklassen.

– Men det är ännu oklart om Hanna kommer att delta. Hon plågas av kramp i ett lår och det avgörs först på lördag om hon ställer upp eller inte. Det skulle förstås vara ett stort avbräck för laget om hon inte kan vara med men hälsan måste gå först, säger Ottesen.

När det gäller klassen D17 ställer IF Åland upp med många riktigt unga tjejer.

– Vi har en trettonåring som springer 1500 meter till exempel och 14-åringarna **Elisa Gustafsson** och **Anette Rydell** ställer upp i 300 meter. De är mest med för att se och lära men det ska bli roligt att se vad de klarar.

Svensk stafett

Lördagen avslutas med

svensk stafett, det vill säga en stafett där första löparen springer 100 meter, den andra 200 meter, den tredje 300 meter och den fjärde 400 meter.

– Vårt första lag består av **Elisa Gustafsson**, **Jonathan Malmberg**, **Hanna Wiss** och **Mats Boman**. Det är ett riktigt bra lag.

Men om Hanna inte kan delta?

– Då kan det hända att vi tar in **Erika Nordqvist**, om hon kommer hem, eller någon av **Hanna Eriksson** och **Julia Källgren**.

SFI-finalen avgörs på WHA på lördag med start klockan 15.30. Den avslutande stafetten springs 18.20.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Oviss. Först på lördag avgörs det om Hanna Wiss ska delta i SFI-finalen eller inte då hon plågas av problem med lår- och arm- och benmuskulaturen.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Fakta/Tävlingsgrenar SFI-final

Herrar: 200 meter, 1500 meter, längd, slägga.

H 17: 110 meter häck, 800 meter, höjd, slägga.

Damer: 400 meter, 1500 meter, tresteg, diskus.

D 17: 300 meter, 1500 meter, stav, kula.

Alla: Svensk stafett (D17/100 meter, H17/200 meter, Damer/300 meter, Herrar/400 meter).

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Baskettränning för damer hålls måndagar 17.30-19.00 och tisdagar 19.30-21.00 på Sjömansskolan. Ansvarig tränare Joachim Torsson: 0457 3435150. Basketherrarna har träning på Sjömansskolan 20.30-22.00 på tisdagar och basket för 12-15-åringar börjar 17.00-18.00 på fredag den 11 september på Strands skola. Ansvarig tränare Andrew Hagmark-Cooper: 0457 342 9202

■ **BC Clipper:** Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ **Centrerad ridning:** Träna din sits med Toini Pettersson 25-27 sept. Teori och privatlektioner. Hålls i ridhuset i Tranvik, start fre kväll. Alla ryttere och hästraser är välkomna. Info och anmälan 04570947490, midgard@aland.net

■ **Folktrace:** Nu alla folktrace-diggare kör vi sista deltävling på lördag. Kom ihåg parkeringen. Vi kommer att köra ett KM den 3/10 med flera svenskar som kommer och kör mot oss. Anmälan till folktrace sista deltävling görs till amk.

folktrace@hotmail.com. Ni kan även ringa Maria 04573135943. Senast TORS DAG KL 18.00. Försenad anmälan dubbelavgift.

■ **JIK-volleyboll:** Träningarna för nya och gamla grupper, från 10 september, i Vikingahallen: Högstadies flickor och -pojkar måndagar och onsdagar 15.30-17.00 (kontakt 04575692259), högstadies pojkar tisdagar och torsdagar 18.00-20.00 (Jörgen Pettersson 04573135640), högstadies flickor tisdagar 18.00-20.00 (Kenneth Carlsson 04573311594), JIK dam B tisdagar och torsdagar 18.00-20.00 (Tina Danielsson 0400605891), JIK herr A tisdagar och torsdagar 20.00-22.00, JIK dam A tisdagar och torsdagar 20.00-22.00, motionärer torsdagar 20.00-22.00 (T Wikstrand 0400791014), gymnasium och fackskolor torsdagar 18.00-20.00 och OBS i Sjömansskolan måndagar 16.00-17.30 (Micael Källman 0407510964). Se även www.jik.ax

■ **IFFK-IFF-SIF:** Klubbkamp i fräidrott, omgång 4, onsdag 23 september 18.30, vid Breidablick

i Finström. Terränglöpning, 1 km, för P/F 7-15 år. Anmälan senast 18.00. Vi bjuder på korv och saft.

■ **LIF/Liffarna Innebandy:** Måndagar 17.00-18.00 i Godbyhallen. Alla upp direkt så vi blir lite gäng!

■ **Mariehamns gymnastikförening:** Höstmöte 23 september 19.00 i Idrottsgårdens konferensrum. Stadageenliga ärenden. Alla medlemmar välkomna.

■ **Mariehamns gymnastikförening:** Det finns platser kvar för pojkar på tisdagar kl. 17.30. För mer info ring VL 0457-3433899 eller info@gymnastik.ax.

■ **MLK-tennis:** Vuxenkurs i tennis oberoende spelstyrka under hösten på Bollhalla. Torsdagar 18.00-19.00 eller 19.00-20.00. Start 10 september, anmälan snarast till MLK tel 23337 eller mlk@aland.net

■ **MPF bowling:** Hösträffen 6 i bowling spelas den 19 september kl 11.00 13.00 och söndagen

den 20 september kl 11.00 13.00 15.00.

■ **RK Sleipner:** 30+ cup lördag 19 september 15.00. Mer info i tävlingskalenden på www.sleipner.ax eller 0405762396 Marina.

■ **ÅBSK-agility:** Agilitycup, deltävling 7 söndagen 20 september 18.00 på plan i Torp. Anmäl till Jessica A. tel: 0408408611, E-post: jessica.a@aland.net Anmäl helst på förhand gärna senast lördag 19 september 18.00.

■ **ÅID-cykel:** Anmälningar till Vätternrundan 2010, 18-19 juni, senast 30 september till Kenneth Hellsten EKUM 23906 eller ÅID:s Kansli 19170.

■ **ÅID/IF Åland-fräidrott:** SFI-Final i fräidrott, lördag, 19 september, Wiklöf Holding Arena, Mariehamn, kl. 15.30. Funktionärerna samlas kl. 15.00. Deltagande lag: IF Åland, Esbo IF, IK Falken, IF Sibbo-Vargarna, Vasa IS.

■ **ÅID-orientering:** Åbolands-

kampen söndagen 27 september vid Sportkila i Sund. Första start 09.00. Anmälan till ÅID:s kansli senast fredagen 18 september 14.00 till ÅID:s kansli tel. 19170, 23190.

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till Hanstadubbelen 19-20 september senast 10 september till kansli tel 19170

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till Österåker och Tärnsjö 3-4 oktober senast 18 september till kansli tel 19170.

■ **ÅID-skidor:** Skidläger i Jämsilärvä-skidstunnel den 18-20 september. Anmälan görs till Bosse Ekblom tel: 0407320982 senast den måndagen den 14 september.

■ **ÅID-skidor:** ÅM på rullskidor klassisk stil söndag 27 september kl.11.00 i Eckerö. Start och mål vid Kärlingsund Resort och Conference. Damer 20 km, herrar 26 km, inlines motion 26 km. Sista deltävlingen i rullskidscupen. Anmälningar till ÅID:s kansli tel.19170 senast onsdag 23 september kl.16.00.

Bra första dag. Anna-Karin Salmén spelade en fin första runda på damernas europatourtävling i Frankrike igår. Bland annat gjorde hon hole in one på tredje hålet.

Hole in one för Salmén

GOLF. Anna-Karin Salmén gjorde hole in one under en deltävling på damernas europatour i går.

I går spelades den första rundan i deltävlingen i Arras i Frankrike på damernas europatour. Anna-Karin Salmén inledde tävlingen med att gå de två första hålen på par var efter hon slog till med en hole in one på banans tredje hål.

Därefter gjorde hon fyra bogeys på de följande nio hålen, men avslutade bättre och gick in på 73 slag. Det innebär delad 40:e plats, men upp till tätkvartetten var det bara fyra slag.

Lotta Wahlin ligger efter den första rundan på ett slag under par. (ml)

Paf vann onsdagssegling

■ **SEGLING.** Båten PAF med **Daniel Mattsson** och **Johan Nyström** vann årets näst sista onsdagssegling vid ÅSS. Tävlingen seglades i en nordvästlig vind och kampen runt banan var tajt ända in på upploppet.

– Runt det första varvet var det Vit Vecka med **Mathias Dahlman** och **Jonathan Barck** som höll en liten ledning tätt följda av BRA med **Bra Jansson** och **Anders Johnsson** och PAF med Daniel Mattsson och Johan Nyström. På andra varvet blandade sig fler båtar, Chili med **Tom Borenius** och **Janne Engblom** och Rötjut med **Andreas Carlsson** och **Mikko Karlsson**, in i tästiden. På upploppet drog PAF det längsta strået följda av Rötjut och på tredje plats BRA, skriver ÅSS på sin hemsida.

Mattsson och Nyström har redan tidigare säkrat segern i ÅSS onsdagsseglingsscup för 606:or. (ml)

Tipsa
SPORTEN
dygnet runt

Tel 0457 324 4444

nyan.ax

Nu fokuserar IFK på mål

Drillas i boxen. IFK Mariehamn har fokuserat totalt på det offensiva spelet under veckans träningar och att göra mål i olika spelsituationer är det som prioriterats högst. Därmed hoppas man att målchanserna man skapar ska börja sitta när FC Lahti kommer på besök till WHA på söndag.

FOTBOLL. Mål, mål, mål. Det är vad som gäller för IFK Mariehamn den här veckan.
–Vi fokuserar totalt på det på träningarna och struntar helt i den defensiva biten just nu, säger tränare Pekka Lyyski.

IFK saknade inte målchanser i matchen mot Tampere United förra helgen. Man tog sig gång på gång in i straffområdet framför TamU:s målvakt Mikko Kavén. Amos Ekhalie och Sasha Anttilainen avslösade skott efter skott, men hur man än försökte lyckades man inte få bollen i mål.
–För min egen del berodde det på att jag inte var tillräckligt lugn i mina chanser, säger Anttilainen som hade flera fina lägen att avgöra redan i första halvlek, skott som dock antingen gick utanför stolparna eller som Kavén räddade relativt enkelt.

Sasha Anttilainen känner sig inte pressad trots att IFK haft problem med målskyttet. - Det är klart att det är anfallarna som förväntas göra målen men för min del spelar det ingen roll vem som gör dem så länge vi vinner, säger han.

–Ibland hade jag för mycket tid på mig också. Det är inte bra för då hinner man börja fundera på vart i målet man ska placera bollen istället för att bara lägga dit den, säger han.
Hur mycket tänker du på att du inte lyckas göra mål? Är det något som sätter sig i huvudet?

–Nej jag tänker inte på det. Det är klart att det är anfallarna som förväntas göra målen och (Wilhelm) Ingves har gjort tre medan (Arsim) Gashi och jag har gjort ett var. Men för min del spelar det ingen roll vem som gör målen så länge vi vinner, säger Anttilainen.

Positiv säsong

Under säsongen har IFK allt som allt gjort 22 mål. Det är bara två mål mer än JJK som ligger näst sist i tabellen och 23 mål mindre än tabelltrean FC Honka som gjort flest mål i ligan i år. Men inte heller tränare Pekka Lyyski tror att IFK:s måltorka beror på några psykologiska faktorer.
– Den här säsongen har varit så positiv på många sätt. Om det hade varit en negativ säsong som den IFK hade förra året hade det varit en annorlunda situation som man hade fått bearbeta an-

norlunda men nu tror jag inte att det är något psykologiskt, det är den tekniska biten vi måste jobba på.
Lyyski tillägger att det är det ”lilla sista” i boxspelet som kräver finslipning för att målen ska börja trilla in.
– Till exempel Sasha (Anttilainen) hade flera givna målchanser mot Tampere men den tekniska biten stämmer inte just i det momentet då han ska göra mål. Och det är förståeligt, han har ju varit borta mycket på grund av skada och sjukdom.
Men Anttilainen tycker redan att han ser resultat av veckans träning.
– Att göra mål har varit poängen med den här veckan och nu går det bra, säger han.

Text och foto: MALIN LUNDBERG malin.lundberg@nyan.ax

Aspholm bland de tio bästa

■SIMNING. Annika Aspholm har placerat sig bland de tio bästa både i 50 och 100 meter bröstsim i Masters-EM i Cádiz i Spanien.
I onsdags tävlade hon i grenen 50 meter bröst där hon slutade åtta på tiden 38,98. Igår tog hon två placeringar till och slutade sexa på tiden 1.25,13 i grenen 100 meter bröst.

Vann båda grenarna gjorde italienskan Marzena Kulis. Hon var överlägsen och satte nytt europarekord i klassen då hon simmade 50 meter på tiden 34,05 och nytt världsrekord i klassen när hon simmade 100 meter på tiden 1.13,49.
Aspholm tävlar i klassen för 45-49-åringar och ska ännu delta i grenen 200 meter bröst på lördag. (ml)

Publikmålet i EM uppnåddes inte

■FOTBOLL. EM i damfotboll som spelades i Finland i augusti och september nådde inte de publiksiffror man hade som målsättning. Målet var att ha i snitt 10.000 åskådare på plats per match, men matcherna i Helsingfors, Lahti, Åbo och Tammerfors hade i medeltal 5.365 personer i publiken.

Sammanlagt gick ungefär 130.000 personer på matcherna. Den bästa publiksiffran, 16.334, fick Finlands öppningsmatch mot Danmark. Finalen mellan Tyskland och England skådades av 15.877 personer på Olympiastadion. (FNB)

Nytt datum för Tips-Honka

■FOTBOLL. Ett nytt datum har satts för matchen mellan TiPS och Honka i damernas liga. Lagen ska nu mötas den 23 september klockan 18.30. Matchen skulle egentligen ha spelats i tisdags men den flyttades eftersom flera av

Honkas spelare är uttagna till landslaget som ska möta Armenien i VM-kval på lördag.
Om Honka tappar poäng i mötet med TiPS nästa vecka är ligaguldet Åland Uniteds. (ml)

Honka förlänger med två

■FOTBOLL. Honka i fotbollens FM-liga har förlängt kontraktet med målvakten Tuomas Peltonen och mittfältaren John Weckström. Bådas kontrakt hade tagit slut i slutet av säsongen.

Peltonen har vaktat målet i 16 matcher den här säsongen. Weckströms säsong har delvis blivit spolierad av en nyckelbensskada och han har hunnit spela endast åtta matcher i sommar. (FNB)

Yle vill inte bekosta tv-sändningar av stortävlingar

■TV/SPORT. Yle kommer inte att bekosta och förverkliga TV-sändningar av internationella idrottstävlingar som ordnas i Finland i fortsättningen, skriver Helsingin Sanomat.
”Yle kommer inte att kunna gräva fram de miljoner som skulle behövas för att visa alla tävlingar som Finland för närvarande tävlar om att få arrangera”, säger Yles vd Mikael Jungner på tidningens hemsida.
Jungner betonar att det inte handlar om Yles sparplaner utan att bolaget helt enkelt inte vill att andra, till exempel Europas TV-bolag EBU och olika idrottsförbund, ska tjäna på det som Yle gör.
Enligt Antti Pihlakoski, ordförande för Finlands idrottsförbund, försvårar Yles linjedragning Finlands möjligheter att få arrangera till exempel EM i friidrott 2012 i Helsingfors som i den diskussionen varit det första alternativet. (FNB)

■RULLSKIDOR
Ställningen i åländska rullskidscupen efter 3 av 4 deltävlingar
Damer: 1) Julia Rask, Pargas IF, 12 p, 2) Johanna Fellman, IFF, 10 p.
Herrar: 1) Martin Lasu, Nacka-Värmdö SK, 18 p, 2) Bo Ekblom, IFK, 15 p, 3) Stefan Mattsson, JIK, 14 p, 4) Peter Davidsson, Hallsta IK, 13 p, 5) Fredrik Byström, Sollefteå SK, 12 p, Jens Lindholm, IFF, 12 p, 7) Peter Larsson, Hudiksvalls IF, 10 p, Lennart Holmström, JIK, 10 p, Henry Karlsson, Team Ramstedt, 10 p, 10) Magnus Graas, OK Linné, 8 p.
Inlines: 1) Mikael Weckman, VIK, 34 p, 2) Olof Widén, IFK, 28 p, 3) Jari Heinonen, IFK, 12 p, 4) Leif Lindén, IFK, 8 p, Edward Sundman, IK Trissan, 8 p, 6) Marika Fagerlund, IFK, 7 p, Peter Lundberg, IFF, 7 p.

Paulus Arajuuri kan spela – med mask

FOTBOLL. IFK:s backklippa Paulus Arajuuri är tillbaka efter skadan han ådrog sig i U21-kvalet mot Polen förra veckan.

Det var näsbenet som gick av när Arajuuri fick en smäll i förlustmatchen mot Polen i U21-kvalet förra veckan. På grund av skadan stod han över matchen mot Tampere United, men nu är han redo för spel igen.
–Som det ser ut nu kan jag

spela, jag måste använda en mask men det hindrar inte. Jag har fortfarande några dagar på mig att bli van med den och jag är fullt frisk och kan spela, sedan är det upp till tränaren att bestämma.
Hur länge måste du dras med masken?
–Det är fortfarande lite oklart men några veckor kanske.
Även Ante Simunac var frånvarande när IFK mötte TamU. En nerv i ryggen ställde till pro-

blem men under veckan har den fungerat bättre.
–Min rygg är bättre men nu har jag fått något magvirus. Jag hoppas att jag ska vara okej till på söndag, säger han.
Pekka Lyyski har dock flera kandidater som kan ersätta Simunac om han inte blir frisk i tid.
–Amos (Ekhalie) gjorde en jättebra match mot Tampere och (Dmytro) Pronevych spelade också bra. Dessutom

kommer (Tamás) Gruborovics tillbaka in i spelet, jag har en bra sits som tränare när jag har många att välja bland, säger han.
IFK:s lagkapten Mika Niskala gjorde förra helgen sitt första inhopp efter att ha varit borta på grund av en bristning i fram-låret. På söndag ska han kunna spela från start.

MALIN LUNDBERG

LÄGET I LAGET

IFK -FC Lahti
Var: WHA
När: söndag 20 september
Tid: 18.30

Trolig laguppställning: Gustav Långbacka-Alexandros Pappas, Paulus Arajuuri, Mate Dujilo, Patrik Rikama-Tamás Gruborovics, Mika Niskala, Marcus Olofsson, Amos Ekhalie-Sasha Anttilainen, Arsim Gashi.

Skador: Alla i laget är skadefria. Ante Simunac var under gårdagen hemma med magsjuka men hop-

pades på att bli frisk till söndagens match.
Avstängningar: Johan Carlsson.

Form: Förra helgens förlust mot TamU var IFK:s andra för säsongen, före det har man inte förlorat sedan den 6 maj mot HJK. Lyyski tycker trots förlusten att IFK dominerade spelet både defensivt och offensivt mot Tampere och att laget är i bra skick, det enda som saknas är målen.

Utropstecken: Paulus Arajuuri, Sasha Anttilainen och Alexandros Pappas har

alla tre varningar i bagaget. Drar de på sig en till på söndag får de stå över matchen mot Haka på onsdag.
Pekka Lyyski om...
... besvikelsen efter Tampere Unitedmatchen: Det som harmit mig är att vi hade så svårt att göra mål trots att vi hade så väldigt många målchanser. Därför fokuserar vi totalt på att göra mål på träningarna nu och vi struntar helt i den defensiva biten.
... motståndet FC Lahti: Vi hade svårt när vi mötte dem i Lahti, vi låg under

Sport på gång

LÖRDAG-SÖNDAG

Segling
Slemmern
ÅM för jollar och brädor. Start 11.00 båda dagar.

LÖRDAG

Friidrott
Wiklöf Holding Arena
SFI-final, 15.30.

Motorsport
Vessingsboda
Folktrace, deltävling 6 (final), 11.00.

Golf
Kastelholm, Slottsbanan
Katastrofgolf, 12.00. Insamlingstävling som Rödakorset och ÅGK arrangerar tillsammans.

Hästsport
Sleipner
30+ Cup. Hoppningen startar 15.00, dressyren ca 16.00.

Fotboll
Vikingavallen
Division IV: Jomala-FC Inter 2, 16.00
Sportkila
Division III: SIFFK-Wilpas, 18.00.

Dart
Klubblokalen på Slantgränd
Damer division I: Joker Darts-Sörkan Tikka 2, Joker Darts-DC Kontula 2, 13.00.

SÖNDAG

Fotboll
Ytternas
Division IV: IFK damer-Häverödals SK, 15.00.
WHA
Tipsligan: IFK Mariehamn-FC Lahti, 18.30.

! Totalförbrukningen av energi i Finland minskade under början av året med åtta procent jämfört med motsvarande period i fjol. Detta enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter.

riksnytt

! Prästen **Heikki Leppä** vill viga hundra par natten mot lördag i Helsinge kyrka i Vanda. Prästen Leppä står i beredskap från klockan 19 och är beredd att fortsätta med ceremonierna fram till klockan fyra på morgonen.

Finansministern:

Finlands ekonomi är osäker

HELSINGFORS. Finansminister Jyrki Katainen (Saml) anser att Finlands ekonomi fortfarande präglas av stor osäkerhet. Då han presenterade regeringens förslag till statsbudget för nästa år tvivlade han på uppgifterna om att ekonomin åter börjar växa.

Tecknen på tillväxt kan enligt Katainen vara en följd av stimulanspolitiken. Ingen kan säga vad som händer när stimulanspengarna tar slut.

När världsekonomin börjar växa följer Finland efter med fördröjning. Finlands ekonomi är beroende av exporten, särskilt exporten av investeringsvaror.

Han antar att arbetslösheten fortfarande förvärras. Flest arbetslösa blir det i vår.

Katainen poängterade att staten genom att låna ytterligare 13 miljoner euro kan bevara 100,000 jobb. Man måste dock sätta stopp för låntagningen då den ekonomiska tillväxten åter blir stabil.

Citerade Bibeln

Det yttrande som Katainen väckte mest debatt med handlade om kärleken till nästan. Han sade att länderna där man genuint drar omsorg och hyser kärlek för sin nästa är de som klarar sig bäst genom den ekonomiska krisen.

Annika Lapintie, ordförande för Vänsterförbundets riksdagsgrupp, tackade för de

Blir inte mer i börsen. Det kan dröja innan Finland tar sig ur finanskrisen, åtminstone om man tror politiker och prognoser.

vackra orden men undrade hur vi drar omsorg om de som bara har utkomststöd att leva på. Också Kristdemokraternas ordförande **Päivi Räsänen** tyckte att Katainens ord föreföll påklistrade.

Eero Heinäluoma (SDP) tog till lite grövre artilleri och uppmanade Katainen att läsa sin bibel lite bättre.

–Om en broder eller syster är utan kläder och saknar mat för dagen, vad hjälper det då om någon av er säger: ”Gå i frid, håll er varma och ät er mätta”, men inte ger dem vad kroppen behöver?,

sade Heinäluoma genom att citera Jakobsbrevet i Bibeln.

Heinäluoma tyckte att fyra av fem arbetslösa inte får någon hjälp av regeringen.

Mer till utbildning

Katainen försvarade sig med att säga att den här regeringen har gjort mer för grundtryggheten än de tre föregående regeringarna tillsammans. Han påpekade också att kärleken till nästan är mycket mer än bara myndighetsomsorger. SDP-ordföranden **Jutta Urpilainen** tyckte å sin sida att regeringen håller sig själv fången av sina budgetramar.

Enligt henne borde regeringen öka anslagen för utbildning och stöd till arbetslösa.

Katainen påpekade å sin sida att budgetanslagen överstiger budgetramen för i år med tre miljarder euro.

Vänsterförbundets ordförande **Paavo Arhinmäki** ville ändå att staten lånar upp ytterligare en halv miljard euro för att öka sysselsättningsanslagen. Han fick dock mothugg från **Raimo Vistbacka**, ordförande för Sannfinländarnas riksdagsgrupp, som ansåg att finländarna redan nu lever över sina tillgångar. (FNB)

Världen just nu

USA ändrar missilsköldsplan

■**WASHINGTON.** USA ändrar sina planer på det missilvärnssystem som ska stationeras i Europa, säger president **Barack Obama**. Enligt Obama gör det nya systemet de europeiska länderna tryggare än tidigare.

Försvarsminister **Robert Gates** framhåller ändå att USA inte avstår från planerna på att stationera en missilsköld i Europa. Enligt Gates baserar sig det nya systemet på fartygsbaserade missilvärnsmissiler.

Missiler som avfyras från land stationeras i Europa från och med år 2015. (FNB–Reuters–AFP)

Brandbomb mot tysk skola

■**BERLIN.** Tio tyska gymnasieelever skadades, tre av dem allvarligt, i en brandbombsattack mot en skola i staden Ansbach nära Nürnberg i Sydtykland på torsdagsmorgonen.

Enligt räddningsverket trängde en 19-årig manlig elev från skolan in i skolbyggnaden, svängde hotfullt med en yxa och kastade en eller två molotovcocktails.

Polisen stoppade angriparen genom att skjuta honom i magen. Han uppges ha skadats svårt av kulorna.

Skolan, som har 600–700 elever, evakuerades och stängdes efter händelsen. Polisen genomskötte skolan grundligt för att försäkra sig om att där inte fanns andra vapen eller bomber.

Carolinum-gymnasiet är ett av Bayerns äldsta och särskilt inriktad på musik och språk.

Tyskland har också tidigare drabbats av våldsamma skolattacker. I mars i år sköt en 17-årig före detta elev vid en skola i Winnenden ihjäl nio elever, tre lärare och tre människor utanför skolan.

Den värsta skolmassakern i Tyskland ägde rum i Erfurt år 2002, då en före detta gymnasieelev dödade sammanlagt 17 människor. (FNB–Reuters–DPA–AFP)

Danska högem släpper burkaförbud

■**KÖPENHAMN.** Danska regeringspartiet Konservative har dragit tillbaka sitt omstridda förslag om totalförbud mot burka, den heltäckande islamiska kvinnodräkten.

Partiet skrotar förslaget, som initierades av partiets talesman i integrationsfrågor **Naser Khader**, sedan lagexperter på justitieministeriet dömt ut det.

Enligt justitieminister **Brian Mikkelsen**, även han från Konservative, ”reser förslaget viktiga frågor” i förhållande till den europeiska människorättskonventionen och dansk grundlag.

Mikkelsen har i stället tillsatt en ”snabbarbetande” arbetsgrupp som ska bekämpa plagget med andra medel.

–Burkan representerar en kvinno- och människosyn som enligt regeringens uppfattning på intet sätt hör hemma i Danmark, kommenterar Mikkelsen i ett skriftligt uttalande.

De konservatives förslag har fått utstå spott och spe och kritiska expertkommentarer sedan det väcktes.

Det främlingsfientliga Dansk folkeparti (DF) hånar partiet för att man inte tänkt igenom förslaget tillräckligt och inte heller fått med sig partimedlemmarna innan man presenterade det. Kritiken riktas också mot Socialdemokraterna, vars politiske talesman **Henrik Sass Larsen** först stödde förslaget men ändrade sig när kritiken kom.

DF:s ledare **Pia Kjærsgaard** anser att den konservativa partiledningen och justitieministern bör skämmas och lovar att hon ska fortsätta att arbeta för ett förbud i folketinget.

Sass Larsen säger att han hoppas att regeringen nu i stället ska stödja Socialdemokraternas förslag, som går ut på att det ska vara straffbart att tvinga andra att bära religiöst betingade klädespersedlar. (FNB–TT–Ritzau)

USA-Kuba förhandlar om postgång

■**HAVANNA.** USA och Kuba är i färd med att förhandla om att igen öppna postgången mellan länderna. USA avbröt postförbindelserna till Kuba på 1960-talet för att utöva påtryckningar på **Fidel Castros** kommunistiska regim.

USA-kubanerna har tvingats skicka sina brev och paket via Mexiko till Kuba.

Om ett avtal uppnås tros det leda till framsteg också då det gäller andra sanktioner som USA har utlyst mot Kuba. President **Barack Obama** har redan gjort det lättare för folk i USA att resa till Kuba. USA kräver att Kuba ska frige politiska fångar och förbättra de mänskliga rättigheterna i landet. (FNB–Reuters–AFP)

Stor brist på nya antibiotika

■**STOCKHOLM.** Faran med multiresistenta bakterier är till och med större än befarat. Mest alarmerande är bristen på nya läkemedel.

Det framgår av den första kartläggningen av utvecklingen i hela EU-området. Rapporten presenteras på torsdagen vid ett stort EU-möte om multiresistenta bakterier (MRSA) i Stockholm, skriver tidningen Svenska Dagbladet.

Förekomsten av MRSA, eller sjukhuussjuka, har undersökts i samtliga 27 EU-länder samt Norge och Island under perioden 2002–2007.

–Situationen är värre än vi trodde, säger professorn och infektionsläkaren **Otto Cars** till SvD.

Resistensproblem finns i samtliga länder och 25000 personer i EU beräknas dö varje år av infektioner orsakade av multiresistenta bakterier. I flera EU-länder hotas mer än var fjärde person av allvarliga infektioner. (FNB–TT)

Hundratala hot mot finska skolor

HELSINGFORS. Hotelserna mot skolor har ökat, visar mellanrapporten från arbetsgruppen som jobbar med skolsäkerhet. Rapporten offentliggjordes på torsdagen.

Mellan skolmassakern i Jokela i november 2007 och skolmassakern i Kauhajoki i september 2008 fick polisen kännedom om 86 fall. Av dem polisanmälades 24.

Efter skolmassakern i Kauhajoki förvärrades situationen

ytterligare. På enbart tre veckor fick polisen kännedom om 126 skolhot. Arbetsgruppen vid inrikesministeriet har redan initierat flera projekt. Varje skola ska få en utsedd polis som ska hjälpa till i frågor som gäller skolans

säkerhet. Dessutom föreslår arbetsgruppen utbildning, nya instruktioner, webbuppföljning och webbpolisier.

Arbetsgruppen ska komma med sin slutrapport före årsskiftet. (FNB)

Ännu inga beslut om Irakambassad

■**HELSINGFORS.** Utrikesminister **Alexander Stubb** (Saml) vill ännu inte avisera att Finland öppnar en ambassad i Bagdad. Efter regeringens aftonskola på onsdagen sade han att frågan är under övervägande och avgörs före årets slut.

Rundradions nyheter rapporterade på onsdagen att Sverige har erbjudit Finland

och Norge att upprätthålla en gemensam ambassad i Bagdad. Stubb förklarade att det i praktiken skulle handla om ett rum på den svenska ambassaden. Enligt Stubb vore det ”inte till skada” att Finland är representerat i Irak, men det är ännu inte säkert att planerna sätts i verk.

Sverige öppnade sin ambassad i somras. (FNB)

De flesta sjöolyckorna sker i Åbotrakten

■**KUOPIO.** Brandkåren får rycka ut 400-500 gånger om året för att rädda någon som hamnat i sjönöd.

Enligt Savon Sanomat sker det överlägset mest sjöräddningar i Egentliga Finland, där brandkåren kallas in ungefär en gång i veckan för att rädda någon som råkat i nöd på havet.

Området ligger också i

toppen av drunkningsstatistiken. Nästmest farliga situationer till havs sker det i Birkaland och i Helsingfors.

I hela landet genomfördes minst sjöräddningar i Mellersta Österbotten och Egentliga Tavastland.

Mängden räddningar bygger på statistik från åren 2004-2009. (FNB)

Ekonomi

Finland konkurrenskraftigt it-land

HELSINGFORS. Finland är konkurrensmässigt världens nästbästa land för it-företag. USA toppar fortfarande listan bland de 66 länder som Business Software Alliance låtit göra.

Finland har tagit ett ordentligt kliv uppåt jämfört med i fjol. Då låg Finland på trettonde plats.

Finland har en stark miljö för affärsverksamheten och produktutvecklingen. Också Fin-

lands lagstiftning, it-infrastrukturen och personalresurserna hör till de tio bästa i världen.

Finland är det konkurrenskraftigaste landet (73,6 poäng) i Västeuropa följt av Sverige (71,5), Nederländerna

(70,7), Storbritannien (70,2) och Danmark (68,6).

Jämförelsen gjordes nu för tredje gången. Den gjordes av tidningen Economists forskningsavdelning Economist Intelligence Unit. (FNB)

OBS

DET HÄNDER PÅ ÅLAND I HELGEN

FREDAG 18.9

BIO
■■ **Alandica kl 19.00 och 21.45.** "Flickan som lekte med elden". F-15/13. Se recensio-
nen på sidan 15!

FÖRELÄSNING
■■ **Öppna Högskolan, Neptunig.17, kl 19.00-20.00.** Interkulturell kommunikation. Föreläsare: Erik Hemming pol mag.

HUNGERDAGEN
■■ **Operation Hunger-
dagen 2009.** Årets tema är "Hjälp behövas långt borta. Och nära." Sparbössor finns i affärer och banker.
□ **Finström.** Elever från Käll-
boskolan säljer bakverk och grönsaker utanför Mattssons i Godby.
□ **Geta.** Skolbarnen säljer hembakt och sjunger utanför affären.
□ **Jomala.** Kl 10-18, insamling och tävling "Gissa vikten på lådan" på Kantarellen.
□ **Lemland.** Kl 10-17.Giss-
ningstävling utanför KEA.
□ **Lumparland.** Kl 15-19. För-
säljning av rotmos, fårkött och andra åländska produkter vid Stall Twilight i Lumpo. "Gissa vikten på lådan" vid Matboden.
□ **Saltvik.** Kl 9-11.30. Frivillig vägtull i Kvarnbo och Ödkarby skola. Ärtsoppa, smörgås, kaffe och bullar vid Kroklands-
butiken. Vägtull vid vid Kvarn-
bo korsning.

NÖJE
■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.
■■ **Park bar kl 22.00.** Kire Ljung.
■■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

SKÖRDEFEST
■■ **Öppna gårdar kl 11.00-22.00.** Skyltar och stormlyktor visar vägen till gårdarna. Utförligt program på www.skordefest.ax

ECKERÖ
□ Degersands camping & café.
□ Skeppsvik. Solbacka smycken.
□ Storby. Hotel Elvira.
□ Storby. Eckerö hotell & restaurang.
□ Kyrkoby. Anderssons gästhem & gårdsbageri.

FINSTRÖM
□ Godby hotell.
□ Godby. Nästgård.
□ Svartsmara. Marskogens lamm.
□ Limnäs gård.
□ Tjudö vingård.

GETA
□ Bolstaholms gård.
□ Havsvidden.
□ Pettas ekologiska hembaga-
geri och hantverkscafé.
□ Linastugans hantverk.

HAMMARLAND
□ Lillbolstad. Lugnet kera-
mik.
□ Postad. Skimra gård.

□ Byttböle. Östergårds.
□ Samuelstorp. Stall Joy.
□ Mellantorp. Stall Eriks-
gård.

JOMALA
□ Hammarudda gård.
□ Ulfby gård.
□ Kyrkoby. Ålands hem-
gård.
□ Ringsböle. Fårgården.
□ Gölby. Anderssons fisk.
mag.

LUMPARLAND
□ Lumpo. Stall Twilight.
□ Lumparby. Ollas.
□ Långnäs. Rundbergs bil
& service.

LEMLAND
□ Skeppargården Pellas.

MARIEHAMN
□ Ålands hotell- och restau-
rangskola.
□ Sjökvarteret.
□ Guldviva.
□ SALT.

SALTVIK
□ Ödkarby. Cederbergs.
□ Långbergsöda. Söder-
gård.

SUND
□ Guttorp gård.
□ Jan Karlsgården.
□ Tosarby. Ålands fotogra-
fiska museum.

VÅRDÖ
□ Simskåla. Mellangård.
□ Stormskärs vårdshus.
□ Peggys hantverk & café.
□ Rosenbacken.

LÖRDAG 19.9
BIO
■■ **Alandica kl 17.15.** "Pettson och Findus glömlig-
heter". T.
■■ **Alandica kl 19.00 och 21.45.** "Flickan som lekte med elden". F-15/13. Se recensio-
nen på sidan 15!

DANS
■■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Sunrize.
■■ **Sund Klippan kl 20.00.** Greta Sundström.

GÅRDSFEST
■■ **Lemland Stiftelsen Hemmet kl 15.00-20.00.** För-
säljning av gårdens produkter, hantverk och högläsning. På Skullan spelar lamröd kl 16-18.
och Doghead kl 19-20.

HUNGERDAGEN
■■ **Operation Hunger-
dagen 2009.** Årets tema är "Hjälp behövas långt borta. Och nära." Sparbössor finns i affärer och banker.
□ **Hammarland.** Kl 10-14. In-
samling vid vägen vid Hugos.
□ **Lumparland.** Kl 11-15. Bro-
insamling vid Lumparsund.

INVIGNING
■■ **Föglö Annagården kl 13.15.** Annagårdens om- och tillbyggda lokaler invigs.
□ Vålkomsttal tal av kommun-
direktör Niklas Eriksson.
□ Servicehusföreståndaren Christina Sjöblom berättar om

verksamheten och huset.
□ Skolans flickkör, åk 1-6, uppträder.
□ Sång av Eivor Lindström.

LOPPIS
■■ **Önningebymuseet kl 13.00-16.00.** Loppis.
■■ **Hammarland Skarp-
nåtvägen 592 kl 11.00-15.00.** Antikloppis.

NÖJE
■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj IBZ och White Toast.
■■ **Arkipelag casinobaren kl 22.00.** Dj Colly.
■■ **Park bar kl 22.00.** Kire Ljung.
■■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

NY UTSTÄLLNING
■■ **Eckerö Kyrkoby, Lassas hembygdsgård, kl 13.00-16.00.** Marthaför-
eningens och församlingens gemensamma utställning med föremål, dokument och foto-
grafier från dop, konfirmatio-
ner, vigslar och begravningar.

SKÖRDEFEST
■■ **Öppna gårdar kl 11.00-22.00.** Skyltar och stormlyktor visar vägen till gårdarna. Utförligt program på www.skordefest.ax
Samma deltagare som fredag 18.9.

ÖLFEST
■■ **Finström Stallhagen kl 19.00.** Drop in på Stallhagens Ölfest IV. Underhållning av åländska Hmff.

SÖNDAG 20.9
BIO
■■ **Alandica kl 16.15.** "Pettson och Findus glömlig-
heter". T.
■■ **Alandica kl 18.00 och 20.45.** "Flickan som lekte med elden". F-15/13. Se recensio-
nen på sidan 15!

FÖRELÄSNING
■■ **Naturbruksskolan, stora salen, kl 14.00.** Före-
läsning om ekologiskt krets-
loppsjordbruk med Hans von Essen, professor i ekologiskt lantbruk vid Biodynamiska forskningsinstitutet i Järna.

LOPPIS
■■ **Hammarland Skarp-
nåtvägen 592 kl 11.00-15.00.** Antikloppis.

SKÖRDEFEST-MARKNAD
■■ **Ålands landsbygds-
centrum kl 11.00-17.00.**
□ Kl 11.00. Marknaden öppnar. Öppet hus i 4H-
gården, fotoutställning, matlagning med Kaj Forss och grönsaksutställning på Försöksstationen.
□ Kl 12.00. Veterantraktor-
parad.
□ Kl 12.30. Squaredance.
□ Kl 13.00. Veterantraktor-
parad.
□ Kl 13.30. Squaredance.
□ Kl 14.00. Ekologiskt krets-
loppsjordbruk för ett renare Östersjön.
□ Kl 14.30 och 15.30. Gil-
lesdans.
□ Kl 16.00. Försäljning av Försöksstationens utställda produkter.
□ Kl 17.00 Marknaden stänger.

MÅNDAG 21.9
BIO
■■ **Alandica kl 18.00 och**

20.45. "Flickan som lekte med elden". F-15/13. Se recensio-
nen på sidan 15!

DISKUSSIONSKVÄLL
■■ **Saltvik Ödkarby skola kl 19.00.** En diskussionskväll om aktuella frågor med Ålands landskapsregering.

INFORMATION
■■ **Stadsbiblioteket kl 17.30-19.30.** "Kulturpängar". Svenska Kulturfonden, Nordiska Kulturfonden, Kulturkontakt Nord, Ålands landskapsregering och Mariehamns stad.

INTERNATIONELLA ALZHEIMERDAGEN
■■ **Mariehamn längs Torg-
gatan och utanför Stadsbib-
lioteket samt vid Kantarellen, Sparhallen och firma Erik Mattsson i Godby.** Demens-
föreningens representanter säljers pins och informerar om föreningen och ändamålet med försäljningen.

NÖJE
■■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

SEVÄRT MARIEHAMN
■■ **Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.** Konstfärdigt i flätade korgar och andra arbeten i pil av Torbjörn Eckerman. Pågår till 19 september.
Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.
■■ **Galleri Kakelhallen** Köp-
mansgatan 11.
Utställning Systema tinctura 3 av Katja Syrjä. Pågår till 19 septem-
ber.
Öppet måndag-onsdag, fredag 10-17, torsdag 10-19 och lördag 11-14.
■■ **Galleri Skarpans, Skar-
pansvägen 27.**
"Frågor". Marlene Lindbäck visar blandade tekniker. Pågår till 26 september.
Öppet tisdag-fredag kl 11–17, lördagar 11–14.
■■ **Mariehamns stadsbib-
liotek.**
"Ålandicaparken". Allmänheten kan betrakta två idé-förslag över framtidens utformning på parkområdet mellan Alandica och Stadsbiblioteket. Pågår till 30 september.
"Fyrar och sjömärken". En vandringsutställning med verk av konstnärer från Åland, Roslagen och Åboland. Från Åland deltar konstnärerna Britta Gustafsson och Jaana Gustafsson. Pågår till 3 oktober.
Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.

■■ **Medimar, Torggatan 10.** Collage och andra verk av Britta Gustafsson. Pågår under september.
Öppet måndag-torsdag kl 8–16, fredag 8–14.
■■ **Museifartyget Pommern.** 4-mastade fraktsegelfartyget Pommern är det enda fartyget av sitt slag som är bevarat i ur-
sprungligt skick – i hela världen! Öppet september kl 10–16.
■■ **Nordens Institut på Åland, Köpmansg. 4.** Fotoutställning "Tillbaka till Peipussjön, Prichudie, Revisi-
ted, Ryska gammaltroende i Estland".
■■ **Sjökvarteret Österhamn.** En levande marin miljö med båtbyggeri, smide och annat hantverk jämte museum och restaurang. Här finns hamn för traditionella skutor och träbåtar med 300 m kaj och det mesta i serviceväg.
Öppet måndag–fredag kl 9–11.

■■ **Ålandsbanken Väster-
näs.** Ålands reumaförenings kurs Avslappningsakvarellmålning ställer ut sina alster. Pågår

Reporter. Michael Nyqvist spelar reportern Mikael Blomkvist, en av de två huvudpersonerna i filmen "Flickan som lekte med elden" som visas i helgen på Alandica. Foto: NORDISK FILM

under september.
Öppet vardagar kl 9.30–16.15.
■■ **Ålandstrafikens vänt-
sal.** Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.
Öppet måndag-fredag kl 9–17.
■■ **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.** Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardaga-
r kl 12–16.
■■ **Ålands sjöfartsmuseum.** Utställningen "Farväl till seglen" uppmärksammar i ord, bild och föremål att det i år är 60 år sedan de sista lastbärande se-
gelfartygen rundade Kap Horn. Kompletteras med svenska konstnärinnan Hilde Lütken-
Bengtssons tavlor målade ombord på Passat under en resa från Sverige till Sydafrika år 1947. Pågår till 2 oktober.
Öppet vardagar kl. 10–16 och helger kl. 12–16.

■■ **Ålands museum och Ålands konstmuseum.** "Skulpturverkstad för skrot-/motspelare". Ett projekt under ledning av konstnär Kari Niskanen och Annukka Turakka. Konstnärerna har tillsammans med åländska ungdomar skapat skulpturer av återvinnings- och avfallsmaterial. Pågår till 18 oktober.
Target
"Flygplanshistoria i miniatyr". Henrik Salminen fick sina första flygplansbyggsatser i mitten av 1950-talet. Det blev upptakten till ett livslångt intresse för flyg-
historia. Genom åren har Salmi-
nen färdigställt ca. 200 modeller men samlingen rymmer även obbyggda satser, uppskattnings-
vis över 2.000 sådana. Pågår till 15 november.
Öppet tisdagar och torsdagar 10–20, onsdagar och fredagar 10–16, lördag-söndag kl 12–16. Måndagar stängt.

ECKERÖ
■■ **Lassas hembygdsgård, Kyrkoby.** "Från vaggan till graven". Marthaföreningens och församlingens gemen-
samma utställning med föremål, dokument och fotografier från dop, konfirmationer, vigslar och begravningar. Öppnas den 19 september kl 13-16, visas sedan enligt överenskommelse. Ring Lisbeth Bergman, tel. 38055.

FINSTRÖM
■■ **Biblioteket.** Finströms FBKs 75-års jubi-
leumsutställning. Pågår till 30 september.
■■ **Godby hotell.** Kristina Wärman ställer ut sina keramik-konstverk och Eva Eriksson sina textilier. Pågår till 30 september.

FÖGLÖ
■■ **Föglö bibliotek.** "Om livet" akvareller, akrylmål-
ningar samt lite andra tekniker av Anne-Mari Tornberg. Pågår till

29 oktober.
Öppet måndagar kl 10–13 och kl 16–19, onsdagar 10–13 och torsdagar kl 18–21.
■■ **Väntsalen i Degerby.** Sommarutställning med Maja Sundblom, Anny Eriksson, Margita Gustafsson och Erik Karlsson.

GETA
■■ **Soltuna.** Trollstigen, en självberättande stig för barn. Kan besökas när som helst. Naturstigen, en vandringsled till Getagrottan, ca 5 km.
■■ **Ålandsbanken.** Fotoutställning "Anni, en Getas vardagshjälte."

JOMALA
■■ **Jomala bibliotek.** Utställning av de bidrag som lämnades in till vårens fototäv-
ling på temat "friluftsliv". Pågår till 30 september.
Öppet måndag-torsdag kl 14–20.
■■ **Önningebymuseet.** Marinmålningar av Björn O Svensson. Öppet 19.9 kl 13–16 (vernissage), 20.9 kl 13–16, 26-
27.9 kl 13–16. Konstsamlingen visas enligt överenskommelse, per tel. 33710 eller 0400967710.

KÖKAR
■■ **Kökar bibliotek.** Anna-
maja Varjonen ställer ut Kökar-
målningar.
Öppet tisdagar 12–14, ons-
dagar 14–19 och torsdagar 10.30–13.30.
■■ **Klosterkällaren, Fran-
ciscuskapellet.** Fornlämningarna av ett med-
eltida franciskanerkloster på Hamnö är de mest spännande som finns i den åländska skär-
gården.
Öppet dagligen till 30 septem-
ber.

LUMPARLAND
■■ **Lumparlands bibliotek.** Uutställning av tavlor målade av amerikalumparlänningen Carl Ruben Walline äventyrare och målare utvandrad från Lumpar-
land till Amerika. Pågår till 31 oktober.
Öppet tisdagar kl 16–20 och onsdagar kl 14–15 och 16–20. Lördag den 19.9 öppet 13–16.

SOTTUNGA
■■ **Gamla skolan.** Tavlor av Inga-Lisa Pettersson, Mariam Nordberg och Brita Gustavsson. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55266/0408481940.

SUND
■■ **Sunds bibliotek.** Till minnet av Valny Hedberg visas en del av hennes böcker samt hennes folkdräkt.
Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.

VÅRDÖ
■■ **Strömsgården.** Karl Söderlunds tavlor. Minnesutställ-
ning.

Utbildare. David Kliba från Malmö är på Åland för att utbilda nya ledare inom beteendeterapien ART. Foto: JONAS EDSVIK

Nu utbildas nya ART-ledare Lära unga alternativ till aggressivitet

ART är ett träningsprogram i tre delar för ungdomar med beteendeproblem. Personal inom skola och ungdomspsykiatri utbildas nu i den kognitiva beteendeterapien.

ART – Aggression Replacement Training – är en metod som används för att påverka och förändra beteendet hos aggressiva och antisociala ungdomar. Det handlar om att långsiktigt lära ungdomarna att ersätta destruktiva beteenden och att ge dem alternativa sätt att lösa sina konflikter.

Metoden kombinerar träning i sociala färdigheter, ilskekontroll och moraliska resonemang.

Utbildar ålänningar

I gårdagens ledarkurs på Lemböte lägergård deltog sammanlagt 14 personer: lärare, ungdomslotsar och personal på Katapult och inom barn- och ungdomspsykiatri, BUP.

– Det har funnits en efterfrågan från folk som jobbar med barn och ungdomar på Åland, säger **David Kliba** från Malmö som leder utbildningen.

Lär ut alternativ

Genom ART får ungdomarna lära sig alternativ till aggression i realistiska rollspel. De får också träna olika tekniker att kontrollera sin ilska och diskutera moraliska dilemman som kan uppstå i vardagen.

– Det handlar om att lära ut valmöjligheter för hur man ska hantera besvärliga situationer. Tanken är att de ska ta kontroll över sin egen tillvaro.

Fakta/ART

■ ART är en kurs i aggressivitetshandling som går ut på att träna sig i att ersätta aggressivitet med socialt fungerande beteenden.

■ Grundprogrammet varar tio veckor och består av trettio lektioner med social färdighetsträning, ilskekontrollträning och moralträning. Ungdomarna jobbar i grupper om 8–10 personer.

■ Deltagarna får lära sig alternativ till aggression i realistiska rollspel. De får också träna olika tekniker att kontrollera sin ilska och diskutera moraliska dilemman som kan uppstå i vardagen.

Ungdomarna är hela tiden i centrum. Till varje lektion får de en hemuppgift.

– De jobbar 75 procent, vi styr 25 procent, säger David Kliba.

Diplomerade i ART

Camilla Hurme, skolkurator i Mariehamn, och fältaren **Marcus Svensson** har tidigare gått utbildningen i Malmö. De är glada över att nya ledare nu utbildas på Åland och att fler ungdomar därmed kan ta del av beteendeterapien.

– Tanken är att eleverna ska bli stärkta och må bättre, berättar Camilla Hurme.

De har hållit i flera grupper på Åland. Lärare har valt ut deltagarna och alla tillfrågade elever har hittills tackat ja. Och resultatet är gott:

– De har börjat ta för sig, självförtroendet stärks och de växer som personer, säger Marcus Svensson.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Diplomerade inom ART. Skolkurator Camilla Hurme och fältaren Marcus Svensson har tidigare gått utbildningen. De är glada över att fler unga nu kommer att kunna ta del av terapien. Foto: JONAS EDSVIK

CANAL+

Kvalitets- underhållning till bästa pris!

- **Filmer**
- **Dokumentärer**
- **Sport**
- **HD-TV**

MARIEHAMNS CENTRALANTENN

Doktorsvillan Badhusparken, info@mca.ax, tel. 17 122

www.mca.ax

Cyniskt i sparplanen

■**Vad** är nu detta? Hälso-centralen blir kvar i Godby, men labbet försvinner. Då skall ju folk i alla fall till stan och trängas och köa för att ge blodprov och annat.

Samtidigt ser man att julfesten för personalen är kvar. Den kostar nästan lika mycket som

att ha kvar labbet. Kunde man inte ha tänkt sig att personalen skulle avstå från festförmånen ett par år, tills det värsta är över, till förmån för labbet i Godby?

Man sparar in på allt möjligt, men personalen har en hel del förmåner kvar, bland

annat billig tandläkare medan vi andra skall gå privat och betala dyrt.

Jag blir så förgrymmad så jag nästan kunde tänka mig att sponsra verksamheten med pensionen. Det är ju en mänsklig rättighet att ha service i närheten!

Jag tänker inte mest på mig själv nu, fast jag också utnyttjar hälsocentralen och labbet. Det finns 2.000 – 3.000 till på norra Åland som gör det. Alla skall de in till stan nu.

För dem som är någorlunda raska och har bil kan det fungera i nödfall, men hur ser man på dem som är gamla och skröpliga och måste ta taxi eller färdtjänst? Blir inte det en merkostnad för samhället? Har man beaktat den, eller räknar man med att det är en annan betalare?

En annan sak jag har funderat på är den stora skillnaden i kostnader för vård på rikssidan och i Sverige. Om det nu verkligen bara är språket det hänger på så kunde man väl anlita några av våra duktiga och språkkunniga ungdomar som kunde följa med patienter till rikssidan och fungera som tolkar. Ungdomarna skulle få språkträning och ÅHS skulle spara pengar.

Är det en helt galen fundering?

Rolf B. Danielsson

► ÖVRIGT

HAR DU SETT SKROLLAN

Grå katt, 18 år, försvunnen från Södragatan 21, sön 13.9. Ring om du sett henne, Susanne Procopé Ilmonen. Tel 0405403968

Halvera regeringen

■**Det** är ju mycket prat om inbesparingar i dessa tider. Skolor stängs. En avdelning på Gullåsen ska stängas för att Hälsocentralen i Godby ska få vara kvar. Grelsbys sjukhus kök ska stängas. Var ska de intagna få sin mat ifrån och var ska personalen få jobb?

Hur mycket får denna inbesparing kosta sjuka och gamla?

Varför har ingen någonsin tänkt att det går att halvera personalen i landskapsstyrelsen?

Där i borgen gör hälften ingenting. Den enda som har åstadkommit något som vi ålänningar ser är ju **Runar**. Vi ser ju rondeller vart vi än ser.

Hör man på debatterna på radion, så kan man ju undra varför de har så höga löner, matersättningar och arvoden. Varför ska just de ha matersättning för och vem betalar dessa måltider? Jo vi skattebetalare.

Jag har liten inkomst. Den är mindre än vad deras matersättning är och jag är med och betalar deras mat.

I debatterna är det bara tjafs om vem som gjort vad, ”jag sa inte det, det har du helt fel i för så här ska det vara”.

Om det skulle halveras i landskapsregeringen så skulle mycket mer bli gjort, mindre stridigheter och många pengar bli inbesparade.

Det sista man ska spara på är gamla, sjuka och skolor.

De gamla har jobbat hela sitt liv och betalat sin beskärda del av skatter. Sjuka behöver vård och barn behöver skolor för att utbilda sig och bli bra skattebetalare.

Det skulle vara intressant att se vilka andra jobb vissa i landskapsregeringen skulle kunna få i dessa tider.

Kristina Wall

Varför inte drogtesta?

■**Det** verkar va väldigt många som inte vågar drogtesta sig, eftersom det är så många som är emot. Men jag har arbetat på ett arbete där arbetsgivaren ibland gjorde alkoholtester och det är det

ingen som som klagade på för det är ju inte accepterat att komma full till arbetet.

Varför är det annorlunda med droger?

Jag anser om det är förbjudet att köra för for så ska myndigheter göra tester (radar). och om det är förbjudet att köra full så ska det utföras blåsprov. Likaså om det är förbjudet att komma till skolan drogpåverkad så ska det som i trafiken kunna göras stickprov.

Inte är den nån som skriker för att vi måste göra blåsprov fast vi inte är misstänkta förbrytare.

HH

► KÖPES

Strandtomt med eller utan stuga

på fasta Åland önskas köpa.

Tel 0443230853

► LEDIGA PLATSER

Saltviks kommun - en kommun med målsättningen att på ett möjligast rationellt och effektivt sätt producera en fungerande basservice av god kvalitet

lediganslår på nytt en ordinarie tjänst som

EKONOMICHEF

Vår nuvarande ekonomichef har valt att söka nya utmaningar och vår vikarie avser att gå i pension.

Vi söker dig som vill

- ansvara för kommunens redovisning och rapportering
- arbeta med effektivisering av rutiner och utveckling av ekonomistyrningen
- ansvara för kommunkansliets ADB-funktioner.
- ingå i kommunens kansliteam

Kompetenskrav för tjänsten är redovisnings-ekonom/-merkonom eller annan för tjänsten lämplig utbildning. Erfarenhet av ADB-utveckling och av arbetsuppgifter i anslutning till kommunal ekonomi räknas som merit.

Tjänsten tillträds så snart som möjligt. Tjänsteansökan med meritförteckning skall riktas till kommunstyrelsen i Saltvik och vara kommunen tillhanda **senast fredagen den 2 oktober 2009** under adress Saltviks kommun, Lillängs 14, Nääs, AX-22 320 Ödkarby, Åland eller per e-post info@saltvik.ax

Förfrågningar om tjänsten besvaras av kommundirektör Kerstin Alm, tel 48 900, kerstin.alm@saltvik.ax

Tidigare inlämnade ansökningar kvarstår.

Saltvik den 17 september 2009
Kommunstyrelsen i Saltvik

ELGIGANTEN VÄXER!

för att kunna bemöta den ständigt ökande efterfrågan och ge våra kunder bästa tänkbara service söker vi fler medarbetare:

LAGERCHEF

med ansvar för inkommande och utgående varor samt hantering av garantiärenden. Ordningssinne och datavana är ett krav.

ORDINARIE SÄLJARE

med fokus främst på elektronik och data, du blir med i Ålands bästa försäljarteam!

INHOPPARE

vissa tider bl.a. lördagar och kampanjdagar har vi behov av en pigg kille eller tjej som kan hoppa in på både sälj och i lager.

Skicka in din intresseanmälan till:
perra.eriksson@kalmers.ax

www.nyan.ax

► ÖVRIGT

Är det någon som SAKNAR MIG?

Upphittad kelig hankatt i Krokklund.

Läs mer om oss på
www.djurskydd.net

JOURTELEFONEN 0457 3424 850
vardagar 19-21, samt helger 10-13

Ålands djurskyddsförening r.f.

Nya Åland

TV-programmet

fredag 18 september

6.15 Go'kväll (R) [6135031]
7.00 Rapport [50876]
7.07 Regionalt [202402654]
7.28 Gomorron Sverige [390211234]
10.30 Världen (R) [6270465]
11.25 Kort om Indien (R) [4141925]
11.30 VeteranTV (R) [6296]
12.00 Matematikens historia (R) [98876]
13.00 Rapport [78215]
13.05 Debatt (R) [1475726]
13.50–14.20 Mitt i naturen (R) [309079]
14.30 Mitt nya liv i Skottland (R) [79741]
15.30 Här är ditt liv (R) [68437]
17.00 Rapport [53383]
17.05 Gomorron Sverige [537234]
17.55 Anslagstavlan [5234836]
18.00 Basar (R) [69383]
18.25 Plus (R) [87321]
18.55 Sportnytt [9683942]
19.00 Rapport med A-ekonomi [90692]
19.10 Regionala nyheter [5476147]
19.15 Go'kväll [856166]
20.00 Kulturnyheter [17383]
20.15 Regionala nyheter [4452147]
20.30 Rapport med A-ekonomi [302]
21.00 Doobidoo [90296]
 Fräglek. Tävlrar gör Marie Lindberg, Lennie Norman, Sara Lumholdt och Johan Boding. Även 19/9, 19/9, 24/.
22.00 Seriestart: Skavlan [29708]
 Del 1 av 12. Gäster är Alexander Rybak, Lena Endre, Liv Ullmann. Även 19/9, 20/9, 24/9.
23.00 Dirty dancing [7872692]
FILM Amerikanskt drama från 1987. I-rollerna: Patrick Swayze, Jennifer Grey.
0.40 Kulturnyheter (R) [2755548]
0.55 Panic room [27909703]
FILM Amerikansk thriller från 2002. I-rollerna: Jodie Foster, Kristen Stewart.
2.45 Studio 60 on the Sunset Strip (R) [8245426]
3.30 Extras (R) [5183161]
4.00–5.35 Georgy – en ploygirl
FILM [6919451] Brittisk komedi från 1966. I rollerna: James Mason, Alan Bates.

10.30–17.00 24 direkt [42646429]
17.50 Hype (R) [53876]
18.20 Nyhetsstecken [2802944]
18.30 Oddasat [67437]
18.45 Uutiset [708465]
19.00 Bruce Parry i Amazonas [86760]
 Brittisk dokumentärserie. Bruce Parry reser längs Amazonfloden.
19.55 Rapport [7519370]
20.00 Vem vet mest? [3654]
 Frågesport. Även 20/9.
20.30 Garage [2925]
 ”Musiken hjälpte mig att överleva.”. Marit Bergman, Therese Johansson från Lowood och Miguel La Bamba från Tristes Tigres pratar om hur musiken kan ta en igenom tunga erfarenheter.
21.00 Dalí och filmen [75692]
 K special. Ett geni var Salvador Dalí när han tog surrealismen in i sina målningar, men inte bara där.
21.55 Bruksanvisning [9598963]
 Kortfilm. En serie animationer av Richard Fenwick.
22.00 Aktuellt [3418]
22.30 Trädgårdsfredag [2789]
 Svenskt trädgårdsprogram från 2009. Kronärtskockan är en av trädgårdens vackraste grönsaker. Men hur odlar man den egentligen?
23.00 Sportnytt [84166]
23.15 Regionala nyheter [6723437]
23.25 Rapport [1472296]
23.30 Störst av allt är kärleken [65012]
 Del 4 av 6. Det verkar som om Frida kommer att få sitt genombrott som artist. Även 19/9.
0.30 Berlin Alexanderplatz [1255074]
 Efter att ha avtjänat ett fyraårigt fängelsestraff för dråp är Franz Biberkopf åter en fri man.
1.30 Murphy Brown [5603141]
 Candice Bergen i titelrollen som den varierat framgångsrika tv-nyhetsreportern Murphy Brown. Även 19/9.
1.55 Babel (R) [8864567]
 Svenskt litteraturmagasin. Även 20/9.
2.25–2.55 Svenska dialektmysterier (R) [8847890]
 Svensk språkserie från 2006. Glada väst. Även 20/9.

7.30 Montel Williams show [2906073]
8.25 Spin city (R) [9347147]
8.55 Alla älskar Raymond [8715895]
 Även senare i dag.
9.25–9.50 How I met your mother [8316031]
 Även senare i dag.
10.40 Rachael Ray [4641673]
11.30 Våra bästa år (R) [1423708]
12.25 Top model 4 (R) [8039147]
13.20 How I met your mother (R) [4642925]
13.45 Alla älskar Raymond (R) [438876]
14.15 Oprah Winfrey show [719302]
15.10 Extreme home makeover [9285031]
16.05 The Tyra Banks show [4685944]
17.00 Top model 4 [975296]
18.00 Hell's kitchen [979012]
 Amerikansk realityserie från 2005. Det är italiensk afton i Hells Kitchen och de tävlande gör sitt bästa för att vinna signore Ramseys gillande. Programledare: Gordon Ramsay.
19.00 Säsongstart: Simpsons [921215]
 Amerikansk animerad serie från 2008. Bart kommer över Learys mobiltelefon och gör bussamtal.
19.30 Scrubs [920586]
 Amerikansk komediserie från 2005. Dr. Cox börjar dricka då tre av hans patienter avlider. Sjukhuspersonalen försöker få honom på bättre tankar.
20.00 Without a trace [326370]
 Amerikansk kriminaldramaserie från 2002. En flicka försvinner från ett mentalsjukhus tillsammans med en anställd.
21.00 Morden i Midsomer [3466128]
 Brittisk deckarserie på 2007.
23.05 S.W.A.T. [1798418]
FILM Amerikansk action från 2003. I rollerna: Samuel L. Jackson, Colin Farrell.
1.20 Säsongavslutning: Burn notice [8771567]
2.15 Hellboy [23068987]
FILM Amerikansk action från 2004. I-rollerna: Ron Perlman, John Hurt.
4.25 Montel Williams show [5495548]
5.10–6.00 Montel Williams show [5448819]

6.15 Säsongsavslutning: Äktenskapsakuten [24553321]
6.50 Nyhetsmorgon [85575031]
11.00 Nyhetskanalen [310505]
11.05 Efter tio [3463811]
12.00 Nyhetskanalen [823168]
12.05 Efter tio, forts [7018586]
12.55 Hem till gården [847234]
13.20 Hem till gården [1181708]
13.55 Nyhetskanalen [2193708]
14.00 Trav [976031]
14.25 Förllossningskliniken [7007437]
15.30 Nyhetskanalen [337128]
15.35 Små i stora världen [1124654]
16.05 Ghost whisperer (R) [2086741]
16.55 That '70s show (R) [6806215]
17.25 That '70s show (R) [873483]
17.55 Kändisdjungeln (R) [7745079]
18.50 Dagens flex [9252296]
 Svenskt travprogram från 2009.
18.55 I nöd och skuld [881418]
19.25 Keno [3584050]
19.30 Lokala nyheter [379418]
19.35 Lokalt väder [3583321]
19.40 Ekonominyheterna [5335692]
19.50 Vädret [5331876]
20.00 Nyheterna [918741]
20.30 Postkodmiljonären [917012]
 Svenskt lotteri- och frågesportsprogram från 2009.
21.00 Idol 2009 [627012]
 Svenskt underhållningsprogram från 2009. Del 8 av 27. Även 20/9.
22.00 Kändisdjungeln [623296]
 Svensk underhållningsserie från 2009. Del 8 av 16.
23.00 TV4Nyheterna, sporten och vädret [435673]
23.25 Heroes [5712296]
 Del 10 av 25.
0.15 Ghostbusters II [7597722]
FILM Amerikansk actionkomedi från 1989. I rollerna: Bill Murray, Dan Aykroyd.
2.25 Star Trek II – Khans vrede
FILM [98163211] Amerikansk science fiction från 1982. I rollerna: William Shatner, Ricardo Montalban.
4.40–6.30 Truman show [4233074]
FILM Amerikansk komedi från 1997. I-rollerna: Jim Carrey, Ed

6.00–10.00 Godmorgon med A-laget
13.50 Mat med Tina
14.30 Globalisering
15.00–15.23 Tintin: Castafiores juveler 2/2
16.37 Hill Street Blues (R)
17.25 Obs
17.55 TV-nytt
18.00 BUUS-fredag
 Rock.
18.30 Värsta vännerna
 Svensk dramaserie. Del 3 av 10. Oskar och Kim är i 12-årsåldern.
18.45 D-dax: Emanuel från Europa
 11-åriga Emmanuel kommer från en italiensk-engelsk familj.
19.00 Jag ritar, alltså finns jag
 Del 1 av 2. Illustratören Ilon Wikland beskriver sin barn-dom i Estland, sin uppväxt och sitt liv i Stockholm tills hon möter Astrid Lindgren.
19.30 TV-nytt
 Kan också ses på svenska.
19.55 Sportnytt
20.00 Gröna rum
 Smarta tips för kolonister och andra som odlar i stan. Dessutom – test av några olika medel mot ogräs. Vad fungerar bäst – eller kanske sämst?
20.30 Modiga kvinnor
 Del 3 av 9. Maite Paga-zaurtundua bekämpar offentligt den baskiska separatistströrelsen ETA.
21.00 Brottet
 Dansk deckarserie. Del 15 av 20. Vem mördade Nanna Birk Larsen?
22.00 TV-nytt
 Kan också ses på svenska.
22.10 Dok: Bondens tid på jorden
 En naturdokumentär om Styrbjörn och Solveig Ejnebys praktiska och ideologiska kamp för att bevara sitt naturanpassade jord- och skogsbruk i Småland.
23.10 Eftersnack
 Smart snack – och en och annan banalitet – om veckan som gått med Magnus Londen och Jeanette Björkqvist plus sidekick.
23.55–0.09 Oddasat

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30
 Nyheter och Kulturellt med Katarina Gäddnäs.

ÅLANDSKANALEN

Kl 19.00–19.20.
 En ny minister.
 Mats från tv.m.ax har följt Veronica Thörnroos under hennes första dagar som minister. Vad väntar hon sig? Dessutom kommenterar oppositionen det rådande läget på Åland.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
 6.45–10.00 Gomorron. 6.50 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikpaletten. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. 10.00–14.00 Mittpådan. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 11.45 Låshörnan: I kamp med havet. 12.00 Aktuellt. 12.10 Evenemangstips. 12.15 Kulturen. 12.30 Sagostunden. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Fredagsgästen: Lasse Karlsson. 14.00 Ålandsnytt. 14.03–16.00 Firarmix. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Firarmix fortsätter. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. 17.00 Ålandsnytt med sportnyheter. 17.45 Kulturen. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. 18.06 Musik. 18.15 Evenemangstips. 18.20 Musik. 18.30 Gäst i Gomorron-studion. 18.40 Musik. 19.00 Ålandsnytt. 19.10 Åland i dag. 20.00 Ålandsnytt. 20.03 Sportnyheter. 20.15 Åland i dag. 20.40 Låshörnan: I kamp med havet. 20.55–21.00 Beträktelse.

Abba-tjej mot lärare

Sara Lumholdt slog igenom med gruppen **A-teens** I-kväll tävlar hon och musikalartisten **Johan Bodin** mot komikern **Lennie Norman** och den sjungande läraren **Marie Lindberg** i "Doobidoo".

SVT 1 21.00

5.55 Den dagen ändrades Finland [9966128]
6.25 Ettans morgon-tv [84019857]
9.30 Coronation Street [4346963]
10.15 Byggtraditionsmästaren [8664166]
10.45 Berättelser från en plats: Nationalteatern [8097505]
10.55 Gerry [7149215]
11.00 Tv-nyheter [79963]
11.05 YLE News [4156857]
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [3752079]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [83944]
13.00 Tv-nyheter [63383]
13.05–13.40 Morgonhjärta [5000741]
13.45 A-talk [5198401]
14.30 Javisst, herr minister (R) [6418]
15.00 Tv-nyheter [53321]
15.05 Herrskap och tjänstefolk [2535673]
16.00 Prisma Studion [1963]
16.30 En sann historia: Mutanen från Kurajoki [2296]
17.00 Tv-nyheter [81166]
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300632128]

Förhållanden och affärsrelationer. Cathy vaknar upp med baksmälla och undrar vad hon gjort.
18.00 Tv-nyheter och väder [7741]
18.30 Saimi & Jalmari [5760]
19.00 Finskheters rötter i filmerna [85760]
 Kassilas Helsingfors. Filmregissören Matti Kassila föddes i Haapamäki, men flyttade till Helsingfors genast efter krigen år 1944.
19.10 Tillbaka till Aidsensfield
20.00 Hemgatan [499]
20.30 Tv-nyheter och väder [30234]
20.55 Sporttrutan [9343437]
21.00 A-zoom [609]
 Närbilder ur verkligheten.
21.30 Strada [550]
22.00 Systerkärlek [30031]
22.55 Tv-nyheter [6648596]
23.00 Speer och Hitler (R) [21789]
0.30–0.55 Stjärnhistorier [1088074]
4.00–8.00 Nyhetsfönster [18262567]

6.00 Tellus-frågesport [7005418]
6.50 Lilla tvåan [22563296]
9.00 Oddasat [69012]
9.15 Regioanal nyheter [5464505]
10.35 McLeods döttrar [3157215]
11.20 Flyttfågelvägen [1360128]
11.50 Respasset: Sydafrika [6008963]
12.40 Första steg [8181789]
12.45 Derrick [9572383]
13.45 Örtapoteket [4702586]
14.05 Gympa: Träna midja 1 [970960]
14.35 Kliniken [2428147]
15.20 Hemlig miljonär [3515963]
16.10 Lilla huset på prärien [8672470]
17.00 Kim Måne [94505]
 Duktig sökningspatrull.
17.19 Lilla tvåan [400184147]
17.55 Historier om barnets rättigheter [5496031]
 3. Barn i skuggan. Artikel 32: "Barnet har rätt att skyddas mot hårt arbete och mot arbete som kan äventyra barnets utveckling.
18.00 Finlands bästa kör

18.50 Tv-nyheter [1495234]
19.00 Regioanal nyheter [62321]
19.10 Sporttrutan [6299654]
19.15 Tvåans höstväder [6229895]
19.20 Pressklubben [5435760]
20.00 Vid lägerelden – fiskarens år [9692]
 Finlands många tusen sjöar bjuder på en utmaning för fiskare året runt.
20.30 Drömmarnas kväll [8963]
21.00 Fatta micken [67673]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7315166]
22.05 Den hårda lagen [7384352]
22.50 Sopranos (F15) [6177692]
 Beslut.
23.45 Jope-show [2352128]
0.15 Polis-tv [53548]
0.40 Tellus-frågesport [9557529]
2.00 Frågespel [5494277]
3.00 Dolt ord [5498093]
4.00 Sudoku [5301513]
5.00–6.00 Dolt ord [5485529]

5.30 Väder [8725418]
6.05 Studio55 [6597470]
6.25 God morgon Finland [57013383]
9.10 Studio55 [4882418]
9.35 Vad ska vi äta idag? [7619925]
9.40 Känslor och dofter [6505147]
10.25 Eurojakten [3278616]
10.35 Emmerdale [7249296]
11.05 Köpkanalen [8607673]
12.05 Astro-tv [9699031]
12.50 UEFA Europa League [107128]
13.15 De vackra och de djärva [5278895]
13.40 De vackra och de djärva [511857]
14.05 Vad ska vi äta idag? [8023031]
14.10 Godmorgon Finlands bästa bitar [9697811]
14.35 Nöjesnytt [9963789]
14.40 Gruppterapi [510944]
15.10 Läkarna [9073857]
16.05 MetropoliAreena [343418]
16.30 Eurojakten [155925]
16.55 Nyheter [5695505]
17.00 De vackra och de djärva [525760]
17.25 Vad ska vi äta idag?

[5676470]
17.30 De vackra och de djärva [515383]
17.55 Dagens jobb! [1829147]
18.00 Emmerdale [565708]
18.30 Emmerdale [540499]
19.00 Sjuans nyheter [821875]
19.20 Dagens väder [821728]
19.30 Dolda liv [294673]
20.00 Inga ledtrådar [368857]
 Amerikansk kriminalserie.
21.00 Sanningens stund [900857]
22.00 Tians nyheter [444296]
22.15 Dagens väder [5560760]
22.20 Resultatrutan [5907079]
22.35 Månadens bästa sekunder [5565215]
22.40 007 och Guldfinger [9725876]
FILM Engelsk action 1964. Agent James Bond tvingas rycka in när den stormrike herr Goldfinger försöker sig på att råna Fort Knox guldförråd. I rollerna: Sean Connery, Gert Fröbe, Honor Blackman. Regi: Guy Hamilton.
0.45 Förmimmelse av mord [2958123]
1.40 Eurojakten [7993074]
2.40–6.00 Den rätta [15110074]

Nyankortsvinnare:
Anna-Lisa Johansson
Kastelholm
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Veckans stora nyhet

■ **Jag** vill gratulera Nya Åland till ”avslöjandet” om att undertecknad under tre månader lyft en 5 (fem) procent för hög lön som lagtingsledamot. Det intresserar säkert allmänheten att få veta att det även inom byråkratin inträffar dylika gigantiska misstag!

■ **Ärligt** talat utgick jag från att tidningen – efter att ha hört bakgrunden till den felaktiga utbetalningen och beskedet om att allting redan är reglerat – skulle nöja sig med detta. Men det är klart: den anonyma tipsaren skulle ju ha blivit besviken och vi politiker har tydligen som sidouppdrag

att fungera som allmänna spottkoppar.

Det sista är något Nya Åland gärna bidrar med att förstärka när minsta tillfälle ges – i alla fall om det gäller ”rätt politiker”. Det sist-nämnda bekräftas t.ex. av tidningens presentation av hur lagtingets förmåner använts.

■ **För** att Nya Åland skall misslyckas med det förmodade uppsåtet om att framställa händelsen som ett medvetet agerande från min sida ger jag följande kommentar:

Det femprocentiga lönetillägget (ca. 175 euro) har ända sedan november 2007 varit en del av min LT-lön i egenskap av ÅF:s gruppordförande.

Tillägget framgår dock inte ur lönebeskedet utan där återfinns allt under kategorin ”lagtingsmannaarvode”.

När jag i maj i år skriftligen meddelade om byte av parti-grupp hade jag inte en tanke på nämnda tillägg eller behovet om att särskilt begära justering av lönen, något som villigt erkännes. Men som kanske alla förstår så är ju ett partibyte i sig så pass omvälvande och uppmärksammat att dylika vardagsting får stå i bakgrunden.

■ **Till** sist vill jag upplysa Nya Åland om att det i lagtingets regelverk förutsätts att det är den berörda LT-gruppen, i detta fall Ålands Framtid,

som skall meddela de löneansvariga om byte av gruppordförande.

Harry Jansson

Ingenstans i den korta och mycket sakliga nyhetstexten i gårdagens Nya Ålands antyds att Harry Jansson skulle ha gjort sig skyldig till något. Lagtingsdirektör **Susanne Eriksson** tar på sig skulden för misstaget. Men var och en läser tydligen in det man vill i en text.

Litet intressant är det i alla fall att ett partibyte kan leda till inbesparing för lagtinget.

Harriet Tuominen
opinion

■ **Övergårds.** ”Åldringar som vårdas på Övergårds är äldre och mycket sjuka, kräver en hel del sjukvård som kommunernas serviceboende inte kan erbjuda eftersom de inte bedriver sjukvård utan enbart service och omsorg, skriver insändarskribenten.” Bilden togs när fuktskador konstaterats på avdelningen för två år sedan.
Foto: JONAS EDSVIK

Rör inte vården!

■ **Rör** inte våra barn, så brukar det heta men jag vill säga så här också: Rör inte vår äldreomsorg!

Dagens äldreomsorg står inför stora utmaningar. Det förstår alla som arbetar inom vården men även de som kan tänka själva förstår att inom några år kommer pressen och trycket på kommunerna bli ännu hårdare. Nu ska alla åldringar flyttas från Övergårds till sina hemkommuner. Klarar kommunerna det här?

■ **Den** dagen man själv kommer i nära kontakt med åldringsvården förstår man att helhetstänkande inte hör till ”samhällets” starka sidor utan visar på dåliga kunskaper om ”den riktiga verkligheten”.

Eftersom vård, skola och omsorg hör till – som vi vill tro – vår grundläggande välfärd krävs att de som skall planera och fatta beslut i dessa frågor skall vara gediget insatta för att kunna fatta de rätt besluten om besparingar.

■ **Åldringar** som vårdas på Övergårds är äldre och mycket sjuka, kräver en hel del sjukvård som kommunernas serviceboende inte kan erbjuda eftersom de inte bedriver sjukvård utan enbart service och omsorg.

Gullåsen är planerat att bli ett geriatriskt sjukhus, ska man nu stänga en avdelning med kunnig och professionell personal?

Vad innebär det här på lång sikt? När det senare visar sig att beslutet var oövertänt och personalen där inte förmår mer pga. det höga trycket . Ska sjuka åldringar då bo i korridorerna?

Är det så här vi vill att våra närstående skall vårdas på Åland?

■ **Bara** för drygt 1 år sedan gick man ut i media och förklarade att läget är katastrofalt. Vårdplatser finns inte, åldringar står i kö och många får vårdas hemma av en uttröttad nära anhörig för att det inte finns avlastning eller möjlighet att få en plats, en rättighet tycker många den dag det blir aktuellt, så är tyvärr inte fallet.

Är det så här vi vill att våra närstående skall vårdas på Åland?

Vi behöver bara tänka 5 år framåt och förstå att ”äldreboomen” kommit för att bestå och tom öka många år framöver. Det är bra att någ-

Annika Sjöholm
Ålands Framtid

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ ■ Åhs, varför finns inte någon besparing för alla era bostäder som står tomma flera månader om året och ta ut hyra från första dagen. Så kan ni ta bort personalkaffet det kostar mer än de smakar. Det kanske kan göra så vi slipper permittering en vecka, det kommer att kännas för många av oss anställda. **040.**

■ ■ ■ Åt hemvete går det med vetet! **050.**

■ ■ ■ Söker en frisk och sund mellanpudelhane eller lagotto för parning av Bearded Colliel. i oktober. Valp erhålles eller motsvarande ersättning. **Ring 49 331/0457 342 4034.**

■ ■ ■ Är det Radar eller DDT som gett denna positiva effekt...? :) **0457.**

■ ■ ■ Nog är det lite sent att nu först börja träna målskytte IFK Lyyski. Ni skjuter alltid för högt pga fel fotvinkel och kroppshållning. Nära målet framåtlutad och nedåtvrist, längre ifrån bakåtläge. Kolla profsen i slow motion, öva hela vintern i Eckerö. **040.**

■ ■ ■ Och vem har lekt vid datorn den här gången då? Strömavbrott snart en timme och spegelblankt! Är det för att bråka med alla som förbereder sej inför skördefesten kanske? **Drabbad.**

■ ■ ■ Ska det vara så svårt att lägga in bilder på fordonen ni säljer på Ömsen, va? Synnerligen slarvigt av

er att inte ha bilder på grejerna 3 fall av 4. **Skalget.**

■ ■ ■ Har någon sett Kajsa? Gråvit fläckig honkatt, har försvunnit från Lillängen i Mariehamn. Hon är väldigt smal för att hon har varit/är sjuk, så om någon har sett henne på Lillängen, eller i skogen bredvid så snälla hör av er, hon är väldigt saknad! =**040 762 5092.**

med exempelvis en Ford Escort turbotrimmad med kapacitet och tekniskt utrustad för topp effekt 550 hk och godkänd i besiktningen, så ”utredar” besiktningen så att säga sig själva angående bilens teknik. **040.**

■ ■ ■ Biskopsvalet är ett familjeföretag, det var på förhand bestämt vem som skulle bli. Vi undrar det. **Gräsröt.**

■ ■ ■ Drogliberalerna vill ge ungdomarna en björntjänst genom att förbjuda drogtestar. **040.**

■ ■ ■ Har redigerarna på NÅ råkat byta bilden på HTs signatur i ledaren med motsvarande som är till nätsidan? Den har varit pixlig i tryck ett tag nu! **0457.**

■ ■ ■ Hej alla mc-körande tjejer/damer! Måndag 21.9 kör vi från Nestemacken i Godby kl 18.00. OBS tiden! **0457.**

■ ■ ■ Nina S, du kan väl inte på allvar tro att alla som bor utanför stan är bönder? Kolla Åsubs statistik om du vill veta vad folk som bor på landet jobbar med. **050.**

■ ■ ■ På de sträckor det är fartreducering i staden ska speciellt ej bussar göra galna omkörningar i hög hastighet. Med tanke på den där 280-timmars utbildningen, vad den innebär egentligen. **040.**

■ ■ ■ Varför ska folk jämt ifrågasätta bidragen till jordbrukare. Inte tjänar man mycket på att laga mat åt andra, det är mellanhänderna som blir rika. Skulle inte vilja leva på bidrag men det kostar massvis att ens kunna ha jordbruk. **0457.**

■ ■ ■ Gun Carlson: Att anse sig ha

HÄLGE

ZITS

”En ko i EU får 3,5 dollar i stöd per dag. Mer än den indiska minimilönen. Så vad är den högsta drömmen för en indisk odlare? Att återfödas som ko i Europa. P. SAINATH, INDISK JOURNALIST, I HUFVUDSTADSBLADET.

I hemknuten Maj-Len Lindholm

Bli cyber-bonde vetja!

Nu är det inne att spela bonde! I hela världen faktiskt. Vem som helst kan bli bonde, 12 miljoner andra är det – dagligen – på nätet. Cyberbonde alltså, något för sossarna på Åland att pröva kanske? Enda problemet är att spelet Farmerville är amerikanskt, de faktiska förhållandena liknar inte våra. Någon fiffig människa borde nödvändigtvis konvertera spelet till europeiska, eller allra helst åländska förhållanden. Farmerville lanserades den 19 juni på Facebook som är ett socialt nätverk på internet, och har hittills lockat en miljon nya spelare i veckan världen över. Och jag som trodde att ”Bonde söker fru” var höjden av all slags popularitet i branschen, får bita i gräset och förundras.

I spelet ska man alltså starta ett lantbruk. När man börjar får man ett ”investeringsstöd” i form av litet mark och en viss summa pengar. Sedan är det bara att skaffa sig maskinpark, djur, utsäde och byggnader, försöka utvidga och öka intäkterna. Lätt som en plätt!

I artikeln jag hittade står det ingenting om hur kostnaderna ska hanteras och hur många av de 12 miljoner spelarna som inte klarar ekonomin och går i kk. Också i USA får jordbruket ekonomiskt stöd från staten och byråkratin är inte obehaglig, så om spelet är något så när realistiskt måste också cyberbönderna kalkylera, planera och fylla i blanketter. Jag erkänner gärna att jag inte spelar cyberbonde, verkligheten räcker bra för mig. Facebook är inte heller min grej (därför har jag inte nappat på inbjudningarna jag fått nu och då), jag varken bloggar eller twittrar heller – jag har inte tid, jag är ju pensionär... Sånt där tar för mycket tid. Jag använder hellre min tid med verkliga kor, verkliga grödor, verklig dynga, verkliga gamla traktorer, ja till och med verkliga blanketter.

Men eftersom så otroligt många redan fastnat i bondespelet kan det utveckla sig till arbetsgivarnas skräck och fasa. Man måste ju sköta cybergården även om man är på jobb – och hur går det då med det verkliga jobbet. Det sägs vara så beroendeframkallande att folk stiger upp mitt i natten för att hålla koll på grödorna och hinna skörda innan de vissnar! Också de virtuella djuren måste skötas. En mamma skrev i sin blogg att hon är så fast i spelet att hon är rädd för att glömma ge sina barn mat.

Om miljöstödspengarna som blev LFA-pengar kunde jag skriva en hel krönika, men jag avstår. Konstaterar bara att hittills har miljöstödet regelverk varit förutsättningen för att också erhålla LFA, kopplingen har varit klar länge. Förresten var vi många, då när det begav sig, som oroade oss för just det som händer nu, den här otrevliga situationen var väntad. Men ingenting kunde vi göra då och ingenting kan vi göra i dag. Till sist, konventionella odlare är inga bovar och ekologiska odlare är inga änglar. Bli cyberbönder vetja!

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print AB, Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + lsa				
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.				

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Håller Skördefesten på att spränga ramarna?

I dag är det åter start för en av de mest spännande årliga mathelgerna på Åland, Skördefesten. Evenemanget växer för varje år. Frågan är om det bitvis håller på att bli för stort. Om det kan bli för stort.

”Öppna gårdar” hette evenemanget i början och gick ut på att folk öppnade sina gårdar för besökare, visade upp sina produkter, sålde och alla hade trevligt. Idén är densamma fortfarande. Först öppna gårdar och så en avslutande skördefest på Naturbruksskolan. Men i större skala. Tre dagar i stället för två, vilket visar att intresse finns. Mer underhållning av olika slag; musik, trollkarlar, ponnyridning, fyrhjulskörning med mera. Bitvis anknyter underhållningen till det som produceras på gården, bitvis inte. Det har kommit in sponsorer som breddar utbudet och bidrar till att gården får fler besökare. Och så vidare. Blir det för mycket? En del tycker det, andra inte. Men det är en balansgång, medger man på arrangörshåll.

Den bärande tanken är att marknadsföra åländska produkter. Allt som bjuds ut skall vara åländskt. Det här är en garanti som publiken/kunderna skall kunna lita på. Hur strängt kontrolleras detta? Att det som bjuds ut på de olika gårdarna är gårdarnas egna produkter kan man utgå ifrån. Men hur åländsk är den mat som serveras på olika

restauranger under Skördefesten? Det visar sig att det åländska är upp till vars och ens förmåga och samvete. Arrangörerna litar på att de som är med gör vad de kan för att servera åländska produkter. Men man konstaterar att det inte är möjligt att klara målet in i minsta detalj. En annan intressant fråga är hur de små gårdarna skall kunna konkurrera med de stora, som har underhållning av olika slag på programmet. För att det skall löna sig att hålla öppen gård så måste det komma folk. Om publiken och kunderna flockas till de jippoartade tillställningarna så får kanske de små sitta där utan besökare. Än så länge verkar det inte vara så. Det finns tillräckligt av alla sorters kunder; de som vill trängas och de som vill besöka mindre och lugnare gårdar. Och även om någon lockar med gratis kaffe eller gratis korv så har problemet hittills inte varit att kunderna överger de soppor och grytor som serveras mot betalning. Tvärtom tog maten slut i förtid i fjol. Ett så att säga positivt problem. Skördefesten med öppna gårdar är uppenbarligen ett lyckat evenemang, även om det spretar litet. Men det hålls en utvärdering

varje år, där man går igenom vad som var bra, vad som eventuellt var mindre bra. Där kan den som har funderingar ta upp det jippoartade, sponsring, stort kontra smått och annat som man ställer sig tveksam till. Samtidigt skulle man gärna se att arrangörerna listade hur många rent åländska produkter det finns på marknaden. Om man räknar med allt från frukt och grönsaker till bröd, ägg, mjölk, ostar, korvar och alla fiskinläggningar för att inte tala om sylter, safter, geléer och muster så skulle det visa sig att Åland kunde vara självförsörjande vad gäller bredden på utbudet. Mängden kanske inte räcker helt och prisnivån är på en nivå som gör att man gärna (?) drygar ut kosten med billigare import. Men det är tillåtet att bli litet imponerad av utbudet.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

FRANKRIKE FÖR ALLA SINNEN! PÅ SILJA

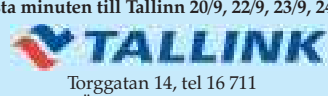
Sista minuten 20/9, 22/9, 23/9, 27/9, 29/9 och 30/9: Helsingfors-kryssa från 19€/pers i C dubbelhytt. Läs mera på www.silja.se

Torggatan 14, tel 16 711. Öppet: kl 9.30–17.00

KRYSSA TILL TALLINN!

Tallinn-kryssa fr 27,50€/pers i B dubbelhytt. Sista minuten till Tallinn 20/9, 22/9, 23/9, 24/9

Torggatan 14, tel 16 711
Öppet: kl 9.30–17.00

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA

måndag-torsdag		fredag-lördag		söndag	
M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00 ➤	09.15	07.30 ➤	08.30	12.00 ➤	13.15
16.00 ➤	17.30	12.45 ➤	14.00	18.30 ➤	19.30
15.30 ➤	12.00	18.30 ➤	19.30	17.30 ➤	14.00
22.00 ➤	19.00	12.00 ➤	09.00	23.00 ➤	20.00
		18.00 ➤	15.00		
		23.00 ➤	20.00		

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L ➤	06.30
04.35 M ➤	09.40
09.55 M ➤	15.30
14.25 M ➤	18.55
14.10 M ➤	07.45
23.35 M ➤	16.45
07.45 M ➤	18.00
03.20 L ➤	20.10

Åland-Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 L ➤	07.35 Åbo
14.25 M ➤	19.50 Åbo
23.45 M ➤	10.00 Hel
14.10 M ➤	08.45 Åbo
01.00 L ➤	21.00 Åbo
04.25 M ➤	17.30 Hel

M= Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, boken 262 11
www.vikingline.ax

FREDAG 18 SEPTEMBER 2009

| dagens ålänning |

”Jag har ju tystnadsplikt”

Isoliga Klinten är dagens ålänning **Kim Welander** i full färd med att klippa ner buskar. Han är fastighetsskötare för Sjömanspensionskassans hus och sköter om 160 lägenheter.

–Jag måste klippa ner buskarna med 4-5 års mellanrum, de växer upp igen.

Som fastighetsskötare får Kim göra allt som behövs i fastigheterna från reparationer till trädgårdsskötsel.

Är det du som har rustat upp den trista innergården här mellan husen?

–Jag har varit med och planerat det. Den var inte trevlig så vi måste börja göra något.

Kim jobbar som fastighets-skötare för nionde året och känner sina hyresgäster, åtminstone dem som bott länge.

Vad är det konstigaste du har gjort som fastighets-skötare?

–Jag har ju tystnadsplikt så jag kan inte riktigt berätta.

Vad är det roligaste med jobbet då?

–Det är roligt och jag får göra

Ordentligt klipp. Fastighetsskötare Kim Welander klipper ner Ölandstoken vid Sjömanspensionskassans hyreshus på Klinten. Det är bara en del av hans arbete med fastigheterna och deras trädgårdar.

allt möjligt. Det är nya utmaningar varje dag.

Kims vanligaste uppdrag under en dag är små reparationer i lägenheterna. På sommaren är det gräsklippning och trädgårdsskötsel som tar mest tid.

Vad gör du på fritiden då?

–Jag är med familjen och så har jag en stor trädgård att sköta om.

Får du aldrig nog av att sköta trädgårdar om du gör det på fritiden också?

–Jo, emellanåt.

Hemma i Jomala Dalkarby finns frun **Kerstin** och två barn. Kim har också två söner som redan är vuxna.

–De är så stora att de sköter sig själva.

Familjen brukar hyra en sommarstuga i Kungsö där de tillbringar mycket tid. Sedan reser de en gång i året.

–Till Egypten har vi varit flera gånger. Där blir det snorkling och sådant.

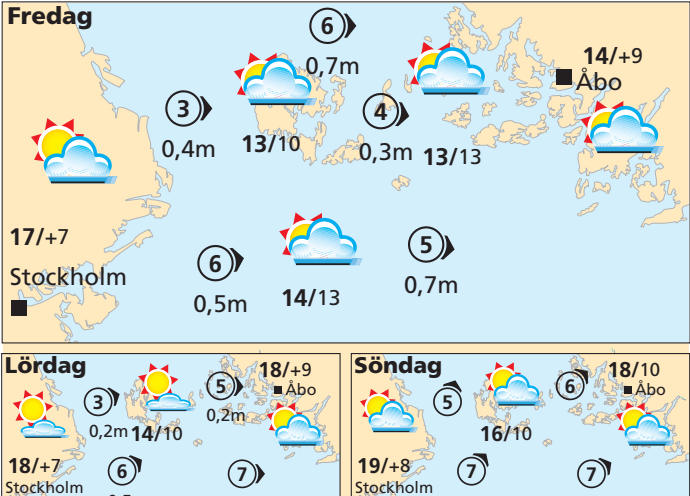
Och till sist, vem vill du hälsa till?

– Jag hälsar till min fru Kerstin, barnen **Jimmy, Jonas, Robin** och **Linda**. Och så hälsar jag till alla hyresgäster.

Text och foto:
NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

| vädret |

Fredag

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	12	
Åbo	13	
Helsingfors	14	
Stockholm	14	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	12	NV	10
Märket	12	NV	10
Kumlinge	12	NV	9

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	-1 cm	Åbo	-3 cm
-------	-------	-----	-------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	7:16	19:50
Helsingfors	6:56	19:30
Stockholm	6:24	18:58

Max/min temp. 10.9 - 17.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+18,7	15.9.	+3,6	11.9.
Åbo	+19,7	13.9.	+3,7	15.9.
H:fors	+19,2	14.9.	+7,5	11.9.

* =Dagar saknas temp. moln.

För ett år sedan

Jomala	+9
Åbo	+9
Helsingfors	+8

Utomlands i går

Köpenhamn	17	Madrid	13
Oslo	17	Rom	26
Bryssel	17	Aten	28
Moskva	20	Las Palmas	25
London	17	Phuket	30
Paris	17	Peking	27

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Grann kycklingsås

450 g strimlat kycklingbröst, naturellt
1,5 msk olja
1 tsk salt
0,5 tsk paprikapulver
0,5 tsk svartpeppar
1 påse mexikansk grönsaksblandning, 450 g
1 burk, ca 400 g, krossade tomat med örter
1 dl vatten
0,5 msk flytande honung

Bryn köttet i olja i stor stekpanna, krydda med salt, paprika och peppar. Lägg i grönsakerna och hetta upp tills grönsakerna har tinat. Blanda ner krossad tomat och vatten. Låt sjuda ca 10 minuter. Smaka av med honung. Servera med ris eller pasta.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

KOM OCH PROVKÖR!

YAMARIN 59 DAY CRUISER med Yamaha F115

Nu på fredag 18 september kl 16-17

Passar inte tiden? Hör av dej!

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Söderby Livs

Mjölk ÅCA 1,09 / liter

Öl 2x12-pack 19,90 inkl. pant

Lapinkulta, Karjala

Huggen ved för hemkörning. Havre, halmbalar

Öppet alla dagar 10-21

• Söderby • Tel. 34 310 •

ÅLANDS DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

Du hittar oss på www.doaland.ax eller ringer oss på tel 25 565

Nu har vi LÖRDAGS ÖPPET! 10-13

Välkommen in till oss på Bilhallen!

- Vägen till en bra affär -

Tfn 19 800
Elverksgatan 7
Öppet vardagar 8-17
lördag 10-13

Mus?

Med Topo Stop får du snabbt bort möss och andra gnagare i ditt hus.

Bekvämt, hygieniskt och för gott!

– Kan det bli bättre?

Nu med utökad unik återköpsgaranti: 2 års öppet köp!

OBS! Ny adress
Smedsgränd 3 tfn 0400 522 321

LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen tel: 23 444 eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland